SÜLEYMANİYE
2823
AYASOFYA

كتاب اخلاق سليمانى نسخه

اودادن چقان تركى

اخلاقى سليمانى ج

بو اثرك مؤلفى خويى احمد افندى در

باخود

سلطان سليمانه يازيلمش

مؤلفى

آيا صوفيه

٧٨٧٢

CD1551

٢٨٣٤

قد وقف هذه النسخة الجليلة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم مالك البرين
والبحرين خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان الغازي محمود خان وقفاً صحيحاً
والسعد خلد الله ملكه إلى الأبد حرره الفقير أحمد شيخ
المفتش بأوقاف الحرمين الشريفين عفي عنهما

بسم الله الرحمن الرحیم — مطلع دیوان کلام قدیم
وردك ایدن صبح ومسا کاولدر — مخلص اغوای لعین رجیم

حمد بی حد وشکر بی غایه اول فیاض اسرار بابنه وخالق پروردکار جنابنه
که سخنوران شیرین گفتار وشاعران شکر گفتارلرك دهانلرنده السنهٔ
اعجاز شعارلرینی بزم بلاغتده نعم احسان وخوان نوالندن نوالهٔ
حیات بخشا قلدی وعبارت شیرین ومعنای رنگین ایله ظروف حروف
دواوین سحار طبع وسحر آفرینلری مجلس فصاحتده بادهٔ مروق افضالندن
پیالهٔ کیفیت فزا ایلدی نظم

هزاران حمد او فیاضه که سوز اهلینه بر معجون — عطای بی نهایت ویردی لطف بی کران ایتدی
دواتینی صراحی خامه سن ساقی خیالن می — پیاله ظرف حرفینی زبانینی لسان ایتدی

یا خالق البرایا ویا رازق العطایا نظم پادشاه عالمپناه

٧

زاد الله علاه واعطاه جمیع ما یحبه ویرضاه نظم

دست قدرتله دیوغ ایکن عالمی وار ایلدك — خلقینی مسلم قلوب کیمینی کفار ایلدك
خاردن کللر بتوردك نخلدن خرمای تر — عبرت ایچون قوللرو که حکمت اظهار ایلدك
کیمنه ویردك بهشت وخلعت وتاج وکمر — کیمینك یرین جهنم منزلن نار ایلدك

ویا کریم ویا رحیم ویا غفار ویا ستار آتنا فی الدنیا حسنة
وفی الآخرة حسنة وقنا عذاب النار وصلوة لا یعد وسلام
بلا نهایه اول خوان سالار نعمت خوان کان بیانه وسفره کش اشراف
اضیاف موائد تبیانه که بر مقتضای کنت نبیا وآدم بین الماء والطین
مطلع دیوان نبوت ایکن ینه وان من البیان لسحرا ندای سعادت
فزا سیله ناظمان معانی وبیانی سفرهٔ احسانه دعوت ایلدی وبر مستغنی
ولکن رسول الله وخاتم النبیین مقطع داستان رسالت ایکن ینه
وان من الشعر لحکمة صلای سیادت انتماسیله قافیه سنجان
اشعار واوزانی خوان بی کران ونعم بی پایان ایله ضیافت ایلدی نظم

صلوة بی کران اول افصح افراد انسانه — که بکزتدی بیانی سحره مقدارن عیان ایتدی
دکلکن ذات پاکی شاعر ساحر نه حکمتمند — دیوا اشعاره حکمت اهلنك قدرین بیان ایتدی

اى رسول الثقلين واى نبى الكونين ولـه خلد الله خلافته وابد

دولته • نظم	تگرينك خاص قولى سن برادك اولدى محمود
سنده جمع اولدى سخا وكرم احسان ايله جود	دعوئ حقه بتر كرچه بو كون ايكى كواه
حق رسول اولدغنه چار كتاب اولدى شهود	روشن ايدرك بو جهان ظلمتينى نورك ايله
زنده در آب عطا كيله بو كون باغ وجود	روز محشرده دخى لطف وعنايت ايله
مخطى و مجرم و عاصيه شفاعت ايله	وهزاران درود سعادت ورود

آل كرام • واصحاب عظامه • كه هر برى بحر علومدن ذو حظ وافر • بلكه
بسيط بر بحر زاخر • ومدت مديد • روز طويلده صايم • وليل
قصيرده متدارك وقايم • امتثال امر ذى الجلالده تمام خفيف وسريع
وقتال الصفده حالده • هر برى كركنده ثابت وتدثقيل • ومجموعى بلا فاصله
جبل منيع • اعدايه صوت وصدالرى رجز وهزج • واوليايه
نظم كلام واذالرى مفتاح الفرج • سعى وطواف ورملده هر برى جابك
وجست ومنسرح • ومبناى امل قلبلرندن مجتث ولماغلده للرى منشرح
شجاعتده اسوده مشابه ومضارع • وقناعتده برك تره ايله نان خشكه
قانع • علوم وفضائلده علماء امتى كانبياء بنى اسرائيل مقتضاسنجه

بوكتابك جزء زيباسى وخطبهٔ غراده هر محلده كه
ولر لفظى بحر اولنمش ضمنده حضرت پادشاه اولى الامر
جهان وخاقان دوران ادام الله ... الى الاخر
ازمان دن كنايه در منه سلمه

واو وبسيط ومديد وطويل ومتدارك
وخفيف وسريع ورجز وهزج ورمل
ومنسرح ومجتث ومضارع ومتقارب
وكامل ومقتضب اسماء بحور واوزان
شعريه در كه جلد اولندن التى يلرى بلا تكلف
ولا تعسف ياد اولنمشلردر ووافر ومجموع بحور
ونقيل وفاصله دخى عروض اصطلاحاتندن
در منه

درجهٔ انبيايه متقارب واصحابى كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم مبتغا سنجه
افادهٔ مسائل • واجادهٔ دلائلده كامل ومقتضب لر ايدى • نظم

اولياى دل نبى واصحابه زيرا	هدايت چرخنه انلردر انجم
كم ايلرسك ضلالتده طريقك	بأيّ اقتديتم اهتديتم

اللهم يا مفيض الخير والجود • صل على آية السجود • فى مصحف الوجود
سيدنا وسيد الانبياء • والاولياء والاخيار • وعلى آله واصحابه من
السابقين الاولين والمهاجرين والانصار • وعلى من تبعهم باحسان •
وعلى من يقتديهم من اهل الايمان الى آخر الزمان • عموما وخصوصا • على
من تبعهم فى تعظيم جميع اوامر الله • وعلى من يقتديهم فى شفقة جمهور
خلق الله • وهو السلطان العادل الاعظم • والخاقان العالم العامل المعظم
سلطان سلاطين الزمان • باسط بساط الجود والامن والامان • حافظ
بلاد الله • ناصر عباد الله • حامى نواحى اهل الايمان • ماحى آثار الكفر
والظلم والطغيان • ظل الله تعالى فى الارض • معاون السنة ومقيم مقتضى
الواجب والفرض • بيت • يفنى الكلام ولا يحيط بوصفه
ايحيط ما يفنى بما لا ينفد • السلطان الغازى

ابو الفتح والظفر والمغازی • نظم

شه کامل که جسمینك وجودی عالمك جانی
کلامی مرده دللر درینك عیسای دورانی

دلی باز فلك پرواز مردی و جهانگیری
زبانی بلبل گویای گلزار سخندانی

بلاغتده جهانك حافظی سحبانی سلمانی
فصاحتده زمانك خسروی خاقانی حسانی

رسوم نامه‌سی کاملترك منشور اقبالی
رقوم خامه‌سی بی دللرك حرز دل و جانی

تراب بابی اکسیر سعادت جوهر دولت
غبار آستانی توتیای چشم نورانی

ایاغی طوپرغی تاج سر کسری و افریدون
ید گنجینه بخشی غبطهٔ امواج عمانی

جمالی برج عزت اهلنك ماه جهانتابی
خیالی کنج عزلت قومنك شمع شبستانی

سلاطین غزا اندیشه‌نك شاه ابو النصری
اساطین عطایا پیشه‌نك سلطان دورانی

سخاوت مجلسنده لطف و جودك حیدر وقتی
شجاعت عرصه‌سنده ضرب و حربك مرد میدانی

پناه دین و دنیا و ملاذ دولت عظمی
غنی یه فضل ربانی فقیره ظل یزدانی

حیات جسم عالم جان پاك قالب آدم
سعادت ملکنك اسکندری دهرك سلیمانی

معین دین و دنیا حضرت سلطان سلیمان خان
که ذاتیدر خلافت عالمینك کامل انسانی

اولو سلطان عادلدر که قومش ذات پاکنده
خدا هم دولتی هم فضلی هم لطفی هم احسانی

عدالت

عدالت قصریدر اول بو فضائل چار دیواری
خدادن استرم کیم حق مؤبد ایلیه آنی

سعادت همنشین دولت مساعد بخت یار اولوب
اوله ذات شریفی مظهر الطاف ربانی

لوا و عسکر ایله آل و اولاد ایله وار اولسون
معزز اوله دایم بنده‌سی اعیانی ارکانی

اما بعد خاطر پاك صدرنشینان محافل ادراککه بحسب المعنی فضای پهنای مساحهٔ سمك و سماکدن وسیع • وضمیر دراك خلفای ممالك خاکه • که حرکت فکریه‌سی دور افلاك • وشعاع مهر تابناکدن سریعدر • ظاهر و پیدا • و روشن و هویدادر • که قدرت نظم کلام عنوان نامهٔ فضائل و معرفت انشاد اعلام مرام • نقش خاتم رسالهٔ فواضل ایدوکنه • معنای وعلم آدم الاسماء دلیل واضح و روشن وفحوای سبحانك لا علم لنا برهان ظاهر و مبیندر • ومحضا ظهور افضلیت آدم • دکل بلکه نظام تمام عالم • و وسیلهٔ داعیهٔ کلام وواسطهٔ مقتضیهٔ ترجمهٔ اقلام • ایلدر • زیرا که بر مقتضای انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون صدف دریای بروز و کمون • بلکه درر غرر مظاهر ظهور و بطون • منشآت انشاء رسالهٔ کاف و نون ومقتضیات رموز مکنون ن والقلم وما یسطرون ایدوکی عند الافاضل

مبین و مبرهندر • کلام بی حروف و اصوات • که منشأ نشأء موت و حیات
کائناتدر • و واسطهء اعدام و افنای ابدان و اعمار • و رابطهء اعاده
و ابقای ارواح و اسرار و آثاردر • بر موجب اقتضای فحوای انت
کما اثنیت علی نفسک عالم ازلده • مرادف وجوب پروردگار ابدی
و بر مبتغای مغزای لمن الملك الیوم لله الواحد القهار عالم لایزالده
کل شیء هالك الا وجهه معناسندن کاشف اسرار • اولوب
هو الاول و الآخر معناسی آکه شعار و دثار • اولاجقدر • نظم

پس بگفتیم و شنیدیم سخن بود آخر — سخن است اول اشیا و سخن آخر کار
پیر نوخواسته کو حل معما میکرد — در میان هر که خبرداست تماشامی کرد

کلام خوب نظام سعادت فرجام • موجب حیات ابدیه • و مستلزم سعادت
سرمدیه • ایدوکنه کلمتین شهادتین • نصاب شهادته واصل • اولمش
ایکی شاهد عادل • و ایکی گواه بی همالدر • بیت

موجد حظ بی پایان باغ خلق لایقدر — بو دعوا یه خدا شاهد کلام الله ناطقدر

کرامت کلامه منکر • اولوا الابصار یاننده کافردر • و بو معنی اهل ایمان
یاننده ظاهردر • اما که کلام دخی بحسب الصورة و المعنی • و بحسب الترکیب

والفحوی • متفاوت • ایدوکی ثابتدر • خصوصا علی تقدیر تفاوت
مراتب القائل • بر برندن تمام متنازل و متفاضلدر • و لکن افضل
و احسن کلام • و اکمل و ابین مقال و اجب الاحترام • کلام رب الانام
و مقال ملك عزیز علام علت کلمته و جلت حکمته در که • ایجازی
اعجاز • و اطنابی فصل الخطاب • و مساواتی • قلوب مرضایه
مداواة • در • تهذیب و ترتیبی • و اسالیب تراکیبی • قدرت ادراك
بشردن • عالی • و قوة وهم اهل و بر و مدردن • متعالی • ایدوکنه
و ان کنتم فی ریب مما نزلنا علی عبدنا فأتوا بسورة من مثله
دلیل قوی کافی • و تألیف عجایب نحو و مضمونی • و ترصیف غرایب
معنای مکنونی • معرفت و اذعان اشراف ملائکدن • متباعد • و اتقان
و اذعان اذهان سکان سبع ارائکدن • متجاوز و متصاعد •
ایدوکنه • لو کان من عند غیر الله لوجدوا فیه اختلافا کثیرا
برهان جلی و وافیدر • نظم

اکا ایمان کتورمك سزمدی عزتده انسانی — بو نی ذوق ایلدم بر حالت عشق لیك وجدانی
جهان اصداف ندوشمادی دوشمز اکر بکزدر — قلالدن فیض دریای قدم عمان امکانی

وكلام مخلوقده اشرف و افضل • و الطف و اجمل • كلمات هداة السبل •
اعنی اولوا العزم من الرسل • و سائر انبیاء عظام • و اصفیای كرام •
ذكركه • هر برینك بیانی و تبیانی • وحی ربانی • و الهام سبحانی •
و فیض یزدانی • و افاضه آسمانیدر • صلوات الله علیهم و سلامه • خصوصا

اول امینك كه یتمش ایكی دیلی سویلین خاتم
بلاغتده كلامینك هنوز اولمز زباندانی

حیات جاودان بولدی سوزندن نیچه بیك مرده
دمندن تازه لندی نخل خشكك برك و اعضانی

نبوت علمنك باب و كتابن ایلدی تكمیل
و علم مكتبینك اولدن آدم سبقخوانی

اعنی فخر جهان • و بدر زمین و آسمان • نبی آخر الزمان • علیه افضل
صلوات الرحمن • كه عنوان شان شریفلری و ما ینطق عن الهوی
و وصف و نعت بیان منیفلری ان هو الا وحی یوحی در
و انلردن كیجك كلام ملوك كرام • و مقال ملجا و ماوای انام در
كه عنوان شان شریفلری بر موجب اطیعوا الله و اطیعوا الرسول
و اولی الامر منكم ثالث متبوع و مطاع خواص و عوام انام •
و وصف مقال منیفلری كلام الملوك ملوك الكلام در • لاسیما
كلام اشرف سلاطین جهان • و اكمل خواقین الدوران • كهف امان •

٦

ظل یزدان • پادشاهمز ابد الله دولته • و حفظ صحته • و طول
عمره • و نشر ذكره • الی آخر الزمان • حضرتلریكه • **نظم**

نظم دربارده نظامیدر
طرز اشعار انجمنده جامیدر

مثنویده كلامی سحر حلال
بیت اشعاری جمله خاص خیال

نظم و نثر یله طوتدی عنوانی
شرقدن غربه صحن دورانی

قلمی خضر و ظلمت اكه دوات
كلماتی سراسر آب حیات

منبعی در حیاتك اقلامی
مرده نك تنده روحی بیغامی

قاسم رزق خلق خامه سیدر
حافظ شهر و دهر نامه سیدر

ایلمكدن كتاب لطفی رقم
قنلر اغلر انك الندە قلم

بر قولینه وظیفه اولسه برات
الور اغزینه بر مغنی دوات

دلرین حق همیشه شاد ایتسون
ایكی عالمده بر مراد ایتسون

الهی الهی مادام كه خسرو خاور زمین • و پادشاه قلعه چارمین •
لشكر انوار انجم شمار ایله • جند ظلام شب تاری • انهزام و انكسار
دیار زنكباره • فرار ایتدوروب بوغ بر فروغ فتح و نصرتین • و لوای عالم
آرای فر و شوكتین • قلعه حصن حصین سمایه • و برج سور استوار

چرخ معلایه دکوب اهالی هفت اقلیم و سواکن حوالی شش جهاتی
تسخیر بلکه ضبط و ربط احوال معادن و نبات و حیوانی دخی تدبیر
ایدن اول مقر سلطنت و مستقر خلافت قطب اقطاب عالم
علوی و سفلی سمی و عدیل مظهر نص رب هب لی حضرتلرینك درفش
علم عالم آراسنی اوج رفعت و ذروهٔ عزته ایرکوروب هلال
آسمان فتح و نصرت و ماه نو آفاق عزت و سعادت ایلیوب شقهٔ
لوای کردون سای و همای عدیللرینك ظل ظلیل و سایهٔ جمیل
لی مثیللرین مفارق عالم و آدم اوزرنده الی یوم القرار پایدار
و ذات شریفلرینی صحت و سلامتله شجرهٔ عمر طویلدن بهره مند
و برخوردار ایله

نظم

قلاع دهری فتح ایدوب جهانك مهر رخشانی	حصار چرخه دکدکجه لوا و توغ نورانی
لوا و عسکرن مرفوع و منصور ایلیوب یزدان	یدی اقلیمه خاقان ایلیه بو شاه دورانی
لواسی سایه‌سنده روضهٔ عالم بهار اولوب	شبی قدر و برات اوله کونی نوروز سلطانی
اوره نکارنك بیرقلرکه کلزار شریعتده	اوله هر جانبك پژمرده اولمز بر کلستانی
او کلشن ایچره نیزه نخل سرو اوله قلج سوسن	نهال کل اوله هر تیر او چنده غنچه پیکانی

او کلشن ایچره کل کبی کلوب خوشحال اوله دائم	قمو اولادی آلی یننده سی اعیانی ارکانی

الهی الهی مادام که شهریار چهار بالش کردون سریر فلك نیلکون و تختکاه
چرخ بوقلمونه جلوس ایدوب انوار دیدار و اشعهٔ رخسار تابداری
اطراف و اکناف عالمدن و عیون اعیان آدمدن ظلام دیجوری
دور و فتور شب نیفورهٔ مهجور ایدوب دلو دیدهٔ مار و موری
و جان ستم کشیدهٔ مردم و وحوش و طیوری روشن و پرنور و فرخناك
و مسرور ایلیه بو آفتاب دولت و اقبالی و ماهتاب سعادت و اجلالی
ذروهٔ عزتده و اوج قدر و رفعتده طالع و لامع قلوب دائما
تخت خلافتده برقرار و مسند عزت و سریر سلطنتده قائم
و دائم و استوار ایلیوب بو بانی مبانی عزت و طرح افکن مبانی
دولت و سعادتك عماد احسان و عدالت و اساس همت و عنایتلریله
سراپای محمیهٔ ممالك آل عثمانی بلکه طولاً و عرضاً جمیع اقلیم جهانی
معمور و اعدای دین و دولتن منکوب و مقهور و اعوان قدر و شوکتن
مظفر و منصور ایدیویروب سایهٔ دولت و کنف حمایتنده بنی
نوع انسانی بلکه جمیع اصناف و افراد حیوانی خوشحال و آسوده

وخوابراحتده حضورله غنوده ایلیه ● نظم

اولدقجه مهر دهرك تخت فلك مكانی / شاه ایت جهانه یارب بو خان كامرانی
برقولی شرقه دكسون توغیسی نخجینی / مغرب زمینه قورسون برقولی سایبانی
صاغ قول جنوبی طوتسون صول قول شمالی السون / ضبط ایلسون بو رسمه معمورهٔ جهانی
دولت جلیسی اولسون عزت انیسی اولسون / افراد رهنماسی اقطاب همعنانی
اولسون غنی شاكر بذلیله جمله دهرك / نی زادونی زوادی نی طاقت وتوانی
ایله دعامی مقبول ای وار ایدن عدمدن / هم ارضی هم سمایی هم كونی هم مكانی

واندن كیجك كلمات حكمت آمیز اعاظم وزرا وامرا ● ومقالات سعادت
انكیز اكابر علما وفضلادر ● كه وصف میمون ذات سیادت مشحونلری
مضمون همایون ارباب الدول ملهمون در ● نظم

بر دل پاك اهل دولت ودین / فیض الهام میرسد زخدا
در ره حق غلط نخواهد كرد / هر كرا نور اوست راهنما

واندن كیجك املا وانشاء فصحا وبلغا ● ونظم وانشاد شعرا وظرفادر
ثم الامثل فالامثل الى ان ینتهی تنزل الكلام الى الحد الاسفل
كه اول مرتبهٔ امتیاز حیوان وانسان ● ودنیهٔ انفصال نوع مكرم

وممهاندر ● بیت ● بنطق آدمی بهتراست از دواب
دواب از تو به كر نكویی صواب ● پس بو مقدمات واجبة القبول
ومبادئ واضحة المدلولدن ● معلوم ومفهوم ● اولدی كه ثمرهٔ شجرهٔ
آفرینش ● بلكه شجرهٔ ثمرهٔ دانش وبینش ● سخن دلكشا وكلام رنكین
ادادر ● نظم ● كورنه بویوردی جوهری جهان
كوهر كان كن فكان سوزدر ● بحر قدرتده آدمی انكن?
صدفی ولشدهر كوكل سوزدر ● شرف كلام جمیله ادل دلیلدر
كه جمیع اشیانك وصف كمال وجمالی ● كلامدن مفاد ومعلوم ●
وجمله اغراض واعیانك وجوه تعریف وتوصیفی ● كلامدن مستفاد
ومفهوم در ● اما كه نفس كلام تعریف بالغیردن غنی وتوصیف شر
وخیردن مستغنی در ● نظم ●

كرچه تعریف شیٔ بنفسه در / سوزی وصف ایلین ینه سوزدر
یوزی بردر جمیع اشیانك / سحر فاضلك یوزی یوزدر

حاصل كلام ● ومحصل مرام بودر كه ● بلا شك وریب ● كلام مقبولنی عیب
كیمدن صادر اولورسه اولسون ● لطیف المدلول ● اولیجق عند الفحول

تمام مقبولدر • بیت • قبول ایله کلام حقی کیمدن صادر اولورسه
اکر حجاج قاتلله اکر ابن مقاتلدر • اما که استادان بسیار فن •
ونقادان نقود سخن • که دقت فکر صاف ایله • هر بری موشکاف •
ولطافت قریحهٔ سحر آثارله • هر بری میان یار کبی قیلی قرق یارار •
ودهان دلدار دوار • نقطهٔ موهومک جوهر فرد ایدوکن اثبات
واظهارده • صاحب الاقتداردر • دیباج کرانمایهٔ مقال ایکی
منوال اوزره منسوج اولور • ونیر بلند پایهٔ سحر حلال • بروج
سماء قبول اهل کماله • ایکی سلّم ایله راقی اولور • وایکی معراج ایله عروج
ایلر • بر طریقی نظم دربار در • که اکر متکفل • شعرآء فصاحت شعاردر
وبر طریقی نثر جوهر نثاردر که • اکر متصدی ومشتغل • منشیان
بلاغت دثاردر • دیو بیوه مشکلدر • شق ثانی صدددن بعیدودر
اولمغین متروک ومهجور • قلندی • اما که شق اولدر • اکرچه کم قادر
حکیم • وجبار وحلیم • جل جلاله • وعم نواله • قرآن عظیم • وفرقان
کریم ده • والشعرآء یتبعهم الغاوون • الم تر انهم فی کل واد یهیمون
دیمکله زمرهٔ شعرایی • که سباحان بحر اشعار • وسیاحان اودیهٔ

مدح وقدح صغار وکبار اشراف واشرار اولمشلردر • فالبت
صیغهٔ جمعه ادخال • وکمند لام استغراقی کردنلرینه سلسلهٔ
جلال • وپایلرینه نکال ملال • ایلیوب کاه لجهٔ بی حدّ وغایت عمّان
غوایتده • حیران وسرکردان • وطوفان بی کران شقاوت وسفاهتده
بی سروسامان • وکاه بوادی حیرتده تشنه لب وسوزان • ووفا فی
ضلالت وخسارتده • هایم وعطشان ایلمشدر • لکن انلردن بر جمع کثیر
وجمّ غفیرن • واسطهٔ رکوب سفینهٔ امان الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات
ووسیلهٔ نشر وبسط شراع وبادبان وذکروا الله کثیرا ورابطهٔ
توجیه آلات ودمن وریسمان وانتصروا من بعد ما ظلموا اولدرهای
هایل مواجدن • استثنا ایدوب ساحل خلاص ونجاته اخراج •
ولیمان کنف حمایت وعنایته • ادماج ایلدی الحمد لله الذی اذهب عنا
الحزن واحال لاعدائنا المحن • واکرچه کیم شعرادن بر کروه بی شکو هك
که کارلری مدح واطرای غفلهٔ انام • واعتبارلری تحسین
وتزیین اقوال وافعال سفلهٔ عوام • اولوب • ومباهات
وافتخارلری • حث وترغیب اهل معاصی وضلال • وتقبیح وتنفیر

اوضاع ارباب عبادت و کمال • وهدم اساس اغراض مقبلین مسلمین
وتوجیه اغراض فاسدهٔ مدبرین ظالمین • ایتمک ایله اوله •
تهدید و تشدید احثوا التراب فی وجوه المداحین خاک ذلت
وغبار مذلت • ایله آیینهٔ جبین و رخسارلرینی پرژنک
ومرآت چهره و دیدارلرینی بی رونق و زنکی رنک • ایتمشدر • لکن
ارباب نظمدن بر قبیلهٔ جلیله • وطایفهٔ شریفهٔ نظیفه کم • نظم

ناظمان حقایق توحید — راقمان دقایق تحمید
نعت کوینده‌ٔ نبی و رسول — مدح خوانندهٔ ملوک عدول
حاکیان لطایف اخبار — راویان شرایف آثار
کاشفان سرایر عرفان — واصفان شعائر ایمان
مظهران مدائح حسنی — مشعران نصایح اسنی

اولی کلمشلردر • تأیید کلام سدید • لله کنوز تحت العرش
مفاتیحها السنة الشعرا ایله • خزائن اسرار الهیه نک •
خزینه دار و دفاتر کشالری • ودفائن آثار نامتناهیه نک •
عجایب ذات و غرایب نمالری • خواص حصار عرشک امینلری و ناظرلری
ومحصول قلعهٔ فرشک • اهل خبره و مبصرلری • قلم زبانلری کلید
مقالید عالم غیب • و زبان قلملری • مفتاح قفل مکامن ذلک
الکتاب لا ریب • سرائر عالم اشباح و ارواح • ذاکرینک ذکری •
وشعائر ملک و ملکوت • قلبلرینک فکری • اولمغله بساط قربه
قریب و عالم انسه انیس • اذانی عالم سفلیدن بعید • و اعالی
عالم علویه جلیس اولمشلردر • بیت

خوار بقمه جانله کوش ایله شاعر نظمنی • فیض فیاض معارفدر ذات حقده اول

اکرچه کیم کلام موزون کروه نفاق و تلبیس • ومقال موزون زمرهٔ
کذب و هوا و تدلیس • مقولهٔ الشعر مزمار من مزامیر ابلیس ده
داخل اولمغله مذموم اعالی و اسافل • ومنفور اذانی و افاضل
اولمشدر • لکن کفتار اهل وفا • واشعار اصحاب صفا • بر مقتضای
دعاء سعادت افزای اللهم ایده بروح القدس • و بر مبتغای امر
لطیف الاذای • سیادت انتمای اهجهم و روح القدس معک اسمان
تأیید و تقدیس • وماوراء منازل ناهید و مریخ و برجیسدن
نازل و واصل اولمغله مقبول اشراف انام • و ممدوح اولیاء کرام

اولمشدر ● حتی عالملك امیر كلامی ● اعنی شیخ نظامی ● سقی الله ثراه ●
وجعل الجنة مثواه ● كتاب مخزن الاسرارده ● فضیلت نظم اشعاده
بو معنایه اشارت ایدوب دیمشدر ● نظم

قافیه سنجان كه علم بر كشند ... گنج دو عالم بسخن در كشند
پیش و پس بارگه كبریا ... پس شعرا آمد و پیش انبیا
شعر بر آرد بامیریت نام ... كالشعراء امراء الكلام

وبالجمله شان اشعار ● وعنوان نظم انشا واخبارده ● كلمهٔ جامعه
وقضیهٔ نافعه ● كلام صاحب جوامع الكلم ● ومقال حضرت
ابی القاسم ● صلی الله علیه وسلم ● ذكر كه ● هو كلام فحسنه حسن
وقبیحه قبیح دیو بیورمشلردر ● پس شعر دیدكلری
اكرماده ٔ حقد و حسد ● و شور و شغب ● ومنشاء قوت شهوة
ومنبع حدت و غضبدن ● نشو و نما بولوب سینهٔ بی سكینه
ودل پریش خباثت اندیشه ● اولان ناپاك بی دبلردن صادر
اولمش ● بر رشحه ایسه ● مقرردر كه كلام خشیت انجام ●
لان یمتلی جوف احدكم قیحا خیر له من ان یمتلی شعرا

اندن عبارتدر ● واگر مهب نسیم لطف و رأفت ● وممر صبای شفقت
ومرحمت ● اعنی عاشقان پاك ● وصادقان دردناك لرك ● قرایح
تابناك ● واذهان خوب ادراكندن مرور وعبور ایدوب ● زبان
وكام اهل محبت ● ودهان ومشام ارباب مودته ● ایریجك جان
محبانه ● صفا وسرور ● وقلوب مشتاقانه ● انجذاب وحضور
وحبور ● ویرر ● بر لمحه وبر نفخه ایسه بلا تردد ● مقال
سعادت مآل ● ان لله فی ایام دهركم نفحات الا فتعرضوا لها
اول نسمات طیبات ● وانفاس زاكیاتدن كنایتدر ● رباعی

در دل سخنی كه نو بنو می آید ... بادیست كه از جهان جان می آید
بر جیفه وزد دماغ ازو آلاید ... بر گل گذرد مشام ازو آساید

پس فضیلت شعر فی حد ذاته ● امر مردود ومنكر ● ونظم وانشاد
شعرا و بلغا ● علی الاطلاق مطرود ومستنكر ● اولمق نیجه
میسردر كه ● صاحب لوای انا افصح ● وصاحب ردای انا املح
علیه من الصلوات افضلها ● ومن التحیات اكملها ● استماع
اشعاره مایل ● واكثر یا بیت اشعار شعر ایله متمثل ● اولدقلری

کتب احادیثده مذکور و مسطور ایدوکی اهل شعور یاننده مشهوردر
وصاحب الکشاف خلیل بن احمددن که واضع میزان نظم
ودافع معیار شعردر روایت ایدرکه اول زبدهٔ مظاهر کاف ونون
ومظهر خطاب نون والقلم وما یسطرون کفهٔ وزندن بیرون
اولان کلامدن ایسه سحر منظوم وموزونه رغبت وانجذابلری
زیاده والتفات وانبساطلری طبقهٔ علیاده ایدی اصحاب کزینک
بر صاحب الفضل والیقینی اولاندن منقولدرکه برکون ردیف کزین
اولین وآخرین اولمشدم اثناء کلامده نام امیة ابن ابی الصلت که
شعراء زمان جاهلیتدن در مذکور اولدی هیچ انک اشعارندن
خاطرکده نسنه وارمیدر دیو بیوردیلر نعم یا رسول الله دیدم اوقی
دیو فرمان بیوردیلر بر بیت اوقدم دخی دیو بیوردیلر بر بیت دخی
اوقدم دخی دیو بیوردیلر بر بیت دخی اوقدم بو طریقله تمام یوز
بیت اصغا بیوردیلر بو روایت کتاب مصابیحده دخی مذکوردر
وبعض شروحنده مسطوردرکه وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم
فی حقه أسلم شعره وكفر قلبه وجوق فلك شعرده طرسیر

١٢

اعنی کعب بن زهیر رضی الله عنه که قبل الاسلام حاشا حضرت رسالت
پناه صلی الله علیه وسلم حقنده هجو نظم اتمشلر ایدی حین اسلامنده
اللری یدی بیت قصیدهٔ لامیهسنیکه مطلعی بیت
بانت سعاد وقلبی الیوم متبول متیم اثرها لم یفد مکبول
واقع اولمشدر من الابتداء الی الانقطاع حضور صحابهٔ کرامده
استماع بیوردیلر واول منبع الطاف بی کراندن طلب احسان
ورجای عفو وصفح وغفران ایچون نظم ایتدوکی جملهٔ ابیاتدندر
بو بیتلر نظم

أنبئت أن رسول الله أوعدني	والعفو عند رسول الله مأمول
مهلاً هداك الذي أعطاك نافلة	القرآن فيها مواعيظ وتفصيل
لا تأخذني بأقوال الوشاة ولم	أذنب وإن كثرت في الأقاويل
لقد أقوم مقاماً لو يقوم به	أرى وأسمع ما لو يسمع الفيل
لظل يرعد إلا أن يكون له	من الرسول بإذن الله تنويل

وشراح قصیده روایت وحکایت اتمشلردرکه ناظم مزبور
آخر قصیدهٔ مذکورهده وصف رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحابهٔ کرام

رضوان الله علیهم اجمعین • وصفنده • **نظم**

إن الرسول لسيف يستضاء به … مهند من سيوف الله مسلول
في فتية من قريش قال قائلهم … ببطن مكة لما اسلموا زولوا
زالوا فما زال انكاس ولا كشف … عند اللقاء ولا ميل معازيل
شم العرانين ابطال لبوسهم … من نسج داود في الهيجا سرابيل
بيض سوابغ قد شكت لها حلق … كأنها حلق القفعاء مجدول
لا يفرحون اذا نالت رماحهم … قوما وليسوا مجازيعا اذا نيلوا
يمشون مشي الجمال الزهر يعصمهم … ضرب اذا عرد السود التنابيل
لا يقع الطعن الا في نحورهم … وما لهم عن حياض الموت تهليل

بیتلرینی انشاد ایدیجك نور مشكوة النبوة • ونور حدیقة الفتوة صلی الله علیه وسلم • مجلس شریف واجب التشریف • ومحفل منیف لازم التنظیف لرنده اولان • اشراف قریشه • نظر ایلدی • كانه استماع واصغا • ایلك دیو اشارة وایما • ایلدی • واصلاح شعر ایتمدلری دخی مرویدر • حتی مصراع • مهند من سیوف الله مسلول • نظم ناظمده من سیوف الهند • واقع اولمش ایمش • حضرت رسول صلی الله علیه وسلم

من سیوف الله دیو تصحیح • ایلدی • وحاضر و شاعر • قمو قول شریفلرینی ترجیح ایلدی • قصه شروح قصیده ده مرقوم و مرسومدر • وحسان بن الثابت بن المنذر • رضی الله عنه الملك القادر • كه حضرت رسالت پناهك صلی الله علیه وسلم مخصوص شاعری ایدی • خاك پای شریف شرف فزا لرینه • بنه كندو وصف جمیل • وثناء جزیللرینی • شامل و مشتمل • اولوب وقیو ویردكلری قصائدندندر • بو بیتلر • **نظم**

لقد نزلت معه على اهل يثرب … ركاب هدى حلت عليهم باسعد
نبي يرى ما لا يرى الناس حوله … ويتلو كتاب الله في كل مشهد

وسفیان بن الحارثك كه حضرت خواجهٔ عالم • صلی الله علیه وسلمی حاشا هجو اتمشدی مقابله سنده جوابده دكلری قصیده دندر بو بیتلر • **نظم**

هجوت محمدا فاجبت عنه … وعند الله في ذاك الجزاء
فان ابي ووالده وعرضي … لعرض محمد منكم وقاء
أتهجوه ولست له بند … فشركما لخيركما الفداء

وثابت رضی الله عنه دن مرویدر كه • حضرت رسالت پناه • صلی الله علیه وسلمك

حضور شریفلرنده

نظم

بلغنا السماء مجدنا وجدودنا ... وانا لنرجوا فوق ذلك مظهرا

ولا خیر فی حلم اذا لم یکن له ... بوادر تحمی صفوه ان یکدرا

ولا خیر فی جهل اذا لم یکن له ... حلیم اذا ما اورد الامر اصدرا

بیتلرینی انشاد ایدیجك حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم
اجدت لا یفضض الله فاك یعنی خوب نظم ایلدك الله تعالی
دهانکی کسر و تفریقدن محفوظ و صحت و سلامتدن محظوظ
ایلسون دیو دعا ایلدی روایت اولنورکه مزبور نابغه رضی الله عنه
یوز اون ایکی ییل زندکانی ایلدی روح روانی عالمدن منقطع اولنجه
اصلا بر دندانینه رخنه کلمیوب لآلی کبی لامع ایدی و حضرت عائشه
رضی الله عنها انشاد ایدوکی

نظم

فلو سمعوا فی مصر اوصاف خده ... لما بذلوا فی سوم یوسف من نقد

لوامی زلیخا لو راین جبینه ... لآثرن بالقطع القلوب علی الایدی

دباغی سن اوقورلردی حضرت سید کائنات علیه افضل الصلوات
محظوظ اولورلردی حتی بعض زمانده ایربیتك انشدیهما لی

دیو بیوررلردی کتب تواریخ و سیرده بونك امثالی حکایت و روایت
بی حد و غایتدر باوجود که قفل مشکل کشای وما علمناه الشعر
وما ینبغی له باب انشاد اشعاره محکم کلید و در نظم اخبار و آثار
سد سدید اولمشدی و عدم تعلیمده حکمت دفع تهمت درکه
مبادا کلام معجز نظام خدای جبار سلیقهٔ نظم اشعاره محمول
اولنه نته کیم بعض معاند و کافر بل افتراه بل هو شاعر
دیدکلرینه شاهد کلام حکیم قادردر و فضیلت کلام موزونه دلیل
قوی و برهان جلی یتمزمی که حضرت رسالتپناه صلی الله علیه وسلم دن
وما انت بشاعر دیو بیورلمش ایکن اکرچه تصنع و تعمل و تکلف
و تأملدن ناشی دکل لکن سعت قابلیت و کمال جامعیت و نهایت
لطافت طبع قدسی المنزلتلری واسطه سیله لسان معجز بیانلرندن
کلام موزون و مقفی و مقال منظوم بلیغ الاداء ماننده آب حیوان
سیلان و جریان ایلردی نته کیم بعض غزواتده مخاطبهٔ انکشت
قمر شکاف و هلال مثاللرنده که آلوده خون شفق کون ایله شاخ
پنجهٔ مرجان و سرخله یارلمش الف بنان و کاغد آلدن دورلمش طومار

اعجاز بيان • ومداد سرخله آلوده اولمش خامهٔ لطايف فشان
واسطی سان • ونورله احاطه اولنمش كوشهٔ نهال ارغوان • ونظيرن
كورلر كورمدك غنچهٔ سرخ (زنبق) گلستان • كبی رنكين وآل اولمشدی •
زبان دربارلرندن بو كلام اعجاز شعار نثار اولنمشدی •

صلی الله علی قائله وسلم

هل انت الا اصبع دميت • وفي سبيل الله ما لقيت
واعلای كلمهٔ حق • وارضای وهاب مطلق • ودفع مكر عدو ازرق
ايچون اشتغال حفر خندق • ايله جسم پاك • وبشرهٔ تابناكلری
انتشار خاكدن غبارناك • اولدوغی دمده • بو درر غرر فصاحت
وجواهر زواهر بلاغت • سلك نظم صافی • وسمط وزن وقوافی ايله
صدور وظهور بولدی • صلی الله علی قائله وسلم

والله لولا الله ما اهتدينا	ولا تصدقنا ولا صلينا
فانزلن سكينة علينا	وثبت الاقدام ان لاقينا
ان الالی قد بغوا علينا	اذا ارادوا فتنة ابينا

وغزوهٔ حنينده • اول زبدهٔ كونيندن صلی الله علی قائله وسلم

انا النبي لا كذب • انا ابن عبد المطلب
وارد ومتوارددر • اولدی • وكلام منزل كه وصف شانی وبالحق انزلناه
وبالحق نزل • واقع اولمشدر • اون يدی يرده مطابق وموافق • آيات
بيناتی شامل ومشتملدر • نته كيم ارباب عروضك بيان اوزان وبحورنده
مذكور ومسطوردر • جمله‌دن قوله تعالی • ثم اقررتم وانتم تشهدون
ثم انتم هؤلاء تقتلون • محل واحدده واقع اولوب بيت كامل
وذنبی مشتملدر • وقوله تعالی • ونبئ عبادی عنی • انا الغفور
الرحيم • وقوله تعالی • ويخزهم وينصركم عليهم • ويشف
صدور قوم مؤمنين • دخی اول مقوله دندر • پس كلام موزون
مجرد وزنيله • مذموم اولسه قرآن عظيم • وفرقان كريم • وزندن
بری • وبحور نظمدن عری • اولمق لازم ولازب • وفرض وواجب
ايدی بيت • وزن اكر موجب نقصان بودی
حرف موزونه قرآن بودی • كذلك اجلهٔ آل كرام • واعزهٔ
اصحاب عظام • رضوان الله تعالی عليهم اجمعين • حضرتلرينك اكثرينك
درر غرر اشعار معجز شعار • وجواهر زواهر نظم ابدار • ايله

دواوين روزگار • وصحایف لیل ونهار • مالامال در • بنته کیم
معلوم ارباب فضل وکمالدر • خصوصا فارس الکتیبه مبارزان
میدان شجاعت • واول الجرید لطایف صحایف علوم بلاغت • وبیت
القصیده نظم سلسله ولایت • ودره فریده سلك علو همت
وواسطه قلاده عروس لطف ومروت • حضرت علی ولی رضی الله عنه
وکرم الله وجهه نك • دیوان عالیشان بلاغت بیانی • مشهور عالم
ومنظور اشراف بنی آدم • اولمشدر • وجمله ابیات سعادت
آیاتندندر • بو بیتلر • رضی الله عن قائلها

فرض على الناس ان يتوبوا	لكن ترك الذنوب اوجب
والدهر فى صرفه عجيب	وغفلة الناس فيه اعجب
والصبر فى النائبات صعب	لكن فوت الثواب اصعب
وكل ما يرتجى قريب	والموت من كل ذاك اقرب

کذلك اولیاء امت • وائمه شریعت • ومشایخ طریقتدن • رضی الله
عنهم وارضاهم • حالت انگیز وحیات افزا • ابیات غریبه • وصفا
بخش وغم زدا • گوناگون اشعار عجیبه • صدور وظهور • ایتمشدر

امام بیضاوی • بیض الله غرته بلطفه السماوی • انوار التنزیل •
واسرار التأویل ده • سوره نحل ده • فما هم بمعجزين او يأخذهم
على تخوف آیت کریمه سینك ذیلنده • تخوف کلمه سینك
تفسیرنده • روایت وحکایت ایلرکه • برکون حضرت عمر رضی الله عنه
منبرده • تعلیم دین سید البشر • ایدرکن • آل کرام واصحاب
عظامدن • مجلس شریفلرنده حاضر • وکلمات فصاحت آیاتنه
سامع وناظر • اولانلره خطاب مستطاب ایدوب کلمه مزبوره نك
تفسیرنده • ومعناسنك تنقیب وتنقیرنده • مبلغ علم ودرایت
ومنتهای فکر ورویتکوز • نه مرتبه یه واصل • ونه طبقه یه
متواصلدر • دیو مشاوره ومناظره • ومحاوره ومؤامره ایدیجك
اصلا قائم وقاعد • وحاضر وشاهددن • جواب کلمدی • ومرد کلام
وتحقیق مرام • ایدر بولنمدی • آخر قبیله هذیل • دن بر شیخ پاك
طبع نظیف الذیل • حضرت عمر جانبنه میل • ایدوب حضورنده
ایاغی اوزنده واقف • اولوب لفظ تخوف کلمه تنقص ایله مرادف
ایدوکی قبیله مزده شایع وذایع • وهرکس اکا واقف وعارف در

دیدی • مجرد قولنه اعتماد • ومحضا دعواسنه اعتقاد • ایتمدی
عرب اشعارنده • وبلغانك نظم انشا واخبارنده • وارمیدر دیو
استخبار واستفسار • ایلدی شیخ مرقوم • امر مرسومی • اثبات
ایچون • ابوکبیر هذلی نك ناقه سی وصفنده • بیت

تخوف الرحل منها تامكا قردا • كما تخوف عود النبعة السفن

دیو نظم ایلدوکی بیت موزون • وشعر منظومن • اوقیانجه حضرت
عمره قناعت ویقین کلدی • ومعنای کلمه یی تحقیق وتعیین ایلدی
چونکه شعر عربدن مقصودی حاصل • ومعنای کلمه یه واصل
اولدی • اصحاب اولی الالبابه • توجیه خطاب ایدوب علیکم بدیوانکم
لا تضلوا دیو امر ایلدی • وما دیواننا یا امیر المؤمنین دیو
استکشاف ایدنجه • شعر الجاهلیة فان فیه تفسیر کتابکم ومعانی
کلامکم دیو بیوردیلر • قصه دن حصه • شعرای زمان جاهلیت که
کمیسی طوررده دوه در • وکمیسی کوشکن ومعز وغنم مدح ایدر
وکمی حمار وحش ودب ونمر توصیفن • وکمی نعامه وحباری وعقاب
وغراب تعریفن ایدر • وکمی رسوم وآثار واطلال • ومفاوز واودیه

وجبال دن • وکمی وبر ومدر وشجر وحجر دن • وکمی کلاب واسود
وذئابدن • وحیات وعقارب وضبابدن • وکمی قیصوم وشیخ
ومغیلاندن • وجن وشیاطین وغول بیابانلردن • خبر ویرر
نته کیم دیوانلرنده • الان مسطور ومسفوردر • بو طبقه ده غایت
وحرمتده • وشعرلری بو درجه ده عزتده ورغبتده • اولنجه قیاس
اولنسون که شعرای اهل اسلام که • هر بیرینك کلامی سعادت انجامی
کاه توحید جلیل • رب عزت • وکاه نعت جمیل • حضرت رسالت
وکاه مدح وثنای سلاطین ذوی عدالت • وکاه توقیر وتعظیم
وزرای نیك خصلت • وکاه تبجیل وتکریم علمای شریعت • وکاه
اعزاز واکرام مشایخ طریقت • وکاه تشحید خواطر غمکین ارباب شوق
ومحبت • وکاه دفع غموم قلوب مغموم کوشه نشینان کنج عزلت
وکاه تسکین دل حزین اصحاب فقر ومذلت • وکاه کشف استار مباحث
لطیفه تفاسیر شریفه • وکاه رفع قناع مخدرات احادیث منیفه
وکاه حل رموز کنوز فروع واصول • وکاه فتح مقالید مغالیق خزائن
معقول ومنقول • وکاه حل اسرار حکمت ومعانی وبیان • وکاه اظهار

دقایق حقایق رحمة الرحمان • وکاه تقریر و تحریر غایة بدایة و نهایه
خلقت عالم • وکاه تحقیق و تدقیق حکمت منشاء انشاء نشاء آدم
وکاه لطایف فواید معرفة مبدأ و معاش و معاد • وکاه شرایف
عواید ادراک معاملهٔ خالق و مخلوق فی یوم التناد • وکاه سوز
و گدازله جناب حقه مناجات • و تضرع و نیازله درگاه وهابه
مطلقه عرض حاجات • ایتدکدن صکره • هزاران خضوع و خشوع
و جوش و خروش • ایله • ذمتلرینه دعای خیری لازم اولنلری
فراموش • ایتمیوب کاه عموماً عامهٔ مؤمنین • و جملهٔ موحدین
مسلمین • ایچون • نظم •

زمرهٔ اهل دینه یا رب • مصطفی حرمتینه رحمت قیل
دین و دنیالرین قلوب معمور • عاقبت یرلرینی جنت قیل

وکاه خصوصاً پادشاه
ملک دین • و سرسالار اهل یقین • حضرت سلطان سلیمان
ایده الله بنصره الی آخر الزمان • ایچون • اللهم هب له
ملکا لا ینبغی لاحد بعده دیدکدن صکره • نظم

خدایا شه سلیمانی یدی اقلیمه مالک قیل   حبیبک مصطفینک جادهٔ شرعنده سالک قیل

جهان طوردقجه تخت عزت اوزره کامران اولسون   عدوی دین اسلامی یدقهرنده هالک قیل

وکاه وزرای سریر سلطنت و امرای اطراف مملکت ایچون • نظم

وزرایه امرایه کرم ایله یا رب   لطف و برتا که رعایایه رعایت ایده لر
فانی منصبده عدالتله بقا اوزره اولوب   دنیه دن آخرته اهل سعادت گیده لر

وکاه علمای دین متین • و فضلای اهل یقین • یعنی اصحاب تدریس و فتوی
و ارباب تصنیف و تحریر و املا • ایچون • نظم

موالی یه حبیبک حقیچون یا رب عنایت قیل   رموز علمی کشف ایله انلاره هدایت قیل
جهانده فعل و قولن جمله نک شرعه موافق ایت   قیامتده کتاب حسنکه بقماغه لایق ایت

وکاه قضاة ممالک اسلام • و حماة مسالک ایتام انام ایچون • نظم

حکمینی اهل شرعک الهی صحیح قیل   حفظ ایله جمله انلری مال یتیمدن
دنیاده ایله هر بیرینک رفعتن زیاد   صوکدمده صقله هول عذاب جحیمدن

وکاه مشایخ و عباد • و فقرا و زهاد • ارباب سلوک ایچون • نظم

صلحانک فقرانک یا رب   ارتوروب فقر و فناسینی مدام
اوله کشف و کرامات و یروب   آخر ایت یرلرینی دار سلام

وکاه زمرهٔ محصلان علوم • و فرقهٔ مکملان رسوم • ایچون • نظم

زمرهٔ طالبينك اى قادر
ايله علم و عمللرينى زياد

جمله نك قيل عقائدينى صحيح
ايركوروب مقصدينه روز معاد

وكاه شعرا و ظرفا • وبلغا و فصحا • ارباب تأليفات • واصحاب تصنيفات
ايچون • **نظم** • شاعر منشيه يا رب عنايت ايله
كه قموسوزلرينى نعت ايله توحيد ايده لر • بونده هذل و هذيانذن صقنوب للرنى
جنتك ويركابدى ذاتكه تحميد ايده لر • وكاه اصحاب شوق • وارباب ذوق
عاشقان پاك • ومحبان غمناك • همدرد لر ايچون • **نظم**

ارباب عشقى قنطرهٔ پر مجازدن
يا رب كچور صفا ايله ارگور حقيقته

دنياده آب عشقكله بولهلر حيات
آخر كچوب صراطى قمو كيره جنته

ديوب و بونلردن ماعدا اهل اسلامدن حالنه ملايم و موافق • وطورنه
مناسب و مطابق • دعالر و ثنالر ايدوب • بعده اللرين قلدروب
و بشلرن اچوب • انواع مسكنت و بنده كى • واصناف عبوديت و افكنده كى
برله • **نظم**

بحر احسانكه مقدار و نهايت يوقدر
يا الهى كرم و لطفكه غايت يوقدر

نه عشقكده كى اخيار حقيچون يا رب
حضرت احمد مختار حقيچون يا رب

يارلغنمق و رسه قولد عاسى بله قول

شعرا قوللرو كلك ايله دعاسينى قبول • ديوب • **مصراع**
شام و سحرده صبح و مساده على الدوام • بوطور اوزره صفا بخش كلام
نظم ايدوب اكثر ايام لرى • عبادت ذى الجلال والاكرام • ايله مرور
و عبور • ايليه • ذاتلرينك قدرى نه طبقه يه تعالى و تصاعد ايلمش ايدوكى
انصاف ايدنجك اكلرايله جاهليت شعراسنك ذاتلرينك تفاوت
ما بينى • تفاوت باقل و سحبان • وهبنقه و لقمان • و زمين و آسمان
و قطره و عمان • و شب پره و عنقا • و فتيل مرده • و چراغ ذكا
نته كيم **الحق يعلو ولا يعلى** بو دعوايه شاهد مذكوردر • و بونلرك نظم
دربارلريله انلرك موزون گفتارلرينك تباين جانبينى • تباين كفر و ايمان
و اطاعت و عصيان • و رايحهٔ خنفسا • و نفحهٔ مسك خطا • و بلور
و لعل ناب • و خرمهره و در خوشاب • و ماء آسن و شرابه نكين • و ترش
تلخ مذاق و حلواى شيرين در • نته كيم **اليه يصعد الكلم الطيب
والعمل الصالح يرفعه** بو مدعايه گواه عادل لطيف الادادر • و اقعا
ذوات شعراء كفار مشركين • و انلر مسلكنه سالك اولان • هذلكويان
بى مروت و بى غمكينك • موزون گفتارلرينك • و حكمت نثار اولان

شعراء مؤمنین موحدین • وفصحاء مسلمین سخن آفرینك اشعار
درربارلرینك عدم مناسبتی • لا یستوی الاعمی والبصیر ولا الظلمات
ولا النور ولا الظل ولا الحرور معین ومصدق • وانلرك بحور اشعاریله
بونلرك اوزان کلمات درربارلرینك تمام مباینتی وما یستوی البحران
هذا عذب فرات سائغ شرابه وهذا ملح اجاج مبین ومحققدر •
مع هذا مذکور اولان اوصاف جمیله • ومزبور اولان اذکار جلیله • اوساط
ناسدن اولان شعرانك • واورته حاللو اولان ظرفانکدر • اما که
فضلای کرامك • وبلغای عظامك • موزون کلاملری • ونظم بلاغت
انتظاملری • ذکر اولنان مضموندن • بیك مرتبه افزوندر • خصوصا
سعادتلو پادشاه اسلام مدّ الله ظلّه الی یوم القیام حضرتلرینك
که • نظم درر غرر کلام • وانشاد جواهر زواهر مقصود ومرام • ایتمك
صددنده • لساننده حسّان • وطبعنده بحتری • وتشبیهده ابن المعتز
والفاظنده حافظ • وخیالنده کمال • واوصافنده فردوسی • وقصائدده
انوری • وغزلنده سعدی • وسوزنده خسرو • وضرب مثلنده نجاتی • ونزاکت
اشعارده ذاتی • وسلاستنده آهی وخیالی وغیر ذلك من الشعراء الاهالی

طبقه سندن بیك طبقه متجاوز ومتصاعد • بلکه یوز بیك درجه
متفاضل ومتباعد • اولماغله حسب ونسب جهتندن کمال استحقاقله
سلطان الاسلام والمسلمین • وخلیفة الله فی الارضین • اولدوغی کبی
نظم وانشا • وانشاد واملا • جهتندن دخی ابا عن جد • لیاقت ووراثت
ایله • سلطان ملوك شعراء عرب وعجم • وخان خواقین فصحای ترك ودیلم
در • لطافت کلام سعادت بیانی • بر مرتبه ده قرار • ونزاکت پیام
سیادت سماتی • بر حدده استقرار • ایتموب طبقه سی دائره تحدید وتعریفدن
بیرون • ودرجه سی مرتبۀ تعیین وتوصیفدن افزوندر • شویله که
حولیات زهیر • واعتذارات نابغه • واهاجی حطیئه • وهاشمیات
کمیت • ونقائض جریر وفرزدق • وخمریات ابی نواس • وزهدیات
ابی العتاهیه • ومراثی ابی تمام • ومدایح بحتری • وتشبیهات ابن
المعتز • وروضیات صنوبری • ولطایف کشاجم • وقلائد متنبی
انك کلمات سعادت آیاتنه نسبت • فشارات عربدن عدّ اولنمق مقرّر
ومحققدر • وشاهنامۀ فردوسی • وخمسۀ خسرو ونظامی • وتاریخ
وصاف • وقواعد انشای خواجه جهان • وصور مکاتب عبدالله مروارید

وبستان خیال فتاحی • ومعمیات میر حسین • ومجالس النفایس
نوائی • وحسن دل الهی • وشرف انسان لامعی • وخسرو وشیرین شیخی
قشریات اعجام وارواحدن ایدوکی • قضیهٔ حق وامر مصدقدر
سعادتله تخت خلافته جلوس ایدلدن • کندو تعریف وتوصیف لرنده
نظم اولنان قصاید واشعار • وانشا اولنان غزوات ومدایح واخبار
دکل بلکه قواعد نظم • وضوابط انشا • وضع اولنوب انشاد اولنلدن
الی یومنا هذا السنهٔ شعراء سحر آثاردن • روان اولان
اذکار جمیله • واقلام منشیان شکر گفتاردن • جریان ایدن اوصاف
جزیله • وپادشاهان پیشین نامنه • تألیف اولنان کتب ورسائلده
مزبور اولان اوصاف فائقه • وتوصیف شان سلاطین ذوی التمکین ایچون
تصنیف اولنان • جرائد وخطب ورسائلده • مسطور اولان اعطاف
لائقه • بو پادشاه عالمپناه • خلد الله ملکه حضرتلرینک • حد ذاتنده
مندرج اولان کمالنه • وشان وصفاتنده موجود اولان فضیلت
وافضالنه • نسبت اولنسه • دریای زاخردن قطره وذره • وسحاب
ماطردن رشحه وذره • ومراتب اعداددن مره وکره • وگلستان وبوستاندن

٢١

وصف ذات ملک صفات سلطان جهان ابد الله دولته الی آخر الزمان

ودفتر گل وبرگ تره • وآفتاب عالمتابدن شعاع وذره • دکلدر بو دعوایه
دلیل قوی • وبو مدعایه برهان جلی • بثمرمی که • کلمات سعادت
بیناتلری • جمیع آداب بلاغت وفصاحتی شامل • وعموم لطافت
وظرافتی مشتمل • اولدوغندن ماعدا • کندو ذات شریف وعنصر
لطیفلرینک • جمیع محاسن اخلاق جمیله لری • نظم درباریلرندن
مفاد • ووجود پرجودلرینک کلیا مکارم اشفاق جلیله لری
اشعار گوهر نثارلرندن مستفاد اوله • نته کیم نظر اهل حقده
محقق • وحضور ارباب نظرده مقرردر • زیراکه اگرچه رعایت
آداب سلطنت • واداء مقتضیات امور خلافتده • نبی وخلیفهٔ انس وجان
ومتمسک قواعد وارکان جناب سلیمان • علیه وعلی نبینا افضل صلوات الرحمان ایدوکی

له خلد الله خلافته

ازما بیار چونکه مسافر بعید شد • یکدم چو برق خاطفم این راه طی کنم
دیو نظم بیورد قلری • بیت دلکشادن • مضمون میمون • وفحوای همایون
غدوها شهر ورواحها شهر مفهوم اولدوغی حیثیتدن • ادراک
واذعان اولنور • ولکن طمطراق کاربار سلطنت • وطنطنهٔ جوش وخروش

آثار خلافت • اصلا کندولرینه سبب کبر و غرور • و دبدبهٔ طبل
و نفیر شاهی • و دمدمهٔ نعرهٔ صیت و صدای پادشاهی • و زلزلهٔ
سلسلهٔ عساکر ظفر مآثر عالمپناهی • هرگز موجب خیلا و نخوت
و سرور • اولوردکلدر • نته کیم بو نظم دربار • و کلمات گوهرنثارلرندن منفهمدر

ولسه ادام الله عمره • و زاد قدره • و شرح صدره

های و هودن فارغ اول عالمده سلطانلق بودر	بندنی کوش ایلکل مورک سلیمانلق بودر
هر کیمه قلسک نظر سن انی سندن یک بلوب	کورمه کندو کندوزک برتر اکه شیطانلق بودر

و جنک و جدال • و ضرب و قتالندن • اصل غرضی حفظ و صیانت
حدود حق تعالی • نعماؤه و جلته در • و عدل و سیاست • و زجر
و عقوبتدن • مقصود بالذات و بالعرض ادای خدمت دین متین حضرت
رسالتدر • صلی الله علیه وسلم • نه آنکه مقتضای نفس قدسی المکان • و موجب
طبع عالیشانلری اوله • انکچوندرکه اطراف ممالکده • و اکناف مسالکده
اولان کفار ملاعین • و اعدای دین اولان ملاحده و منافقین •
زمره سنه • البغض لله • مقتضاسنجه • اشد عداوت و کین • کمون
ضمیر دریا نظیرلرنده مکین در • و اقاصی شرق و غرب و چین و خطاده

و قصارای جنوب و شمال و آفاق دنیاده • متورع و متشرع اولان امرایه
و وزرایه • و فقرایه و صلحایه • الحب لله مقتضاسنجه • کندونک ارکان
دولت جهانبانیسندن • و سایر اقویا و ضعفای رعایای ممالک عثمانیسندن
اولان مؤمنین موحدین • و متمسکین حبل المتین شرع مبینه • اولقدر
محبت و مودتی کبی • محبت و مودتی وار ایدوکی مبارک بشره لرندن
کون کبی ظاهر و باهر و کل مؤمن اخوة معناسنه تمسک ایدوب خیر
خواهلغی • و قصد احسانی • بو بیت غم زدالرندن • روشن و مبیندر

ولسه عظم الله تعالی شانه

هر نه کیم سالکه صنوبرک صان انی قرداشکه	فی الحقیقه سوزمی کوش ایت مسلمانلق بودر

فهم و ادراک و اذعانده • و ملاحظه و ایمان و ایقانده • بر مرتبه یه واصل
و بر درجه یه متواصلدرلرکه • اسرار توحید ذات و صفاتی • و دقایق
احتیاج حقایق و ذوات ممکناتی • تتبع صحایف مقاصد و مواقفدن
استکشاف ائمه دن غنی • و لطایف حسن اخلاقی • و شرایف مکارم
اشفاقی • تصفح اوراق اخلاق جلالی و ناصری • و تعداد سطور
احیاء علوم • و تجسس ظروف حروف عوارف المعارفدن •

استنباط اتمه‌دن مستغنی‌در • بلکه کندونک ذات شریف و عنصر
لطیفلرندن که رساله فصل البدایع • و کتاب جامع المجامع • و اجمال
نسخهٔ عالم کبری • و ما حصل فحوای خلق الارض والسموات العلی‌نه
بر وفق من عرف نفسه • فقد عرف ربه • جمیع علم باطن و ظاهر
و کمال اول و آخری • اندن استدلال و استکماله • قادر و مقتدردر
نته کیم بو نظم دلکشا • و بیت لطیف الاداء لرندن معلوم و مفهومدر

ولـه • صانه بالخیر عما شانه

عاقلیسک استدوکک ایسته بیننده سنده‌در • غیری یردن استرسک بلکه نادانلق بودر
اگرچه ان النفس لامارة بالسوء کلام حق • و شائبهٔ ریب و شکدن
تنزیهه احقدر • اما بحمد الله تعالی • انک مأموری • اولمیوب و انک
مقتضیاتی اصلا منظوری • اولمامغله • افراط قوهٔ شهویه و غضبیه
دن عاری • و خصلت ذمیمهٔ شره و تهوردن بالکلیه مصون و عری
و سیرت ناپسندیدهٔ جمود و خمولدن • من جمیع الوجوه بریدر •
و دائما مآب و مرجعی یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی • اولمغله
بفضل الله الملک الجبار • عبادتنه بنی و حضرت احمد مختار

صلی الله علیه و سلم الی یوم القرار • و صداقتده ثانی یار غار •
و عدالتده ثالث عمرین • و آداب و حیاده رابع ذی النورین •
و لطف و مروتده شبیه حیدر کرار • و جمیع اخلاقده خامس
چار یار • و سادس پنج آل عبای اخیاردر • نته کیم بو مخلصلری
افادهٔ مرام • ده • مقطع کلام • واقع اولمشدر •

ولـه • اعز الله انصاره

نفس حظن ای محبی ویرمه کل حیوان صفت • ضبط نفس ایت فارغ اول عالمده انسانلق بودر
بعض شعری سلوک بایزید بسطامیدن • منبی و مشعر • و کم نظمی
تزهد و فراغت ابراهیم ادهمدن • منهی و مخبردر •

ولـه • مد الله ظله الظلیل

دلا یک ساعتی بی خویشتن شو	فنا چون هست خود بی ما و من شو
بزانوی غم و تسلیم سرنه	مقیم کوشهٔ بیت الحزن شو
محبی بار محنت چون کشیدی	شتربانی کن و ویس القرن شو

دیو انشاد بیوردقلری ابیاتدن • قیود سلطنت • سلوکلرنده کندولره
پای بند • و طناب طول امل خلافت • طریق ارباب وجد و صفابه •

مرونه مانع کمند دکل ایدوکی معلوم ومفهوم دکلمیدر واکرچه
امر ونهی وقبض وبسطندن وحل وعقد وفتق ورتقندن
بحسب الظاهر علایق عالم فنا وعوایق دولت دنیای
لا بقا ایله مقید ومبتلی اولمق اکلنور لکن

ولـــه ضاعف الله قدره الجليل

رباط کهنه ده دنیا کوچ چون کاروان پر غم
مجبی طرح قیل دلدن بو ظلمی وهوی وذاتی
بو کاد دل تعلمز دانا کوکل ویرمز اکا عاقل
سکا انجق بو سوددن بلا وغم اوله حاصل

ابناسندن معنی یوزندن شهباز دل هما پروازلری جیفه دار
بی اعتبارده کلاغ وار قونمه دن عار اتمکله وطاووس قدسی مکان
وسدره آشیان اولان جنان لطیف الاذعانلری بو عالم پر تزلزله
تنزل وتمایلدن کمال ایله تغافل وتکاسل اوزره اولمغله
ماننده مسیحا حقیقتده عالم تجرد واستغنایه پادشا اولمش
ایدوکی ومصالح عالم سفلی ایله تقیدی محضا ارضای خدا وثوابن
قصد ایدوب نظام وانتظام معاش ومعاد عباد خالق الوری ایچون
ایدوکی منفهم ومستفاد دکلمیدر هرآنده بلکه جمیع زمانده

وضع معشوقان

ولـــه خلد الله خلافته

امر حقی کوزلیوب ارکان دینی بونده طوت
یونجورمه کلسه درد ومحنت وقهر والم
کیم عدم ملکینه کتسک اوله اندن ساکه قوت
اسماندن هرنه یاغسه یرکبی هضم ایله یوت

بیکلربینک مقتضا سنجه غدو وآصالده بلکه هر زمانده وهر حالده
رضای جناب مولایه تابع وقضا وقدر خدایه عن صمیم البال
راضی وقانع ایدوکی افعال واقوالندن مشاهده واطوار واحوالندن
معاینه اولنور اصحاب عقل سلیم وارباب ذهن مستقیم یانندن
بوندن ایلرو رضا وتسلیم اولورمی که محضا ارضای جناب حق
ورعایت امر قادر مطلق ایچون ماننده حضرت خضر واسطه قوه
علم لدنی ورابطه فیضان الهام خدای غنی ایله نور دیده سعادت
دیده وسرور سینه پر سکینه جکر کوشه وثمره الفواد
اولان بعض اولاد واحفادینی ان يتبعون الا الظن وما تهوى الانفس
کلامنه مظهر واحسن كما احسن الله اليك ولا تبغ الفساد في الارض
مفهومندن خلافنه مصدر واقع اولوب ارض الله ده سعی
فساد ایتمه لری بیشه وهوا وهوس ایله تضییع حقوق عباد

ایلمه لرینی اندیشه ایدندکلرینی وایدجکلرینی علم الیقین وعین الیقین معلوم ایدنمکین طریق خداده فدا ائمه ده منبع عدالت اولان حضرت عمره اقتدا ایلیوب

وله ابد الله دولته

گرچه کیم اول عشق عاشقه اسانکور نور آخری مشکل اولور ترك دل وجان کور نور

دیوسلك نظره انشا بیوردقلری بیت حالت افزا اول معنایه اشارتدر معرکهٔ جنك وجدالده شجاعت سید بطال غازی ومهلکهٔ ضرب وقتالده جلادت حمزهٔ صاحبقران ابی المغازی شان غزا پیشه وذات جهاد اندیشه لرنده مرکوز ومضمردر دیسم عجیب دکل ورعایت طریق شریعت خداده وحمایت فج عمیق طریقت سید انبیاده جمله باش وجانی وما ملك عالم امکانی درمیان ایتمکه نیتلری طبیعتلرنده مصور ومقرردر دیسم غریب دکل سفر ظفر رهبر ردوس سعادت مانوسده مانند حضرت نوح جمیع عسکریله مجموع جسم عالمه روح اولان وجود پرفتوحنی میان بحر زخارده نیجه روزکار رضای

طعن مقبول

خدای جبار ایچون محبوس ایدن سلطان کامل وپادشاه دریا دل دکلمیدر ویا بو ایکی بیت دلکشالری اول مدعایه ایکی شاهد عادل دکلمیدر

وله صانه الله تعالی عن الآفات والبلیات

نابود اولورسه اکمیه عشق اهلی بودینی
انك یاننده بر کوربور چون زیان وسود
ایتمه دریغ باشله جانك محبی کل
تا ساکه مرد دینه بوکون جمله اهل جود

هنکام نبردده جوانمردلکی وایام فتوتنده غیرت ومروتی بر طبقه یه وارمشدرکه حضرت شاه مردان وجناب شیر یزدان علی بن ابی طالب کرم الله وجهه کبی بوشاه واهب المواهب وپادشاه ناصب المناصب وذلا ومظهر العجایب والغرایبه دخی اسد الله الغالب دنلسه روا وسزادر هیچ جای عجاب ومحل استغراب دکلدر بودین غزاسنده دیار کفار خاکسارده

بیت

تخم صنوبر تختکه عشقه چکوب رخت اورتایه قودم باشمی یا تخت اوله یا تخت

دیوب روح پاك بدن خاکه حلول ایدکبی دخول ایتدکدن صکره نهرتونه اوزرنده یاپلن جسر معمور الاساس قصد دشمن نکبت لباس کبی خراب ویباب ایدی تاکه راه خلاص ومناص مسدود

ومشدود اولوب ولـه ضاعف الله عمره

وصل یار دست محبتیزده عالم مقصود • من جوده ملک جهان بار نداره م چه کنم

وفقنجه یا اعلای لوای کلمة الله العلیا • یا کندو نفس نفیسن •

ودوح سعادت جلیسنی • جمیع عسکر ظفر انتما سبیله حق یولنه

فدا ایلمکه نیت ایدن کان مروت • ومنبع شجاعت • اولان

پادشاه عالمپناه دکلمیدر • یا بو بیت دلخواه لری اول معناىه

عادل کواه دکلمیدر • ولـه • قدس الله ارواح آبائه الکرام

چشم جلادک الینه تیغ الوب قودوقو نمسون • فکرنه کلمز اولمز عشق اهلنی پروا اولدن

سیرت حمیده • هر شب ابتدای امتداد طره غسق روا خدن

انتهای اضاءه غره فلق صباحه دک • مناجات جناب باریه شاغل

وهر روز بدایت انفتاح عین نرکس مهر درخشاندن • نهایت انتشار

سنبل شب عنبر فشانه دک • عرض حاجات وکریه وزاریه مشتغل

ایدوکنه • ولـه • ادام الله جلاله • ومد علی الخافقین ظلاله

الوکناهک ای دل اولکیجه صبحه دک زار • عفو ایده تاکه جرمک ستر ایلیه او ستار

بیتی دلیل صحیح کافی دکلمیدر • وجمیع زمانک افسانه وافسون کردون

دونه • وحیله ونیرنک چرخ بوقلمونه • مغرور ومفتون • اولمیوب

دایما توجه ضمیر منیر سیادت افزونلری • جانب جناب خدای بیچونه

منجذب ومرهون • اولوب محبت ازلی • ومودت لم یزلی • ایله مملو ومشحون

ایدوکنه • ولـه • نال فی الدارین مناه • وحاز فی المحلین مبتغاه

الدغه دهر دونه بش کون کلر بوزوکه • کیمه وفا قلیبدر ساکه ایدر اوغدار

نظمی برهان صریح وافی دکلمیدر • نوک سهام غیرت رعایت رعایا •

دل وجاننده بیر • وپیکان سنان حمیت حمایت برایا • سینه

پر سکینه سنه تأثیر اتمسه • ومدافعهٔ صدمهٔ طوب افکار ادبار

اشرار • سور قلب پرحبور لرینه • نوعا تزلزل وفتور • ومقارعهٔ

مضاربهٔ ضربزن تأمل استیصال ممالک اهل کفر وضلال •

قلعهٔ خاطر عاطر آسمان آثارلرینه • فی الجمله تمایل وانکسار ویرمسه •

وله • متعه الله بنیل السعادات • وبلغه اقصی الامانی والارادات

در دیله رخنه رخنه بیک پاره اولدی بغرم • بولنمدی دریغا بر کمسه ایده تیمار

بیتی کبی بی نظیر نظم دربار • زبان شیرین بیانندن جریان ایدرمیدی

وکوش جان • وسمع جنانلرینه • افراد واذکار پرورد کاردن غیری

اکر دمدمهٔ کوس رحیل ● اکر زمزمهٔ طبل و نفیر صور عدیل ● اکر
نعره و صهیل خیول سیول رفتار ● اکر بانک و غریو عساکر عالم
مدار در ● مانند صدای کوهسار ● و مثال صوت رعد آتش بار ● مبارک
مزاج لطافت امتزاجلرینه ● مبالغه دغدغه ● و تمام توحش و تشوش ویرمسه
ولسه ● لا زال محفوفاً بالعزة الابدیة ● و ملفوفاً بالکرامة السرمدیة
بو های و هوی دنیا انجق صداع سردر ● ترک ایله جمله سینی تا اولسن سبکبار
کلامی کبی بی عدیل بر پیام کوهر نثار ● مبارک قلب یقظانندن فیضان
ایلدمیدی ● مشایخ عظام پر وجد و حال کبی ● دائم خوناب اشکی
روان ● و سالکان کرام پر شوق و پر اشتغال کبی ● هر دم سیلاب
سرشکی جوشان و خروشان اولمسه ● و لب و دهان اهل اذکار ●
و چشم کریان اولی الابصار کبی دیده و زبانی ● و جان و جنان دریا فیضانی
مجرد رضای رحمان ایچون ● فلیضحکوا قلیلاً ● و لیبکوا کثیراً
معناسنی تکرار بتکرار تفسیر و بیان ● ایلمسه خامهٔ رنکین بیانی
ضمیر منیر آفتاب لمعانندن ● ترجمان اولوب ●
ولسه ● شید الله ارکان دولته ● و ممهد بنیان عزته

اغله مجبی اغله در دیله بغری داغله ● اولا که رحمت ایدن پروردکار غفار
کلمات سحر آثارینی ● صحیفهٔ بیان ● و وثیقهٔ تبیانه ● کتورمکه قادر
شاعر ساحرمی اولوردی خصلت پسندیده بحر زخار
احسانی ● علما و فضلانک محیط احوالی ● و سفینهٔ سکینهٔ
انعام بی امتنانی ● فقرا و ضعفانک ● و امرا و وزرانک ●
متمم احوالی ایکن بنه ● ولسه ● اعلی الله کلمته ● و ضاعف عظمته
نوله اولدکسه بوکون حسن ایلنک پادشهی ● نظر ایت قوللرکه حالنه باق کاه کهی
بیت حالت افزاسی دایما ورد زبانی ● و نظم امور جمهور ● و رعایت رعیت
پر فتور دره ● سر آمد و سرافراز ملوک کرام ● و استیعاب محامد خصال
و استحضار رسائل افضاله ● دلنواز و چاره ساز ضعفای انام ایکن بنه
ولسه ● لا زالت اوامره فی مشارق الارض و مغاربها
نافذة و عزائمه باعراف النصرة و نواصیها آخذة
بوکون اوزنمه ظلم الینی سندن الجغه ● الک اولدمی که صورله بارن شمار اولا
نظم دلکشاسی هر کس ذکر قلب و جنانیدر ● آستان آسمان نشانی
بر موجب انا جعلناه حرماً آمناً و یتخطف الناس من حوله کعبه وار

مطاف صغار و کبار ● و زائران حرم محترمی محکم و من دخله کان آمنا
خار مغیلان اشراردن محروس و کامکار ● ایکن ینه اول عزته
اعتبار ایتمیوب ● ولـــه لا حرم الله هذه
الامة ظلال عاطفته وعدله ● ولا سلبهم اردیة رأفته وفضله

هفت اقلیمی قموسا که مسخر بولدی طوت	عمر داخی خضر اله عالمده همسر بولدی طوت
چون سکا قالمزنه لازم طاقی قلمق بوجه	خشت ایوانک برن سیم و برن زر بولدی طوت

کلامی نظم ایدن پادشاه درویش سیرت ● و سلطان والا منقبتدر
ملک دنیایی ● یاننده بر امانت ● و رعایا و برایایی ● و دیعت
رب العزت ● ملاحظه ایتمسه ● ● ولـــه سمع الله
نداءه ● واستجاب دعاءه ● ولا یخیب رجاءه
نیجه لردن قالدی دنیا قالسر سندن دخی ● بو رباطه کیم قونه کوچمك مقرر بولدی طوت
کلامیله نوا سازمی اولوردی ● سیم و زر نظرنده خاك ایله برابر ●
سوداء کنج و گهر ● علم شریفلرنده موهش رنج و کدر ● اولمسه
وله ● لا زالت اعلام دولته خافقة ● و غیوث مکارمه دافقة
براوج طوپراغله رنج اولوا آخر حاصلك ● جمله عالم گنجنی ساکه مسخر بولدی طوت

بیتیله ترانه پرداز می اولوردی ● شادی و غم یاننده توأم ● و صفا
و سقم ● حضورنده بر بریله محرم و همدم ● و نوش و نیش ● اذعان پاکنده
متلازمان ● و جدوار و بیش ● آیینهٔ ادراکنده متساویان ● اولمسه
ولـــه ● زاد الله عظمته ● واعلی کلمته
شادی و غم ای محبی طوتمدی بر دم قرار ● عاقل اولهر بیری کلسه برابر بولدی طوت
کلام فرخنده انجامی ● سلك نظم و انتظامه ● کتورمیدی ● و صفا
و جفای روزگاری ● و شهد و سم دور پر جوری ● و فرح و هم دهر
پر قهری ● بر کورمیدی ● توجیه کلام ● اگرچه کیم دیدار
پر انوارندن ● عشق و محبت آثاری ● چراغ آفتاب وار ● پیدا ●
و گفتار کوهر نثارندن ● سوز مهر و مودت آثاری ● کالشمس
فی وسط النهار ● روشن و هویدادر ● نته کیم بو نظم سیادت
آثارلرندن ● ظاهر و باهردر ● ولـــه
خلد الله مدته ● و صان من عین الایام سدته

عشق آتشیله دل اردوب یغری یاغنی	غم تکیه سینک ایلدی روشن چراغنی
تا حشر اولنجه اولمسه هشیار غم دکل	ایچدی محبی چونکه محبت ایاغنی

اما که عشقلری عشق پاك • وضمیر منیرلری آفتاب محبت حقیقی
ایله روشن وتابناکدر • نه آنکه مانند عشق مجنون • هوا وهوسه
مقرون • ومثال تخیلات قیس عامری • بر فعل عبث ووضع سرسری
اوله • نته کیم بو گفتار شکربارلرندن معلوم • وبو نظم در
نثارلرندن مفهوم در • وله

لا زالت مواقفه مکفوفة بالجلال • ومحفوفة بالاقبال

قویوب کوییی لیلینك دوشرمیدی که مجنونه • وحوش ایله قلوب الفت مقام ایدینه صحراده
محبتدن مراد اولان اکرچه وصل جانانده • محبی عاشق اولدر کم قلا انجق تماشاده

برمقتضای الکلام صفة المتکلم • صفای باللری • وسوز وشوق وحاللری
مقال فرخنده مآللریله • استدلاله قابلدر • وبرمبتغای کل اناء
یترشح بما فیه • علامت صفاوت وخلوص نیتلری • وآثار لطافت صفای
عقیدتلری • نظم شکرریز • وشعر خیال انکیزلرندن • حاصلدر
نته کیم بو بیتلردن ارباب اذهان سلیمه • واصحاب طبایع
مستقیمه • اذعان ایدنورلر • وله

رباه الله بلطایف افضاله وامداده • ومیامن هدایته وارشاده

تتبیین مرام

٢٩

درون سینه‌ده بغم سراسر پاره لنمشدر • انونکچون کوزلرم یاشی قزل قانه بو یانمشدر
کوزلر سیل اشکم دیدلر صحرای سینه‌مده • بهار ایام امیدم بکزرکه ارمقلر بولنمشدر

نهر قهر دهری • وعدم وفای ملك وشهری • تمام ادراك پاك • واتقان
ایله اذعان ایدنمسه • وله

قرنه الله بالفتح والظفر • وصانه من الخوف والخطر

بو چرخ بی وفا حالن کوروب هر کیمکه دل بغلر • کلنلر دار دنیایه مکر کیم می صاغمشدر

بیتیله متکلمی اولوردی • ویاخود • وله • عظم الله
شانه وصانه بالخیر عما شانه • کورکمز سیر صحراسی نده عالم تماشاسی
جهانك جمله ذوقندن دل وجانم اوصانمشدر • نظمیله مترنمی اولوردی کشف
پادشاه عالم پناه صالح اولسون • هر بیتی نصح وپند پابندر • برکتابدر که
هر فصلی رهنمای اولی الالبابدر • برنه اشعار حافظ • ونه
نصایح واعظ • ونه دقایق وحقایق اصمعی وجاحظ • کر کندر •
وله ادام الله مجده • وحرس مجده • واحسن سیرته • واکرم سریرته

نجه برالدنه‌سن دنیه‌ده بر قاج نفسه • نجه بر یلتنه‌سن بو نجه هوا وهوسه
هیچ دوامی اوله‌سن نعمت دنیایه حریص • تا سنی بکزده‌لر جیفه‌لرا وزره مکسه

باكدر عشق صاقن كندوزكى باك ايدر كور | ويرمه كل عشق مجازيله كوكل هيچ كسه

ديو بيوردقلرى • ابيات كلام الملوك ملوك الكلام • مقتضاسنجه كلاملرينك
جميع كلماتدن افضليتنه دلالت ايتمزمى • ويا طالب حق اولان
سالك مسترشده انلرله عمل كفايت ايتمزمى • ويا خود •

ولله جعل الله اعلامه بالنصر منشورة • وايامه بالخير مشهورة

ميل ايدر دهره قومه برطاشى برطاش اوستنه | هرنه امر ايدر خدا قوآنى سن باش اوستنه
هر نه كيم ويره خدا ايله قناعت جانله | آرزو چوق ديمه صاقن ايمه نزاع آش اوستنه
اى محبى كيمه باقسك آنى بيل صنع خدا | طعنه طاش آتمه كوره كده كوزه قاش اوستنه

ديو سلك نظمه كتوردكلرى • كلمات سعادت بينات • انواع دقايق
وحقايق كتاب جامع المجامعى شامل • واصناف فوائد وعوائد ابواب
فصول البدايعى مشتمل • دكلميدر •

ولله خلد الله سلطنته • وابد دولته

اى محبى نظمله بوردك نظامى پنجه سن • اهل نظمك آن سنده مرد سن والله مرد

كشف استار اسرار • بودكلو متوالى ومتتالى زحمت امور خلافت
ومزاحمت ومصادمه مشقت مصالح مملكتى • ارتكاب واختيارى مجرد دنيايه

ميل ومحبت • وعالم لا بقايه اقبال ومودتدن دكلدر • بلكه محضا
كثرتدن وحدت • ذوقنى تحصيل وتكميل • اتدكدن صكره بو عالم فنايى چند
اولان ماسوايى تمام استعلام ايدنوب بالكليه نفى خواطر ميل عالم ناپايدار
وسلب هواى اغيارله • ليس فى الدار غيرنا ديار • مرتبه سنه ايروب

ولله ادام الله تعالى علوه • وزاد سموه

وار ايكن قدرت كچوردم عمرو كى حب الله ايله • اى محبى ذكرك اولسون دلده حى لا يموت

مقتضاسنجه محبت غيردن • وصفاى صحبت وسيردن • كچوب فنا فى الله
اولمالغله • بقا بالله دايره سنه • ايرشمك ايچون اولمسه • اول منبع دانش وبينش
اول مطلب حقيقى يه لباس صورت مجازيده بو بيتله ايمايش • ويرر ميدى

ولله ادام الله تعالى جلاله • وزاد اقباله •

دمى خواهم ترا يا ساغرونى همدمى ديكر • كراندم از غمت ميرم ندارم من غمى ديكر

واول مقصد شريفى • ومعناى لطيفى • بو نظم فنا انكيز • وكلمات عشق آميز ايله
تأكيد وتأييد • ايدوب كلامنى ذروه آسمان بلاغته اركوردميدى

ولله قضاه الله تعالى ما فيه سعادة دينه ودنياه وكرامه آخرته واولاه

محبت جامنى ايچدم دو عالمدن قمو كچدم • جفاكش عاشقم عاشق بنم جان وجهانم يوق

وبو مطلب اعلایه وصول هواسی • ومقصد اقصایه فوز وظفر سوداسی
خاطر عاطرده یا مقاطر ربنه • صکره دن یا بر عارضه سببیله عارض
ویاخود قسر وجعل واسطه سیله معارض • اولان عوارضدن • اوله
بویله دکلدر • فحاشا ثم حاشا • بلکه السعید سعید فی
بطن امه زمانندن مقدم • والشقی شقی فی بطن امه اوانندن اقدم
تا الارواح جنود مجندة دمندن • والست بربکم قالوا بلی
عالمندن • برو • ماننده جزو لاینفک • کندولرینه وصف ذاتی غیر منفکدر
نته کیم بو مطلع غرا • ونظم دلکشادن معلوم ومفهوم در
ولد • ادام الله بقاءه • فی دولة سنیة • ونعمة هنیة
شده جانم یوغ ایکن بن طالب جانان ایدم • عشق صحراسینده دوشمش زار وسرکردان ایدم
وبو ایکی بیت زیبا • دخی اول دعوایه • ایکی شاهد عادل • واول مدعایه ایکی
کواه بی همتالردر • ولد وقاه الله صروف اللیالی • ولقاه صنوف المعالی

عشقده دل ویردم ازل کلدی بلالر باشمه	آه کیم بازو عیش بو ماجرالر باشمه
مجلس روز ازلده ایک صداسن ایشدوب	کلدی عشق بحری انکچون بو هوالر باشمه

بلکه بتمامه بو غزلی بدل • وبو آب حیات کبی شعر تر آتش اثرلرندن

دخی معنای مذکور مفاد • وفحوای مسطور مستفاددر • وله
اطال الله تعالی بقاءه فی دولة طیبة • ونعمة صیبة

اکمدن قندیل زرینی فلکلر بامنه	جامهٔ سبزی اغاجلر المدن اندامنه
بن ازلدن منده ایچمشدم محبت جامنی	مست اولوب عشقیله جانم ارمشیدی کامنه
زلفی زنجیرنده بند ایدی کوکل مجنونلیین	دوشمدن مجنون بی دل لیلی زلفی دامنه
کوهکنلک ایلریدیم بن بلا کوهنده آه	بی ستونی کسمدن فرهاد شیرین نامنه

والحمد لله تعالی ومنه اول مقصوده آخر واصل • وجمیع مراد دنیوی
واخروی حاصل اولدی • نته کیم بو بیت زیبا ومستثنادن
علی وجه الامعان اذعان اولنور • وله ادام الله
تعالی سعادته واقباله • وزاد سیادته وافضاله
نیجه یلدر بو مجبی رونه هجرک طوتوب • حمد لله کیم ایرشدی وصلکک بیرامنه
اکر آیینهٔ ضمیر منیرلرنده • که مثال جام جهان نمادر • جملهٔ اسرار
ملک وملکوت کونش کبی عیان • ومرآت قلب پرتنویرلرنده • که مجلای
پرتو انوار خدادر • آثار معارف لاهوت وناسوت • آفتاب عالمتاب
کبی تابان ودرخشان • اولمسه • بر مقتضای • وله

صان الله ظاهره من الآفات • وباطنه من المخافات

غم دکلدر کورمزسم ظاهرا جانان یوزن • جان کوزیله بو محبی دوستی یدارن کورر

وبر مبتغای ولد لا زال صنایع الله واصلة الیه • ومواهبه حاصلة لدیه

تن کوزیله کورمزسم نوله ای دلبرینی • جان کوزی دایم جمالوکه سنک بقمقده در

بو ابراد اولناجق • بیت حیات بخشا • ومعنای رنکین ادا •

اکا الهام رحمان • وافاضهٔ یزدانی اولوردی ولله لا زالت

وجوه معالیه ناضرة • وعیون آمال الخلق الی ایادیه ناظرة

اکر خواهی تو جام جم دل مارا بدست آور • که جز دل نیست پیش اهل دل جام جم دیکر

سیرت واکرکه باب غیرت ومردانکیده • عالمده منم دکر نیست

مرتبه سنه واصل • ومیدان حمیت وفرزانکیده • دهر

چیست ودر دهر مانند من کیست • طبقه سنه متواصل اولمسه

ولله • مد الله ظلال وجوده • وزاد هلال جوده

مرد میدان اول محبی ویرمه دنیایه کوکل • مرد اولنلر چونکه دنیالر کرک غیرت اره

موجبنجه • جانب ملهم عالم غیب • وجناب منزل ذلک الکتاب لا ریب دن

مستمد ومستفیض اولوب بو انشاد اولناجق بیت شیرین

ونظم رنکین ایله • رطب اللسان • وعذب البیان اولوردی ولله

اطال الله بقاءه فی عز وافر واسع النطاق • ودولة عالیة الرواق

توبا اغیار باشی چون توانم بودن در عالم • همی میرم ز غیرت تا روم در عالمی دیکر

واکرکه حل مشکلات حقایق ایدن ذهن سلیمنک • اسرار ضمایر ارباب

بصایره • قبل الخلجان الی الجنان • اطلاع وتفطنی • وکشف معضلات

دقایق ایدن طبع مستقیمنک • زمان ماضیدن احوال بال اهل حاله •

وشمدکیحالدن اطوار غیبیهٔ زمان استقباله • اذعان وتیقنی اولمسه

سوز قدرن بلور شعرا • دعاکویلری وانسان کامل مقدارن

فهم ایدر • فصحا سعادتجویلری • ولله

لا زال مصونا من الآفات مسلما عن العاهات

• محبی پادشاه عشق ولدن • ایالتی طوپرغی معمرا جمزدر •

بیت سعادت افزاسنه تشبث ایدوب ولد خلدت خلافته

فهر بیت دولته محبت کنجنه چون مالک اولدق • قمو بای وکدا محتاجمزدر •

نظم دلکش وسیادتا نتماسنه • تمسک ایکله • نظم ایدوب خاک

پای کیمیا سایلرینه ارسال وایصال ایدهجک بیت آتی بی نظیر

بی عدیلی ● ونظم بی شبیه و بی مثیلی ● انلرك زبان وجناننده
ترجمان ● اولوب نیجه دم انلردن اقدم ● وجوده کتوروب اثر قلم
مشکین رقمی ● ایتمکه نیجه قادر اولوردی ولـــه
لا زالت ایامه زاهرة ● واعلامه قاهرة
ازین آدم نخواهد چون توئی دیگر شدن پیدا ● مگر پیدا شود از قدرت حق آدمی دیگر
وجعلنا الشمس ضیاء والقمر نورا ● آیت پر هدایتنك ماصدقی
اولان ● آفتاب ضمیر منیرلرینك ضیاسنه ● کسوف غمام غم حائل
اولدقجه ● ومهتاب خاطر عاطر مستنیرلرینك نور وصفاسنه ظلام
الم ● وغیاهب افکار احوال عالم ● خسوف پرویه زائل قلدقجه
ولـــه طول الله عمره ● وزاد قدره

غفلت ایتمه ظلمت شبده اویان اك یارکی کیسه‌مدی ذکر ینی یونس مسکن ایکن بطن حوت
ای محبی درد دلدن صبر قیل آه ایلمه عالمی افسرده ایلر ظاهر اولورسه اول اوت

مقتضاسنجه قضاء خدایه تمام راضی وذاکر وشاکر ● وتقدیر رب
قدیره متحمل وصابر ● اولوب نه کمسنه یه تشویش احوالندن شکایت
ونه بر فرده انفعالاتندن حکایت وروایت ایلر ● اول صبر وصفا

ووسعت حوصلهٔ دریا آسا ● برکاتنده درکه ● بو بیت آتی کبی
تمام اسرار قضا وقدری شامل ● کلام بلاغت نظام ● ودقایق
مقدرات منشأ ومعادی مشتمل ● پیام فصاحت انتظام ●
زبان یراعهٔ بلاغت براعه لرندن ● صادر وظاهر اولور ●
ولـــه ● اعلی الله شانه ● واظهر برهانه
محبی هم بدرد دل بساز و در دل کم کو ● که می دانم نمی سازد دلت را مرهمی دیگر
خصلت طمطراق کار بار سلطنت وصیت وصدای وهوی
وهای خلافته ● نسبت اولنسه استحقاق ذاتیله سلیمان زمان
واسکندر دوراندر ● وگریه وانین ● وناله حزین ● شب طاعته
واشك دیدهٔ خونریز ● وآه و واه سحرخیز ● صبح عبادته ● مقید
اولسه ● مقام سعادت انجامن ● مانند پیر کنعان ● باب بیت الاحزان
ایلر ● ولـــه ● ادام الله عمره ● وزاد قدره
گاه اولور ملك جهانه خان ایدر کوکلم بنی ● که دونر شاه غمه دربان ایدر کوکلم بنی
دیوانشاد بیوردقلری نظم دلکشانك ● مصراع اولی معناسی
اولدن نشان ● ومصراع ثانیسی فحوای ثانیسی بیاندر ● وقلزم

افاضهٔ جود واجب الوجوده • ودریای اعطای وجود غنی ودوده

تعمق ایدوب کندو ذات شریف واجب التشریفلرینه • وجوب

بالغیر معناسن اثبات واسناد ایلسه‌لر مبنای قصر وجودلرینی

معمور وموجود اعتقاد • ایدرلر • اماکه وجود ممکنات فی الحقیقه

برادنی شیء • وشمس حقیقیه‌یه نسبت مثال ظل وفیء • اولوب

ترکب جسم وبدن عناصردن • وافاضهٔ روح پرفتوح • امر

ملک قادردن ایدوکن • اذعان وکل من علیها فان معناسن اتقان

ایدیجک • ومضمون کل شیء هالك فهمی طریقنه سالك • اولیجق

کندوی فانی فی الله ونابود • اولان اشیان معدود • ایدر

ولسه أعلی الله درجته • وزاد عمره ودولته

کاه اولور جان ملکنی معمور ایدر معمار دل • که خراب ایدوب یقرو ویران ایدر کوکلم بنی

دیو سلك نظمه کتوردکلری بیت اولایکی معنایی تعیین • واول ایکی

مفهومی تبیین • ایدر • پرتو آفتاب عالمتاب کمال وجمال ذی الجلال

لمعان ایدوب کوکب وجود پرجودلرینی احاطه ایتدکجه • ذات شریفلری

کوه وقار • وقطب عالم مدار • ومرکز زمین وآسمان کبی استوار

ویایدار

ویایدار • ایکن ینه ذره وار • هوای ملاحظهٔ کبریای ملك جبارده

سرکردان وبی قرار اولور • وضمیر منیر آیینه نظیرلری

وخاطر عاطر مستنیرلری • استفاضهٔ انوار مهر حب الله

واقتباس اسرار خورشید محبة الله ایله • ماه تابان عالم امکان

وآفتاب درخشان زمین وزمان • اولوب نور خورشید کبی یدی

اقلیمه آن واحدده انوار فیضی روان • وآفاق شرق وغرب

افاضهٔ نور جودی ایله • منور وتابان اولور •

ولسه • شید الله ارکانه • وابد سلطانه

کاه اولور بر ذره‌ٔ ناچیزدن کمتر قلور • که دونر خورشید وش رخشان ایدر کوکلم بنی

دیو بیوردقلری بیت اول معنیلردن عبارت • واول فحوالردن

کنایتدر تمهید حضرت مرتضی علیدن رضی الله عنه

که ذات شریفی مدینهٔ علمك بابی • وتراب جنابی طالبان یقین اولان

اولوا الالبابك • مرجع ومآبی ایدی • شویله منقولدرکه حضرت

خالق البرایا • وواهب العطایا • ملائکه زمین وآسمانه • وحور

رضوان جنانه • بی شهوت وغضب عقل اعطا ایلدی • وکروه بهایم

وحیوانی نعم عقل و ادراکدن مغتنم قلوب مجرد شهوت و غضب
عطا ایلدی و طوایف نوع انسانی • هم شهوت و غضب هم عقل
و ادب اوزره ایجاد و انشا ایلدی پس اگر انسان شهوت و غضبی
عقله منقاد • و کندوبی علم و عمل و طاعت و عبادته معتاد •
ایدرسه • رتبه سی رتبهٔ ملکدن بالا • و درجه سی درجهٔ فلکدن اعلی
اعلی اولور • زیراکه ملکدن تحصیل کمالنه مزاحم • و تکمیل فضیلتنه
مصادم • یوقدر • بلکه ماهیتی عبادت اوزره مجبول • و اوقاتنی
ذکر و تسبیح ایله کچمك اوزره مجبول • اولمغین فعل و قولنده بی اختیار
و اوضاع و اطواری علی وجه الاضطراردر • اما انسان وجود عایق
و ثبوت علایق • جهتندن نجه روزگار • علی طریق الاختیار • بذل
وسع مجهود • ایتمك گرکدرکه • اول عزیز مقصوده دسترس بوله
کندو وجودی مفقود • اولمدن ماسوایانده نابود اوله • و اگرکه
طریق ارباب شریعت و شاهراه اصحاب طریقت و جادهٔ واضحهٔ
حقیقتدن • خروج ایله عقلی مغلوب بادهٔ غضب و شهوت ایدرسه
زهی خسران • مرتبه سی مرتبهٔ حیواندن فروتر • بلکه حالی اخس

انعامدن بدتر • اولور • اولئك كالانعام بل هم اضل اول معنایه
دلیل اولدر • زیراکه حیوانك فقدان عقل و اذعانی ایله اعتذاری
مسموع و معذور و مقبولدر • اما انسانك اعتذاری نافع •
و صوکك پشیمانلغی عذاب و عقابنی دافع و رافع • دکل ایدوکی غیر مجهولدر
اما الحمد لله تعالی و منته • که بزم پادشاهمز • و سایهٔ الٰهمز • زاده الله
توفیقه • و جعل فضله رفیقه • حضرتلرینك • مرشد عقل دراکه بر
مرتبه ده انقیادی • و عبادت و طاعت خالق افلاکه • و کمال عدالت
اهالی روی خاکه • بر وجهله اعتیادی • واردرکه • مانند خضر و الیاس
لباس خیر الناس من ینفع الناس کندولرینه شعار و دثار •
ایدینوب ذات شریفی حجاب علاقه دن بالکلیه عاری و عنصر لطیفی
کثافت جلباب بشریتدن کمالیله عری و بری در • نظم

قلمدی جسم لطیفنده کثافتدن اثر	نور محض اولدی تجلیء خدادن اوهمام
طلعتی خضر زمان و نفسی عیسی وقت	صورتا یوسف و سیرتده همان فخر انام

طبقه سنه ایرشوب • نفس قدسیه سی تمام روحانیت تکمیل ایدوب
عالم بالایه پیوست و روح پرفتوحنه اسرار علم لدنی کشف اولوب

ارواح قدس ایله همنشت اولوب بو عالم فانی نظر شریفلرنده پسندیده پست اولمشدر • اما لله الحمد که ینه بو عالم وصال • ومرتبهٔ اتصال • ذوقنده مغرور ومسرور • اولمیوب عدوی سعادت دنیا وآخرت • اولان غضب وشهوت عمرو زیده • این کلدکلری مکر وکید • عارضه سندن غفلت ایمیوب ناکاه موجبات اتصال ذی الجلال • رعایتنده تغافل • وآیت پر هدایت واستقم کما امرت مفهومنه امتثالده تکاسل • واقع اولوب دایرهٔ ملکیتدن • ینه درجهٔ بشریته تنزل • احتمالیله شدائد افکار هجران • وآلام ملاحظهٔ انقطاع وصال جانان • خاطر عاطرلرندن دور ومهجور دکلدر • والحاصل کاهی طاعت وعبادت وعدالتی سببیله کمال تقربنه نظر ایدوب کل خندان کبی شاد وخرم • وکاهی مکر نفس امارهدن خوف وخشیتلری سببیله بلبل کبی کریان ومحزون پرغم • اولور • نه کیم بو بیت پر فصاحتلری اول معنایه اشارت • واول مدعایه شهادتده کفایت ایدر

ولـه قرّب الله تعالی مراده • وطیّب انفاسه وفؤاده

قوت طبع یحیی

کاه وصلن فکر ایدر کاهی دونر هجرن اکر • کاه خندان وکهی کریان ایدر کوکلم بنی

اوقات نظم اشعارده • ذهن پاکی بر مرتبهده منقح ومخیل • وطبع دراکی ابکار افکارده • بر درجهده متصرف کاملدرکه • خط ولب جانان وصفنده تحریک قلم • ایتسه جسمله جانی • وزلف وعذار دلستان توصیفنده رقم • چکسه کفر ایله ایمانی • جمع ایتمکه قادر • استاد ماهردر • کندولرینک بحر دست کنجینه فشان ودر نثارلریله • انده کی شمشیر آبدار آتش بارلری • وصفنده دم اورسه • آتشله آبه تمام مزاج وکلمات صبا نفسلریله احیا بیوردقلری خاک نهادلرندن خبر ویرسه • هوا ایله ترابه کمالیله امتزاج ویرمکه قدرت ومکنتلری واردر • ولـه

لا زالت ایامه بالسعادات مقرونة • ومن الآفات مصونة

ابدا ایدی محبی شعرنی هم سوزناک • آتشیله آبی جمع ایتمش کرامت کوسترر

سوز بابنده هر غزلی • آتش عشق وشوقدن برزبانهدر • بلکه آتش سوزانکه احراق اجساد جماد وحیوان ایدر • اول خسرو زمان وخاقان دوران • وحافظ ممالک عثمانک • اشعار جکرسوز وجهان

افروزلرندن برنشاندر ● وله مد الله رواق
كماله ● وشد نطاق جلاله ● اى محبى چونكه يادك سوز خسرودن چراغ
شعركى هركيم اوقوسه قورقرين پروانه اولور ● مقال منظوم رنكين خياللرى
كرچه سحر وقتدر ● اما بر سحر حلال كه مورث ملال ● دكل ●
ومضمون لطافت مشحون انشاى دلكشالرى ● كه ● ماصدق آيت
كريمهٔ اذا رأيتهم حسبتهم لؤلؤا منثورا دُر افسون طرب
افزون فصحاى كردون ● ايكن انشاد وايجادى وبالده كلدر ●
وبال وملال نه احتمال دركه وله متع الله تعالى اهل العلوم بطول مدته
ديرلر محبى شعرنه اولدم لسان غيب ● بكر معانى سوزلرنى كوردم قمر قله
ولمعات انجذاب عالم قدس ● وآنات اتصال ممالك انس ●
جناب رفيع حضرت رب العالمينه ● اتصال عقليسى بر دائره
وتلاقئ روحانيسى بر طبقه يه ● ايرشوركه علم اليقين ● منزله
عين اليقيندن كچوب درجهٔ حق اليقينه ● واصل اولور
وله صرف الله مكاره الايام عن جناب سدته
محبت نارنه يانندم وجودم كلى محو اولدى ● محبى دن نشان اولمامق ايسترم نام ونشانم يوق

مقتضاسى اوزره ● كندو ذات شريفه واجب التشريفنى ادراكدن
بالكليه منفصل اولوب نفس نفيس سعادت جليسى ● بروجهله
ملاحظهٔ كمال خدايه ● وبر طريق ايله مطالعهٔ جمال وجلال
مولايه ● مشغول اولورلركه ● جميع قوى وقدرت حق جل وعلانك قدرت
كامله ● وعزت شامله سى جنبنده مستهلكه ومضمحله اولور
وجميع علوم ورسوم ● منبع فيض مطلق اولان جناب حضرت
وهابك ● علم شاملنده تمام مستغرق ● ووجود وكمال هر موجود
خداى تعالينك وجود پر جودى ● وكمالات كاملنده ناپيدا ونابود اولور
اول طبقه ده نه علم ماسوادن خبر ● ونه نفس نفيسندن اثر قالور
والحاصل صنايع شعر وانشاده ● شعرا وبلغاى زماندن
ممتاز ● وعوارف ومعارف ذات خداداده ● واصل حق اولان
اكمل كمل انسانكبى صاحب رازدر ● نته كيم بو ايكى مطلب
جليل ● وايكى مقصد جميل وجزيلى ● بو ايكى مصراع
بى عديلى وبى مثيللرى تعبير وتقرير ايلر ● وله
ادام تمكينه وتأييده ● وزاد توفيقه وتشديده

کاه اولور نظم نظامیدن مجتبی دم اور • کاه بر حرف کلمز نادان ایدر کوکلم بنی

عارف ذی المعارف متأمل • مطالعهٔ کلامندن مرامن اکلر •
اکرچه طریق تصوفدن مایل • جاهل نا قابل • که ارشاد واسترشاد
افاضل واصل دکلدر • کلامنك ردیف وقافیه سنه باقوب
طکلر •

اشارت

دایما موائد فواید حیاتندن
سفر بادیهٔ فنا وفوات • ایچون اعداد زاد استعداد • ایتمه ده
در • زیرا که تمام معلوم ایدنمشدر که • راحت حیات لمعهٔ
برق کبی بی ثباتدر • ومنحت دنیای بی وفا شعاع شهاب کبی
لابقادر • نه موائد نعمتی ایله الفت ایدوب فواید دولته
الفته ومغرور اولور • ونه عوائد دینار ودرهمندن مسرور •
اولور نه شدائد آزار وستمندن بی حضور اولور • محصل قلبنی
محبت کلبهٔ محنته • وقف ایتمکی علو همتدن دور • وکزرکاه
سیل فناده عمارة ایتمکی کمال کیاستدن مهجور • اکلر • نته کیم
بو نظم اتدکلری مقال • اولحاله علی وجه الکمال • دالدر •

وله ادام الله علوه وزاد سموه

مال وجاهه غره اولمه قور کیدرسن عاقبت • شویله طوت ملك جهانی که مسخر اولدی هپ

وبو بیت بی عدیل دخی اول دعوایه دلیل در •

وله زاد الله عمره • ورفع قدره

بر نظر قیل جان کوزیله کور بو لعبت بازچرخ • بر نفسده ساکه بیك درلو علامت کوستریر

تنبیه

اکرچه کیم دنیایی بلور که سراسر عیب
ونقیصه در • لکن بو فضیلتن دخی بلور که مزرعهٔ آخرتدر •
وهر کیشی اکدوکین بچر • مثلنی تمام حال ابدنمشدر • وهر کیشی
اتدوکین بولور مقالی مفهومنی عطش بالنه • وتسکین حرارت
قلب آیینه مثالنه • آب زلال کلمشدر • انکچون ندر که دایما تخم
احسانی مزارع صدور اعیان • وارکانه • اکمکده در • وریاحین
کرم وعنایتنی امتنانی • بساتین خواطر اشراف دورانه • دکمکده
در • نته کیم بو نظم دلکشالری • اول معنایی ایهام وایما ایدر •

وله خلد الله سلطنته • وزاد دولته

هر نه کیم اکسك دلا آخر بچرسن انی • ویردی زیرا کیم خدا هر شیئه بر درلو سبب

وبو بیت سعادت فزالری اول مغزایی افهام وانبا ایدر •

ولـــه ابد الله خلافته • وزاد قدره ورفعته

بذل دینار ایله زیرا ایره مزسن حقه سن • تا کریانکدن سنك براولمیه خاك ذهب

سیرت جمیله • باب عزمده که تحصیل مرادات
سفری • وحضری • وتکمیل مهمات نوع بشریده • اقدام واهتمام
اوزره اولوب مانعیت موانع ایله • توجهدن ممنوع • ودافعیت
مدافع ایله • عزیمتدن مدفوع • اولمقدن عبارتدر فاذا
عزمت فتوکل علی الله مرتبه سنه واصل • وذلك
من عزم الامور دائره سنه متواصل اولوب برحده قدم
بصمشدر که • اکر برمرد پرهنر • ومستعد بنك اختری • احسان
وتربیت ایله • اوج فلك عزتده • ازکورب آفتاب ذروه برج دولت
ایتمکه عزیمت ایلسه • بدکوی وعیب جویلرك • ظلام غمام بی مآلی
حیلوله سیله • مهر عزیمتنه کسوف وزوال کلمز • نته کیم بوداسی
رنکین • وذکر وسماعی لطیف وشیرین • بیتلردن استفاده
واستعلام اولو نور • ولـــه • مد الله
ظلال جلاله • وصان عن الزوال شمس جماله

یار اولمه هر لئیمه قدری یوجه کوزت	دیمسونلر کل کبی خار ایله اولمش همنشین
صاف دل اول هر کریمه ایله شفقتله نظر	فخر عالم چون دیمش بر یرده اولمز دین وکین

وبر مرد مفسدی • ویا بر طاغی • وباغی • ومعاندی برموجب شریعت
احمد مختار • علیه افضل صلوات الملك الجبار • یا قطع یا
بردار • ویا بر مقتضای قانون آل عثمان • دره زنجیر ودر زندان
ایتمك استسه • ویا بر پادشاه بی دین • وسردار ملحد وکافر
لعینك • ممالکن تالان • وخانمانن ویران • واقلیمنی عرضی کبی
پایمال • سم خیول وبغال وجمال • وجمعیت وآلای عسکر بی نور
وفرینی • پر اختلال • ایلمکه متوجه اولسه لر • انك کبیلری زهر
تیغ قهرندن که • وانزلنا الحدید فیه بأس شدید قولنه
ماصدقدر • خلاص ومناص ایچون • بالفرض عرض دنیای کتوری
حضور شریفنه عرض اتسه لر • بیـــت

نکویی با بدان کردن چنانست • که بد کردن بجای نیك مردان

دیوب انك کبی غرض فاسد ایله جزاء جرم وجنایت • ومقتضای کفر
وضلالتلرندن تجاوز واعراض ایتمك محالدر • نته کیم

بوغزلی بدللرندن ظاهر وباهردر •

ولـه • رفع الله اولیاءه • ووضع اعداءه

الله الله دیلم سنجق شاهی چکلم	یوریوب هر یکه دن شرق سپاهی چکلم
ایکی یردن قوشنالم بینه غیرت قلجن	بولشوب توزلد طپراغ بوراهی چکلم
یاغمال ایلیه لم کشورنی سرخ سرك	کوزنه سرمه دیو گرد سپاهی چکلم
بزه فرض اولمش ایکن اولمز اسلامه ظهیر	نیجه براوتوره لم بوبنجه گناهی چکلم

اومرم دهبر اولا بیزه ابوبکر وعمر
ای محبی یوریوب شرق سپاهی چکلم

اما حقوق عبادك ماعداسی • وحدود شرعیه نك ماسواسی • اولان جرائم وجنایات • مقابله سنده جانی اولان اعالی واداني یه • عذاب وعقابه • وسؤال وجوابه • وخطاب وعتابه • قوت وقدرت واستطاعت ومكنتی • وارایکن قصد مروت • واسم عفو وغفوره مظهر اولمغه خلوص نیت • ایدوب ترك وتجاوز وفراغت ایلمه ده • فمن عفا واصلح فاجره علی الله فحواسنه اقتدا وان تعفوا وتغفروا فان الله غفور رحیم معناسنی پیشوا

ایدنلر وخذ العفو وأمر بالمعروف واعرض عن الجاهلین امرنه ایتمار ایتمکده تكاسل واهمال • اتمیوب مالا یعنیه اشتغال • ایتمك کار لیل ونهاری • ونص والکاظمین الغیظ والعافین عن الناس • حدیقه سندن بهره مند وبرخوردار اولمق وظیفه لازمه غدوات واسحاری • وظل ظلیل شجره سعادت ثمره • والله یحب المحسنین • دخول ووصول سوداسی اشرف مطالب قلب سیادت آثاریدر • نظم

مجرم نادانه قصدی انتقام ایتمك دکل	عفو واحسان صفح وغفراندر همیشه پیشه سی
هرکسك دور ودراز افکاری واراتك ولی	خلقه احسان ایلمکدر دائما اندیشه سی

نته کیم نظم ایتدکلری بو دُرَر غرردن • مفهومدر •

ولـه • ادام الله سلطانه وزاد بره واحسانه

کل اولورمی خارسز یاخود کوزل اغیارسز	یارسز قالور محبی عیبسز یار ستین

وبو جواهر زواهر منظومه دن دخی معلومدر •

ولـه ستر الله عیوبه • وغفر ذنوبه

بی وفا یارك محبی جورنی معذور طوت •	یارسز قالور جهانده عیبسز یار ستین

ومعنای عدالتده بر دائره یه واصل • وفحوای احساننده ذات
شریفلرنه بر مرتبه حاصلدرکه • حضرت ملک منانک جل وعلا
ان الله یأمر بالعدل والاحسان دیو بیوردوغی آیت اعجاز عنوانته
اتباع تام • وامتثال ما لا کلام • ایلیوب • وفخر جهان • وحبیب یزدان
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک العدالة التعظیم لامر الله
والشفقة علی خلق الله دیو بیوردوغی کلام سعادت انجاملک
مضمون میموننه لطافت مشحوننی اتقان واذعان ایدیوب مفهوم
سیادت مرسوم عدل ساعة خیر من عبادة سبعین سنة برله
عمل ایلمک فرصتنی غنیمت وسرمایهٔ حصول دولت دنیا وآخرت بلوب

وله • زاد الله عدله • واحسانه

طوغری یولدن کل خروج ایتمدکه فانیده جهان
هر نه اتسک خیر و شر آخر حسابی وار امش

نوبتیله خلقی بر برا و کیدر کندم مثال
اشبو چرخ بی وفانک آسیابی وار امش

معناسنی تمام حال • ایدنمش • وعدلدن غیری افعالی وبال • اکلمشدر
هر جهتله ظلم وحیفدن • ونه وجه تشهیر سنان وسیفدن • تمام
پرهیز واجتناب • وآفتاب عالمتاب ضمیر هدایت انتسابلری • غمام

٤١

خوف وخشیت خالق الانام ایله غمام احتجابده در • نته کیم ذکی قابل
وحقیقتی مجازدن ترجیح ایدن عاقل متأمل • بو نظم دربارلرندن
اول معنایه واصلدر • وله ادام الله
تعالی فی سلطنته وحفظ الدهر واهله فی ظل عدالته

ظلم ایدب عاشقلره داد اتمین شاهی کورک
قایوسنده روز وشب فریادلر آهی کورک

قو قرم کوکن یوزنی بولت طوتوب اورتر سحاب
دود کبی سینه‌دن هردم چقن آهی کورک

وبو کلام گهربارلرندن دخی اسالیب کلامدن خبردار • وایما
وایهام اشعار کباری فهم ایدن اخیار • ددکم فحوای منوا واصلدر

وله لا زال ارباب حضرته منصورة واعداء دولته مقهورة

ظلم الراوز غمسون عالمده یاری کمسنک
عادت اغماسون جفا طورن نکاری کمسنک

مبتلادر درد عشقه بو محبی روز وشب
کچمسون بو نوعله هیچ روزکاری کمسنک

واول معنای زیبای • صورت مجازده • بو نظم شبیه الاعجازلری خوب ادا ایلر

وله • اظهر الله سلطانه • واوضح علی الخافقین برهانه

قورقرن آهی طوتوب عاشقلرک خطک کله
قویمی هیچ ظلمکی مظلومک اللهی سکا

چون کوزللر شاهی سن ساکه ویردی شاهلق
چوق سریر حسنده دنسون خوبلر شاهی سکا

پادشاه عالم • وخلیفهٔ خالق ورازق آدم • ایکن کندونك
صدر سعادتده • عیش وعشرتندن • وبالین راحتده • ذوق وصحبتندن
حضور وراحت عیشی • واسایش غربا وفقرا ولایتی • وتکمیل
واشتغال اصحاب علم وفضیلتی • وتحصیل حال ارباب زهد وعبادتی
وحسن زندکانی ارکان دولتی • ولطافت اتحاد وامتزاج اعیان
حضرتی • تقدیم وترجیح اتدوکنی جمیع افعالی تعیین • وجمله
اقوالی تصریح وتبیین • ایدر • کندو ذات معلی • وطبع مصفی لرنده
سید القوم خادمهم معناسی ظاهر وهویدادر • نته کیم بو نظم
بلاغت شعار • وفصاحت دثاری • اول معنایی اشعار ایدر •

ولە عمّە • ضاعف الله جلاله • ومدّ علی کافة المسلمین ظلاله

کاه اولور سرکشلك ایلر باشنده سلطان اولور	کاه اولور بر بنده فرمان ایدر کوکلم بنی
کەکیر اطلس قبا باشنده هم زرین کلاه	کە قلندر ایلیوب عریان ایدر کوکلم بنی
کاه اولور بر قطره ایلر بلکه کم بر قطرەدن	کە تلاطملر ویروب عمان ایدر کوکلم بنی

یارب العالمین • ویا خیر الناصرین • بو پادشاه درویش سیرت
ونیك خصلتی • صحت وسلامت • ودولت وسعادت • ایله تختگاه

خلافتده مستدام وبرقرار ایله آمین • وطوایف مزبورەنك جمله
سینك امورنك نظام وانتظامی ایچون • انواع آلام وکلفت
واصناف غموم ومشقت • چکمکی اختیار اتمك جمیع زمانده پیشەسی
وسفینهٔ مراد افتادە ونامرادی • کرداب حیرتدن خلاص ایدوب
ساحل نجاته ارکورمکیچون کشتی دل وجانن • وزورق روح پرفتوحن
بحار افکار صلوب عمان بی پایان تفکر وتدبرده سرکردان
ایتمك دایما اندیشه سیدر • نته کیم ینه اول بحر کرم • وقلزم
لطف وشیمك • بو نظم لآلی بار • ومقال جواهر نثارلری
اول معنایی اظهار ایلر •

وله زین الله وجه الارض بنظر عنایته •

زورق دل آهله دوشدی بشم کردابنه
آه کیم بیچارەیم چاره بولنمز دردمه • اولمسون بویله مخالف دوزکاری کمسنك
بویله دشوار اولمسون عالمده کاری کمسنك •

وبو بیت دربار • وکوهرنثارلری
دخی معنای مزبوری • وفحوای مذکوری تأیید وتأکید ایلر •

وله لا زالت الایام مشرفة بجماله • واللیال مغتنمة بظلاله

سلطنت دیدکلری انجو جهان غوغاسیدر • اول منده بخت وسعادت دنیده وحدت کبی

كتمان اسرار • واسرار اخبار وآثار • واخفاء حوادث وواقعات
دار ودیارده • كه جمیع اعصارده • اولوا القدر وذوی الافتخاره
خصوصا سلاطین كبار • وخواقین نامداره • لازم ومهم • وواجب ومتحتم
در • بر وجهلدر كه بحر زخار بی ساحل وكنار • اولان سینهٔ بی كینهٔ
پر سكینه سنه • نازل وواصل • اولوب صدف قلب سعادت جلبلرنده
جا وماوا • ایدن درر غرر اسرار • وجواهر زواهر • حوادث وآثاری
بردخی افكار صحیح العیارلری • ووهم وخیال صاحب الانظار لطیف
الاعتبارلری • غواص وارا ولمحیط بی قعر وبی كراندن • ساحل
وكنار حلقوم ودهانه اخراج ایلیوب حكاك دراك ادراكی دستنه
ویروب • مثقب الماس زبان لطیف البیانلریله مثقوب ومنقوب
ایدوبه رشتهٔ بیان • ولوح تبیانه • نظم ایلمك حیز امكاندن
دور ومهجوردر • **نظم** • كل سر جاوز الاثنین دن خوف ایلیور
لبلرن آچوب دلینه راز نهانن دیمز • سایه‌دن خوف قورقار اما صورت دیواره هم
ناگهان سویلر دیو راز دل وجانن دیمز • آنو گچوندر كه دایما بو نظم دلكشانك
فحوای سعادت افزا • ومعنای سیادت انتماسنی • ورد زبان • وذكر جنان

ایدنمكده در • **وله ادام الله له السرور**

ای مجبی سركی كتم ایله اظهار ایلمه • شو یله صقله آنی جان ناتوانك طومسون
یان یقلن بو عضوا وعضو كدن خبردار اولمسون • خون دل القسون بو چشم خون فشانك طومسون

بلكه كندو خدمت شریف واجب التشریفلرنده اولان • اعیان دولت
وادكان سعادتدن وزراء عظام • وعلماء كرامی • وسایر خدام سدن
مقامی • دخی حفظ اسرارده • اول مقداره • قدم بصمشلردر كه
اللرنده اولان • قلم دوزبان • كه شانی اسرار نهانی بیان • وخبایای
مزایای زوایای دل وجانی عیان • ایتمكدر • ومجلسلرنده بینان شمع
شبستان • كه طبیعتی سوزان وكریان • اولوب ایرشدكنه یانوب
یاقلوب • وعادتی اسرار درونن خلقه داستان • ایتمكدر • مافی
الضمیرلرن تقریر ایچون اقدام اقدام اوزره كلوب كفت وكویه
اهتمام تام • انسلرك مذكورلرك هر بری تیغ تیز • وذوالفقار
آسا شمشیر خونریز • حواله قلوب • **بیت**
اسرار سوزن خلقه بیان ایلمك اولمز • سر ویرمك اولور سری عیان ایلمك اولمز
دیو انواع تخویف وتهدید • واصناف تنبیه وتأكید • ایدرلر متنبر

اولیوب سویلمکه عزیمت اتسه لر • دل کسلسون دیو یا ایکیسنک
بله بشلرن کسرلر • یا برن محبس و زندان قلملر اندہ • حبس و کرفتار
و برن یاد بوان کردلر • یا چنکاله اوررلر • یا بردار ایدرلر •
امّا انلر بو خصلت جمیله • و کرامت جزیله یی • خاکپای کیمیا
سایلرینک شرف خدمتی • و اثر تربیتی • سببیله تحصیل ایلمشلردر
نته کیم بو حکم جهان مطاع • و امر واجب الاتباعلریندن •
ارباب فضل و بیان • تمام اذعان ایدیورلر •

ولـه جعل الله ایامه ولیالیه مطایاه فی امانیه

یان دل کوندہ نهانی کانی جانک طوتمسون	شویله تقریر ایله حالک کیم زبانک طوتمسون
اولکمان ابرو اکر کوندرسه تیر غمزه سن	سینه دن کچسون ولی بغرکده قانک طوتمسون

عزّت و اقبال لا یزاله اعتماد • و توجّه دولت فانی یه استناد • بر که تحصیل
غرور • و کسب سروردن • بریده و تجبّر و تکبّردن • احتراز ایله خلق
عالمدن تمام امتیاز • بولمشدر • نته کیم بو نظم دربارلری اول
فحوایی اشعار و اظهار ایلر • ولـه لازالت انوار السعادة
فی جبین مبینه لامعة بارقه ولوامع دولته فی صحایف غرّته ساطعة شارقه

فی موضعه
زاد الله رفعته

بو جهان کورمه کندوکی عجب و تکبّردن صقن	کیمکه کندویی کوره بیری اولور آخر لهب
بر چکشمه قند واریسک زیر و بالا کورمه	تاج دولتده محبّی کیمه واریسه ادب
استر ایسک عالم ایچره ایدن سن دایم حضور	سندن الچی بو کسک ایله جدّ و جهد ایت دوشمه جب

نهی سعادت اول فاضل کامله که • بو نصایح ایله متنصّح • و بو مواعظ
ایله متّعظ اوله • جمیع مخلوقاته بالعزّة نظر اعتبار ایله نظر ایدوب
شریفنه و حقیرنه • و کبیرنه و صغیرنه • اعزاز و اکرام • و احسان
و انعام و احترام ایدوب • نظم

هر کسک مقدارنی کندندن اعلی کلیوب	ذرّۂ مهر منوّر قطره یی دریا کورر
ایلمز بر کمسه یه چشم حقارتله نظر	سرچۂ لولوی لالا سرچۂ عنقا کورر

نته کیم بو بیت القصیدۂ بلاغت • و اوّل الجریدۂ فصاحت
اول معنایی عیان و بیان ایلر • ولـه احیاه الله
حیوة عذبة الموارد • و اسعده سعادة محکمة القواعد
اتمز کمسه یه بر ذرّه جدا کری نظری • چونکه بز کندمزی جمله دن ادنی بیلورز
نهی دولت اول عارف ذی المعارفه که انک حالیله متّصف • اول
خال اشرف خصال طوائف انساندن ایدوکنه مقرّ و معترف اولا •

حقا بودر که تواضع وخضوع وخشوع ده • برطبقه یه وارمشدر که
تعبیر وتقریره • وتسطیر وتحریره • قابل دکلدر • بو قدر دولت عظمی
وسلطنت کبری • ایله که ممالکی تحدید وتعریفدن • وتبیین
وتوصیفدن • افزوندر • ینه کندو ذات پرجودلری • اصلا
وجود • ویرمیوب مثل ضمیر منیر آفتاب نظیری • پرتو مهر
جهانتاب کبی • هر حقیر وکدانک مرتبه سنه متنزل • وتوجه
قلب شریفی آب پاک لطیف کبی • هر خاک ضعیف • وتراب کثیف
سمتنه مائل اولوب حین محاوره ومناظره ده • ووقت محادثه
ومنافثه ده • فقیر ایله فقیر • وغنی ایله غنی • ووضیع وشریف
کندولرینه عرض حاله قادر • ووسائل ورسائلدن مستغنیدر
بو دعوایه دلیل صحیح • وبرهان صریح • لازم ومهم ایسه • بو سحر
حلال کبی مقالی • که منشآت طبع سحر آفرینلریدر • اذعانله کوش
وبو آب زلالی • وقند نبات مثالی که آب حیات کبی • منبع
ظلام مداد مشک فاملریدر • تمام نوش • ایله •
لـه ❁ ادام الله سعده واقباله وازاح من اکدار الاقدار باله

اکرچه ظاهرا بقسک بو کون صاحب کلاهم بن • ولیکن کوی عشقک ایچره بر اوج خاک راهم بن
آفرین صد آفرین • ادراک پاکنه که من تواضع لله رفعه الله حدیث
شریفنک معناسنی کوزلجه اذعان ایلمش • وتحسین وهزار تحسین عقل
دراکنه که • ان الله تعالی اوحی الی ان تواضعوا حتی لا یفخر
احد علی احد ولا یبغی احد علی احد خبر منیفنک فحواسنی لطیف
اتقان ایلمش بلی • لـه ❁ ادام الله علوه • وزاد سموه
چون محبتی اوردی اولرلو ترکنی • آفرین هر ایشی درویشانه در
سند خجی انصاف ایلیه امر غریب وحال عجیب دکلمیدر که ذات
ارجمندی مانند طوبای جنان سربلند • ایکن وسرو اغصان قدر
ورفعتی فلک عزته پیوسته وپیوند • ایکن ینه خلق جهان
وخواص وعوام دوران کبی خودپسند • اولمیوب
ولـه ❁ اللهم اشدد ازره • وشید امره
اکرچه صورتا ملک جهانه پادشاهم بن • نظر قلسک ولی معنی یوزندن خاک راهم بن
بیت بلاغت بیانی ورد زبان • وذکر جنان ایدنوب تواضع
وتنزل ایله • هر فقیر ودردمند • وغریب ومستمندی • همسایه کبی

سایهٔ حمایتنه الوب کزند کردش روزکار • و پابند جفای چرخ
غداردن صیانت ایله بهره مند • و انواع رعایت ایله سودمند
وارجمند • ایتمك اوزره طبیعتنی بند • و جناب حق ایله
عهد و پیوند ایلیه بلی • مصراع • تواضع زکردن فرازان نکوست

نظم تواضع ایلسه کامل عجب لمک زیرا • بلور نتیجه سن آنك کمال عزتدر
تنزل ایلدوکیچون قعر خاکه دانه یی کور • نجه اوکر بتر آخر مآلی رفعتدر

اکر بو مدعایه شاهد صادق • و قولی واقعه مطابق • کواه مشفق
استرسك بو رنکین خطابی • دهان دوات و زبان قلمدن کوش ایله •

ولنه خلد الله ملکه

بزنه دارا شهرتن کوزلرنه ذرات اهلیوز • عالی بر جرعهٔ صاندق خرابات اهلیوز
و بو بادهٔ نابی • ساغر نظم و ساقئ زباندن نوش ایله •

ولنه ادام الله عمره

کیمدر محبی درسك ایا پادشاه حسن • بر دردمند بنده و بر خاك پادر
و بو در خوشابی • سمع جانه و صماخ جنانه منکوش ایله •

ولنه شید الله دولته

کیمکه عاشقدر محبی آستان یاردر • پادشاه دهر ایسه کندونی چاکر کورر
تا سکا کون کبی روشن و مبین • اوله که انك تسارع تواضعی • و تتابع
تخضعی • احاد افراد انساندن دخی آسان • دکلدر • فکیف که شاهان
جهان • و سلاطین دوراندن • بر سعادت دخی بودرکه تواضع
لوجه الله • و خضوع و خشوعی رعایة لسنة رسول الله • در نه انکه
اولور اولمز کشی یه مایل • و اطوار و احوال ادانی و اراذله قایل • اولدیغندن
اولا • نته کیم بو مقال سعادت مآل • بو تفصیلی اجمال • ایتمشدر

ولنه • اللهم اعز نصره • واملاء بحسن الثناء بر العالم و بحره

هر درنیه سویلیه حالکدن آکاه و المسون • هر نه ایلرسه محبی تسون اول عالی جنا
امر غریب و شان عجیب بودرکه تواضعی سبب ارتفاع درجات علیه
و باعث سعادات سنیهٔ دنیویه و اخرویه • ایدوکنی بر مبحث
طویل • و موقع تفصیل • ایکن بالتمام و الکمال • بو بیتلرله علی
سبیل الاجمال • بیان و عیان ایلمشدر •

ولنه • اسبغ الله علیه نعمه • سما عمادها • ونما ازدیادها

اول کوزلری شاهنك چون بندهٔ درکاهیم • طکمیدر بسم جهانك سر بسر بن شاهیم

ایدنورلر توتیا هردم ملائك چشمنه • اول ملاحت کشورینك چون ترابِ راهیم

اکر بر متوهم توهم فاسد ایله • کوزللر شاهی عبارتنك معنای

ظاهرینه یعقوب عشق پاکنی • ومحبتِ دلِ تابناکنی • عشق مجازی یه

ومطلوبنی محبوب رومی وعراقی وحجازی یه • حمل ایدرسه • فهم

سقیمندن • وسوء وهم ذهن غیر مستقیمندن • ناشیدر

وبو خطابِ مستطاب انك کبی یه جواب باصواب اولور •

وله • افاض الله علیه نعمه • شمخت اطوادها ورسخت اوتادها

ای محبی دور شو عشق حقیقی طلب ایت • سوزلرم جمله حقیقیدر انی صنمه مجاز

وبو بیت دلکش • معنای مزبوری تعیین وتبیین • ایدر •

وله • نشر الله الویته واعلامه

هر بنیه قلسق نظر بر روی حقه ناظرز • ثم وجه اللهی کوردك ماسوایه بقمزز

وبو نظم فرح بخش دخی فحوای مسطوری • ومعنای مذکوری • تأیید وتأکید ایلر

وله • اسعده الله تعالی سعادة یمتد ظلها • علی الدنیا واهلها

دیمزم سا کره دلا مهوشه کوزه قاشه بق • دستِ قدرتله انی نقش ایلین نقاشه بق

وبو مقال رنکین خیال • دخی ذکر اولنان شهود عدولی تزکیه •

ومفهوملرینی غیر مطابق للواقع اولمه دن • تبرئه • ایلر •

وله • قرن بالسعد الموفور • ملحوظا بعین الملك الغفور

نقش دنیایه محبی دل ویرب الدنمزز • صورته میل ایتمزز زیرا که معنانده یوز

پس بو مبادیء واضحة المدلول ومقدمات واجبة القبولدن • ظاهر

وباهر اولدی که ذات شریفلری باب تواضعده نوع مفرد • وفرد

کامل • وعنصر لطیفلری • معنای خضوع وخشوعده • مقتدای

اشراف افاضلدر • نه کیم بو رنکین خیال مقاللری • اول معنایه دالدر •

له • حفظه الله من حوادث الدهور • وخلده علی کرور العصور

ظاهر کوزیله باقدك سن بنی شاه صندك • باطن کوزیله بقسك بر کمترین حقیرن

قطعه

ارتور دولتینی رب عباد

ایده عمرینی دولتینی زیاد

بو تواضع ایدیجی پادشهك

صحتیله صفای خاطر ایله

بو تواضعی سببیله درکه حق تعالی

جل وعلا • توفیق رفیق ایدوب دائما ذکر وتوحیددن • تحصیل

اذواق واشواق کامله • وتسبیح وتمجیددن • تکمیل لذات وحالات

شامله • ایدکلرینك حدیث شریف • وخبر منیفنی • راوی خط مسکین

نقط عنبرفشانی • قلم فصیح اللساننددن • وقلم رنگین بیانی • زبان بلیغ
التبیاننددن • وزبانی بلاغت عنوانی • جنان لطیف الاذعاننددن •
وجنان صاحب الایقان والاطمئنانی • الهام یزدان • وافاضهٔ
رحمانندن • ناقلدر • واول افاضه والهام • بو بیت سعادت
انجام • وسیادت فرجام • در • ولـــه
نفذ الله امره فی کل مکان • منصور المواکب والاعوان

هر کیجك توحیدله کچسون مجبی صحبه دك • هیچ دنیا الذتینه بکزمز برلذت ال

اکثر خلق عالم • دولت دنیای دونه مفتون • وجمهور بنی آدم طلب اقبال
سیادت کردون • واستحصال عزت چرخ بوقلمون • ایله علم
وعملدن خالی اولوب ماصدق من استوی یوماه فهو مغبون
واقع اولمشلردر • اما بحمد الله تعالی اول ذات ملك صفات
وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون آیت پرهدایتنك
مضمون میمونی • مکنون گنجینهٔ ضمیر منیر سعادت مشحون • وکنت کنزا
مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف خبر هدایت
اثرینك فحوای همایونی جلای مرآت قلب سعادت مقرون • قلمغله

من عبادت زاده الله فی عادته

٤٨

مقصد اقصای • علوم مبدأ ومعاش ومعاد • ورسوم عدالت وسیاست
عباد وبلاد • ومعرفت ذات وصفات رب الانام • وعبادت وطاعت
ذی الجلال والاکرام • ومطلب اعلاسی • اجرای احکام سنن وفرایض شریعت
سید الانام • علیه الصلوة والسلام • الی یوم القیام • اولمغین اول
فضایله وسیله • واول کمالاته رابطهٔ جلیله • اولان صحت تن
وعافیت بدن • وسلامت جوارح واعضا • واستقامت ارواح
وقوی یی • عزت دار دنیا • وسعادت عالم بقادن • ترجیح بیورمشلردر
نه کیم بو تخمیس اولنان بیت پرتلمیح • اول معنایی تبیین وتصریح • ایلر
ولـه جعل الله حبه ساریا فی الارواح کسریان الارواح فی الاشباح

عافیت درویش دلریشه اولو نعمت کبی • شاه تدبیر مزاج مملکت زحمت کبی
اول طبیب جان نه دیر کور شعری هب حکمت کبی • خلق ایچنده معتبر برنسنه یوقدر قوت کبی
اولمیه دولت جهانده بر نفس صحت کبی

اکر ترجیح صحتلری • علم ومعرفت • وطاعت وعبادت • اجلی ایچون
ایدوکنده ریب وشك • طاری اولوب قولی قول مستدرك • عد
ایدرسك بو شمشیر کبی ضمیر تأثیر • ایدن • بیت مخمس نی نظیر •

لوح خاطرلرندن • اول شبهه حرفنی تردد محو وحك ایلر •

لسه زاد الله یقینه • وایّد بوجوده دینه

زاهد عزلت گزین اول ایله کسب معرفت
سرده هوش و دلده جوش و تنده قلمز عافیت

عمر اوله لابقادر عز و جاه و سلطنت
قو بو عیش و عشرتی چونکم فنادر عاقبت

یاد باقی استر ایسك اولمیه طاعت کبی

اکر علم و کمال • و عبادت ذی الجلال • ایچون صحبتی عزتدن • وسلامتی دولتدن • ترجیحه حکمت • ندر مع هذا سلطنت و خلافت • زهد و صلاح و دیانت • ایله متمانع دکل • بلکه خلاف تقوا ایله • و سلطنت اهتدا ایله • مجتمعان • اولسه لر اعلادن اعلی • و زیبادن زیبادر • دیو سؤال ایدرسك • بو تخمیس سعادت جلیس • معناسنی کوش هوشکه انیس نفیس • ایله • تا بله سن که بو اختیارده • اقتدای خصلت حضرت احمد مختار • علیه افضل صلوات الملك الجبار • وار ایدوکی ارباب اعتباره ظاهر و آشکاردر • و بو اقتدا ضمیر منیر عالم آرا ایلرینه نسبت • اول ترجیحه علت غائیه • و داعیهٔ کلیه در • نتکیم بو مخمس قلنان بیت دلگشا • و سعادت فزالری اول معنایی انها و انبا ایلر

لسه زاد الله عبادته • وتقبل بحسن القبول طاعته

خانهٔ دلدن غبار ما سوایی سیل سپور
کج ریاستدن سوز اسلدر کرچه کیم الحق مر

فقری فخر ایت قیل درونك نور توحید ایلدیر
سلطنت دیدکلری انجق جهان غوغا سیدر

اولمیه بخت و سعادت دنیه ده وحدت کبی

علم و عمل • و تعظیم خدای عز و جل • بابنده چاق بودکلو ترکیهٔ اخلاق و عجله ایله اقداملری • و تکثیر مراحم اشفاق و سرعت و اهتماملری • و فرصتی غنیمت • و مساعدهٔ ایامی نعمت • اکلیوب زاد آخرت تحصیلی حقنده سعی و همتلرینه • باعث هر بار روزکار غدارك موافقتنه عدم اعتمادی • و عمر ناپایدارك ماننده عمر نوح هزار سال ایسه دینه مآلی • ملاقات جناب ذی الجلال • ایدوکنه تمام اعتقادلریدر • اول جهتدن • عجلوا بالصلوة قبل الفوت • معناسنی پیشوا • و عجلوا بالتوبة قبل الموت • فحواسنی مقتدا • ایدنمشلردر • نته کیم بو تخمیس قلنان بیت بی نظیر • اول معنایی تقریر و تفسیر ایلر •

لسه • زاد الله ظلال جماله بعدد قطرات البحر و رماله

شاه دهر ایسه زنده اسون تا ابد حی و صمد
آستان ربع مسکون اهلنه قلسون سند

قلدی چون بو بیت ایله طول امل بابینی سد | اولسه قومز صاغشجه عمر که حد و عدد
کلمیه بو شیشهٔ چرخ ایچره بر ساعت کبی

مجرد تحصیل علم و فضیلت • و دعا و مناجات جناب عزت • عزت اسماؤه • و جلت آلاؤه • ایچون اعالی اصحاب صفا کبی • حضور و استراحتنی • کوشهٔ عزلتده • و اعاظم سالکان طریق هدی و اهتدا کبی صفای خاطر عاطرده یا مقاطرنی • مقام وحدتده • ایدوکنی تمام حال • و قوت راسخهٔ بال پر فضل و کمال • ایدعشده • ولکن مصالح مسلمین معطل • و امور ضعفا و مساکین مهمل و مجمل • قلمسون دیو عقلای امرا و عزرا ایله • مصاحبت و اختلاطی • و فضلای علما و صلحا ایله مؤانست و انبساطی • اختیار ایلمشدر • نته کیم بو مجمع معانی دقیقه و منبع رموز و اسرار حقیقه اولان مقطعه‌دن معلوم و مفهمدر

لمؤلفه • افاض الله علیه سجال افضاله

ای کوکل کرچه قالمه قیل یرک کنج خمول | همزبانک قول حق ایت همدمک قول رسول
کورندیر ارشاد ایدن سلطان اصحاب عقول | کر حضور ایتمک دلرسک ای محبی فارغ اول
اولمیه وحدت مقامی کوشهٔ عزلت کبی

سیرت عشق خدا • و محبت مولی • دل دانای دریا فیض و معرفت مأابنی • بر وجهله جا • و از سر تا به پا اعضاسنی بلکه لحم و شحم و عروق و اعصابنی • بر حیثیت ایله مأوی و ملجا • ایدوب اول جام بزم الست آنی بر کیفیت ایله مست • و اول سرمست لکله شویله خدا پرست • اتمشدر که • نشاء نشاط • و کیفیت بسط و انبساط • ثلثهٔ غسالهٔ ملدن • مهاجرت • و شوق جمال کل و ذوق ترنمات و غلغل • وقت بهارده دل بلبلدن • مفارقت جایز • و رنک و بوی کل سوریدن • انتقال • و طوق و قلادهٔ فاخته و قمریدن انحلال • ممکن • و بیاض روی سمندن • و لطافت عذار یاسمندن مضمحل • و حمرهٔ رخسار قرنفل • و سواد کیسوی سنبلدن منتقل • و شعاع و استنارت شمس منوردن زایل • و حرکت و استدارت سپهر مدوردن • منفصل اولمق متصور • و ناردن خفت و ترابدن کثافت و مادن برودت • و هوادن رطوبت • انفکاکنه مجال وار • و حباب آب • قبهٔ سما • و جناح ذباب • شهپر عنقا • و ذرهٔ خاکسار قرص ذکا • و قطرهٔ نی مقدار • دریای بی منتها

اولمغه احتمال وار ● اما اول کیفیت حالت افزا ● ونشاء فرح بخش
وصفا افزا ● انك بالندن ● وفکر وخیالندن ● وجسم وجانندن
وقوی وارکانندن ● دور ومهجور اولمق ● ممتنع ومحال ● بلکه
تصوری محضا بر خیالدر ● نته کیم ینه اول خضردم ● وعیسی
نفس ● نظم ایتدوکی بو بیت موسس اول دعوانك اثباتنه بس در

وله ● جعله الله من الذین یحبهم ویحبونه

ای محبی چون ازل بزمنده ایچدم جام عشق ● تا قیامت مست اولوب کیتدوم می هشیار استم
وبیت آتینك دخی حروفی ● اول باده نك ظروفی ● اولدوغی ظاهر وباهردر

وله ● اللهم اجعلنی من الذین تحبهم ویحبونك

عشق جامندن محبی کیمکه المشدر نصیب ● بولمز اول هشیارلق تا حشره دك سکران اولور
وبو بیت غریب دلفریب ● دخی اول باده دن بر پیمانه ● واول آتشدن بر زبانه در

وله ● نور الله قلبه تنویرا ● وکثر عمره وقدره تکثیرا

یانرم عشق آتشینه ناصحا ترك ایتمزم ● بنده پروانه یمقدن اولورمی منقطع
وبو بیت حالت انکیز ● دخی اول معنایی تعریف وتبیین وتمییز ایلر

وله ● زاد الله عمره

نه عشقه وار نهایت نه خود بو درده غایت ● غمدن دم اورهر عاشق کر ایده سن شکایت

اعتذار پادشاه عالمپناه خلد الله خلافته وابد
دولته ● حضرتلرینك اوصاف جمیله ● واذکار جلیله لری کرلدنده
قند نبات ● وحیات افزالقده آب حیاتدن ● غیر منحصر ایدوکی معلوم
اکابر واصاغردر ● بیاندن غنی ● وتعداد وتفصیلدن مستغنی در
لکن کمینه داعی ذکر ایتدکمدن غرض کندو وصافلرینه تشبه
ومن احب شیئا اکثر ذکره مقتضاسنجه تلذذ وتفکه در

له جعل الله کلامه احلی من السکر ● واصفی من الدرر

شیرین لبکك وصفن ایدرکن بو محبی ● لذتدن انك طوبطلو اغزی شکر اولمش
مرجودرکه تکرار بتکرار ذکرم ● سامعینه سامت وکدورت ویرمیه ●
وسیرت واحده لرینی اعاده ایتدکمدن خاطرلرینه غبار ملال ارمیه
زیرا که سکر مکرر ● اولدقجه احلی واعلی ● اولدوغی مقرردر ●

له ● شکر الله سعیه خیرا

ای محبی لبلری ذکرینی تکرار ایله کیم ● اولمجی شکر مکرر چوق حلاوت ارتورر
خصایل جلیله ● وفضایل جمیله لرینی ● اعاده وافاده دن ● بنم التذاذم

مَن لَم یذق لَم یَعرِف مرتبه سنه مصادف در • مرجودر كه هر عارف
ذی المعارف • دخی اندن لذتِ تامه • وحلاوتِ عامه تحصیلی ایله
متصف • اولا خصوصا كه شیرین كفتارلری وكلمات شكربارلری
تكرارندن • اهل مذاقه ذوق تازه • وارباب كماله لذت وحلاوت
نی اندازه • حاصل ومتواصلدر • ولَهُ اذا قد حلاوة محبته
ینه خسروكبی شعرك محبی سوزنك اندك • كلامك لذتن ذوقن بنه اهل كمال كلر
رِوایت امیر المؤمنین • ویعسوب الموحدین • كرم الله
وجهه دن منقولدركه • اصحاب كرام • واحباب عظامه • رضوان الله
علیهم اجمعین • خطاب مستطاب ایدوب دیمش كه یا ایها الناس انكم
اِن لَم تُقتَلوا تَموتوا والذی نفس ابن ابی طالب بیده لالف ضربة بسیف
علی الرأس اهون من میتة علی الفراش شویله بیورركه • ای زمرهٔ انسان
وای كروه آدمیان • خصلت نسیان • بر مقتضای اول الناس
اول الناسی سیزلره سیرت موروثه مقرن • وخصلت معروفه
محققه در • نوم غفلتدن بیدار • وكیفیت بادهٔ خوفدن هشیار
اولمیهلك وآكاه اولك كه اكر اثناء جنك وجدالده • مقتول

وهنكام ضرب وقتالده • شهید مقبول • اولمز ایسكوز • بهر حال مآلا
ضربت تیغ موت • وجراحت شمشیر فوتدن • خلاص جانه • واستخلاص
قوای واركانه • هیچ چاره ودرمان • یوقدر • پس میدان اقراندن
ترسان • ومعركهٔ مبارزاندن كریزان • اولوب خواص وعوام ایچنده
جبان وبدنام • ومذموم ومنفور انام • اولمق دایرهٔ مردانكیدن وفتوتدن
دور • وطبقهٔ انسانیة ومروتدن مهجوردر • اول الله حقیچون كه
هر امرنده غالب • ونفس ابن ابی طالب • انك قدرتی النده مسخر
وهر كیشینك زمان موت واوان فوتی واذا جاء اجلهم لا یستأخرون
ساعة ولا یستقدمون مقتضاسنجه قضا وقدرنده مقرردر
هزار بار سیف عدوی پرحیف • وشمشیر خصم آتش تأثیر • باشمی
چاك ایتمك بكا اسهل در • كندو فراشمده قدوم اجل • ایله تسلیم
روح پرفتوح ایتمكدن • زیرا كه میداننده جان وباش اوینمق وظیفهٔ
مردان • ودوشكده انین وحنین ایله كریان وسوزان • جان ویرمك
شیوهٔ زناندر • ولَهُ • اللهم زد عمره • وارفع قدره
عاشقیسك صقلمه بو یولده كل جانك صقن • دیمیه برجان ندر قیماری جانانك صقن

ظاهردرکه حضرت مرتضی نك کرم الله وجهه بو کلمات سعادت بینات دن
مقصود بالذات • صحابهٔ کرامی • واحباب عظامی • تشجیع ایدوب
هر برن شجاعتده شیر نر • وفتوت ومردانه لکده غضنفر دلاور •
ایتمك مراد ایدنمشدی • بحمد الله تعالی ومنه که بنم پادشاهمز
وظل الهمز • اعز الله انصاره واولیاءه • واذل حساده واعداءه
جمیع افراد عسکر ظفر رهبر • ومجموع آحاد جیوش شجاعت اثرلریله
اذعان واتقان ایدنمشلردر • که جنك اعدادن فرار واجتناب
موجب بقا اولمز • ومحنت نی دل معرکه دن رجوع وعدول ایله
خدا وخلق یاننده مقبول ومجتبی اولمز • ومع هذا برقاچ کون حیات
باقیسنده بدنام ومذموم اولمغله صفا بولمز • انکچوندرکه
هر بریسی بیشه زار جنك وجدالك • که جراحت ابدالردن عبارتدر
برشیر دلیر عرینی • ونیستان ضرب وقتالك که اسنهٔ جانستاندن
وسینه کذاردن کنایتدر • براسد هژبر آیین پرکینیدر • هیچ
برینك خاطرنه اولمك خطور • وطبیعتندن افکار قتل واسر
عبور ایدیدکلدر • بلکه شرق وغرب وجنوب شماله • بو قدر احمال واثقا

الله

سفرلری • وسیر وکذرلری • براولجك یر بولمغچوندر • وتوفیق حق ایله
راه غزاده قربان اولمغچوندر • انکچوندرکه خدیو کارزار • اعنی حضرت
خداوندکار • کردونی اقتدارك • السنهٔ اقلامی • مداد عنبر
فامله • نص کلام • حقایق اعلام • ولا تحسبن الذین قتلوا
فی سبیل امواتا بل احیاء عند ربك یرزقون فحواسنی بو بیت
مشکل کشای شجاعت افزا ایله تفسیر وتحریر • ایلمشدر •

ولـــه زاد الله علوه وسموه

ترك جان ایله محبی که بودر عشقه طریق • عاشق اولدرکه همان عشقه علامت کتوره

ذات ممدوح الصفاتیله • آحاد جیوش برجوشنك • هر بری
ان الله یحب الشجاع کلامنی ازبرلیوب ورد زبان •
وان الجنة تحت ظلال السیوف مقال سعادت انجامنی • حفظ ایلیوب
ذکر جنان ایدنمشدر • دایما مصاحبتلری تیغ تیزدن •
وحکایت وروایتلری شمشیر خونریزدن • وبحث وجداللری تیر وکماندن
ومناظره ومفاکره لری ناوك جانستاندن • اولمغین الناس علی دین
ملوکهم وسلوکهم علی نهج سلوکهم دیوب بو بیت دلکش ایله

هر بری مترنم • و بو نظم شجاعت بخش ایله هر بریسی متکلم اولورلر
لسه قاتل الله اعداءه • واکرم اولیاءه
یالمنوز قان ایچمکه هر دم بنم شمشیرمز • طوغرلوب کینه عدونك جاننه الورتیرمز
وهر بریسی رزقی تحت ظل رمحی مضمون میمون یاد • وان الله یحب
الشجاعة ولو علی قتل حیة مفهومنه اعتماد • ایدوب بناء دار
آخرتن آباد • ایلمکه نیت ایدوب اکثر ایام • صلوة وصیام • اوزره
اولوب نان وآبه • وطعام وشرابه • مائل دکل ایکن ینه خون عدویه
تمام تشنه لب • ودم حسود فتنه جوی دوکمکچون دللری پرلهب آتش
غضبدر • انکچون دائما مقاتلۀ اعدای جویان • وبو نظم شیرین
ورنکینی کویان اولورلر • لسه • جعل الله رحیما لاولیائه
تشنه یوز خوان ایچمکه بز بر بنیچه خونخوارلرز • معرکه کوننده دائم بویله در تدبیرمز
اعدای دین ایله مقابله زماننده • وملاحده ومشرکین ایله • مقاتله
ومجادله اوانده التکبر علی المتکبر صدقة مقتضاسنجه عدونك
هر برینه تیغ وتبر • وسنان وششبر • وتیر وتفنك • وکلنك
وخدنك • حواله قلوب اتلرندن یوزلری اوزره دوشوروب

خاك وخونده زیروزبر • وپایمال نعال خیل شتر واستر •
قلورلر • بعده فتوتلری ومروتلری • موجبنجه ایاغه دوشمشلری
دستگیر اولوب قلدمغی • ثواب جمیل • ونیك نام ونشان اولان ذی
شانلری • رفعت ارکوروب عنوان ویرمکی • اجر جزیل عد ایدکلری
اجلدن • هر برینك سر بی سامانن • وکلۀ بی مغز وپر استخوانن • سر سنان
جانستانه • که غبطۀ سرو گلستان • ورشك نیشکر بوستاندر • دکوب
جوی آسمانه • ارکوروب سرافراز • وبو بیت جانکدازله ترنمه آغاز • ایدرلر
وله صان الله ذاته الشریف عن الانفعال ومزاجه اللطیف عن الخروج عن حد الاعتدال
کله سن قلدرمغه یردن عدوك هر زمان • قومز الدن بیزه سن خاطر طوته هر بیرمز
ذات شریف ظل یزدان • وعنصر لطیف سلطان دوران • ادام الله
توفیقه الی آخر الزمان • کبی جمیع اعیان وارکانی • وجمله رعایا وبرایاسی
اولان شاخوانی • صحبت ایتمك • وشراب ایچمك • دکل • بلکه هر کس
غازی نوهوس • کبی صحرا جینك قانی خون عدوی دین وایمان کبی
دوکمکه جان ویرر • وقدحك بعزنی قان • ایدوب طاننده جرعه ایاغ
التنده جسم آلوده خاك وخوان ایتمکه آتش یدرلر • مع هذا صحبتکام

معرکهٔ مردانده • وضیا فتحانهٔ کار زار شجعانده • دائما عیش و نوش
و جوش و خروش ایله کله لری کرم • و سینه لری نرم • مست و مدهوش
اولوب بو نغمهٔ شجاعت افزا ایله • دل و جانلرن سرخوش ایدرلر •

لسه جعله الله منصورا علی اعدائه

دشمنك خونن شراب و کله سن ساغر قلوب • صحبت خاص ایتمکه میدان اولوبدر بزم
اتدکلری اسعاد ظفر آثار عدا ولنسه تعداددن افزون • وقتل
اتدکلری اشرار کفار • وملاحدهٔ نابکار • احصا اولنسه دایرهٔ حد
وعددن بیروندر • بلی حضرت پادشاه عالمپناه • مد الله ظلال
جلاله حضرتلرینك • بو معالی سعادتمآلی دالدر • که جمیعسنك
هر زمانده شجاعت پیشه لری • ومردانلك آرزوی طبع سعادت
کیشلری • و بهادرلق دلاورلك تمام اندیشه لریدر •

ولسه • زید عمره

که شجاعت کوستردکا هی محب مردانك • تا ازلدن بو یله تلقین ایلمشدر پیرمز
سیرت بودکلو غزوات واسفارده • روزی اولان
فتح وظفرلر • که کندولره میسر و مقدر اولمشدر • محضا عنایت

خالق قوی و قدر • و مجرد توفیق و هدایت مقدر خیر و شر فهم ایلر
نه انکه علتی مقاتلهٔ عسکر ظفر رهبر • و واسطهٔ مجادلهٔ جندکوه
پیکر • و معاونت ضرب حرب ارباب تیغ و تبر • و مقارعهٔ
اصحاب سنان و شمشیردن • و هم و کمان ایلیه • نته کیم اصحاب قیاس
اول معانی بو بیت مرفوع الاساسدن • اقتباس ایتمکه قادردر

ولسه زاد الله توکله و تامله

سن خدادن استه غیری کمسه یه اوزاتمه الك • کلشن اولدی قدرت حقیله کونار خلیل
سیرت دائما کلکم راع • مضمون میمونه تمسك • ایله
عدل و دادی پیشه و کلکم مسئول عن رعیته یوم القیمة فحوای
همایونه تشبث ایله ظلم و بیدادن احترازی اندیشه • ایتمك
اوزره اولوب کریبان مظلومی دست ظالمدن خلاص • ایتمك
کاری • و کردن و پای فقرای دیاری • زنجیر وعقال جبار و قهاردن
استخلاص • منتهای افکاری • ایدوکنی بو نظم حسان • و ترکیب
سلمان • کبی بیت لطیف البیانندن اذعان • ایله

ولسه حفظ الله رعیته • و زاد حفظ عدالته

بو کوکل عدل و دادایله قوللرینی بیلمه یسه ● کیم یارن دست مظلوم الماه یه طوق کریبانک
ودایما لذت فانیهٔ دنیا ● وحظوظ آنیهٔ عالم لا بقادن ●
خرسند و بهره منداولمق طریقتنه سالك ● واول هوا وده متهالك
اولمه ده اغوا و وسواس خناسدن ● استعانهٔ رب الناس ● ایله تمام
خلاص ● بولدوغن ● و وسوسهٔ نفس امارن ● ودغدغهٔ قوهٔ واهمهٔ
عیاره دن ● طلب توفیق ملك الناس ایله مناص ● بولوب زهد
وصلاحن ● ورشاد وفلاحن ● مرتبهٔ خضر والیاسه ● قدم بصدوغن
بو بیت معمور الاساسدن اتقان ایله ●

وله حفظه الله تعالی عن وسواس الخناس

دلا کل احتراز ایله صقن بو نفس ظالمدن ● صقنمز چونکه لازمدر سکا شیطاندن اعانک

نثر ذیل لباس تورع وتزهدی ● ودامان خلعت تشرع وتعبدی
نجاسات طمع وحرص وآزدن ● پاك وعاری ● وپیش وآستین شعار
صلاح وسدادی ● ودخریص وکریبان دثار فلاح ورشادی ● قاذورات
شر و بخل وحسددن ● نظیف و بریه ● نه کیم بو بیت
بی نظیر ● اول سری تفسیر و تقریر ● ایلر ● **له**

ای کوکل اولمه صقن دنیا متاعینه حریص	نیلدی نیتدی نه اصی ایلدی قارون صبور

جامهٔ وجود پرجودی ● وخلعت ذات ملك صفاتی **وثیابك فطهر**
نصنه منظر ● واحسان والباس ناسی ● تکثیر اثاث ولباس ● واخلاع
اتباع واشیاعی ● تحصیل منافع ومتاع ● وتضعیف مراتع وضیاع
ایچون اولمغن **ولا تمنن تستکثر** مقالنه مظهر ● واقع اولدوغن
بو نظم لطیف الانتظاملرندن امعان وایقان ایله ●

وله ● نور الله جنانه ● وادام سلطانه

مجبی چرك دنیایه بولشمه جسد وجان اول ● صقنمز سك مقرردر ملوث اولدی دامانك

تمهید رئیس حکما ● شیخ ابو علی بن ابی سینا ● معدن
حکمیات اولان کتاب اشاراتنده ● شویله بیورر که دنیا ومافیهاده
اولان ● لذات جواهر واعراضدن ● اجتناب واعراض ● اوزرن اولان
کمسنه زاهد اسمیله مسمادر ● وصیام وصلوته ● ونوافل عباداته ●
ایام ولیالده ● کمال اشتغالده ● اولان کشی عابد نامیله مکنی اولور ●
ومقصد اقصاسی ● شروق انوار فیاض ذوارف العوارف اولوب ●
منتهای افکارنی ● علم عالم ملکوت ● وقصارای ملاحظهٔ سعادت

ثمادنى • معرفت اسرار جبروته • صرف ايدن صاحب معارفه اسم
عارف اطلاق اولنور • اما ارباب عرفان • واصحاب فضل وايقان
بو اوچ طايفه نك فرق بيان • ايدوب ديمشلردر كه عارف اولمين
زاهدك مثلى • بر تاجر مثليدر كه متاع دنيايى • ومزخرفات عالم
لابقايى • منافع عقبى • وعوايد اخرايه • بايع اوله • وغير عارف اولان
عابدك مثلى • بر اجير عامل مثليدر كه اعمال صالحهٔ دنيايى • صيام
وصلوة نهار وضحايى • وسيلهٔ اجرت ثواب آخرت • وواسطهٔ
فوايد ومنفعت عاقبت ملاحظه سنه تابع قله •

ولـه • زاد الله توفيقه • وجعل فضله رفيقه

تك المسون دلينه عابد سلامت اهلن • دار السلام ايچنده وارسون سلامت
اما متوجه جناب حق • ومتفكر آلاء • وهاب مطلق • اولان عارف بالله
كه سالك طريقت حبيب الله • اولا بر مقتضاى **الفقر فخرى**

ولـه • زاد الله علوه • وادام سموه

بقومبيل ايلمز عارف بو دهر كمال همتنه • بقاسى يوق بلور پر مكس دكلو جهان قدرن
ديوب تارك دنيا دخى اولسه غرضى مقابله سنده تحصيل اضعاف

نعمت دار نعيم • واستخلاص عقوبت عذاب اليم نار جحيم • دكلدر بلكه
اول تركدن مرادى • ومنتهاى آمال قلب وفؤادى • مرآت قلب سرينى
كه مجلاى انوار حقدر • تجلى آثار واسرار جمال باريدن • مانع اولان
كدورات دن مجلى • وزنك نقوش صور ماسوادن • پاك ومصفى
قلوب پرتو جمال حقك • اغيارينى نظر بصيرتندن دور ومهجور
ايتمكدر • ومطالعه وملاحظهٔ كمال خداى جباردن • ماعداسنه
نظر استحقار • وديدهٔ احتقار له نظر ايدوب جميع ماسوى اللهى
مردود ايدوب • وجود حقدن ماعداسنه اصلا بر شيئه وجود • ويرمكدر بلى

ولـه • اعلى الله شانه • ونور برهانه

كيمكه استرسه بوله آخر واروب مطلوبنى • ترك دنيا ايليوب چكمك كرك مقصوددن
وعارف صاحب معارف صلوة وصيام • وقعود وقيام • اوزره اولوب
طاعت وعبادت ايلسه • اقصاى مقصودى • واعلاى مطلوبى •
مبادى ارادت قوهٔ غضبيه وشهويه • ومقدماتى عزمات قوهٔ خياليه
ووهميه • اولان همم عاليه بى همتالرينى • رياضات ومجاهدات ايله
علايق جسمانيه دن منقطع • وعوايق عالم فانيدن منخلع •

قلوب دلدانایی ● وصورت وهیولایه تابع اولان جمیع ارواح وقوای
عالم لاهوته وجه وجیه ایله توجیه ایدوب مشاهدهٔ کبریای جناب
خداده ● ومطالعه وملاحظهٔ جلال وجمال تام وحدت بی منتهاده
جمله سنی عقل پاك ● وادراك دراکه ● تابع قلوب جمیعسنی انجذاب جناب
رب الارباب ● مشترك قلوب نفس اماره ● وقوای عیاره یی ● حکیم
عقله منازعه ومزاحمه ● وممانعه ومصادمه لرندن منع ایتمکدر ●
پس بو مقدمه لردن ظاهر وباهر اولدی که ● زاهد وعابدك زهد وعبادتندن
نتیجهٔ عظمی ● ومقصد اقصاسی ● اکتساب اجر وثواب ● واتقاء عذاب
وعقابدر ● یعنی که ضرر وگزند نار جحیم دن ● خلاص ایله بهره مند ●
ولذائذ نعم دار نعیم ایله سودمند وارجمند ● اولمقدر ● وعارف ذی المعارفك
زهد وعبادتندن مطلب اعلاسی ● وفائدهٔ کبراسی ● عین ذات حق
وعائدهٔ علیاسی وجه وهاب مطلقدر ● نه انکه مرادی تحصیل غرض
ویا دفع مرض اوله ● نته کیم بو مقال ● سعادت مآل اکه دالدر
وله ادام الله عزه واقباله ● وضاعف طوله لدیه وافضاله
تابع اولمز کویکه وصلك دلن بیچاره دل ● هیچ انمز جنتی عشقیله دیدار استین

وبو مقام اشرف مطالب سالك ● واهم مقاصد ومآرب ومسالکدر ●
نته کیم آیت پر هدایت وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون
ناطقدر ● وخبر سعادت اثر کنت کنزا مخفیا فاحببت ان
اعرف فخلقت الخلق لاعرف گواه صادقدر ● وسعادتلو
خداوندکار گردون اقتدار ● اعز الله انصاره نك ● دخی بو
ابیات دربارلری ● اول معنایی اشعار ایلر ●
وله جمع الله فیه حسن الصفات ● وصانه عن طوارق الآفات

عبادت قیل قومه توحیدی الدن	انکچون سنی یارتمش یرادن
بولنمز جد وجهد ایله چو وحدت	اکیلك کتمیه تا کم ارادن
بوکون کچدم چوبن چون وچرادن	دلا سنداخی کچ بو هوی وهادن

قصه دن حصه بو که بحمد الله تعالی ومنه ● بزم عارف بالله
اولان پادشاهمز اگرچه فی الحقیقه وله طال بقاه ونال مناه
هر کیمه کوکل ویردی والدندی جهانه ● دل ویرمه محبتی اکه سن عالم ایچنده
دیو بیوردقلری بیت شریفلرینك مفهوم سعادت مرسومنده تفکر
اولنسه ● تارك دنیا اولمقده مانند ابراهیم ادهم ● فایق

افراد عالم ایدوکی معلوم اولور وفی نفس الامر
ولـه مدّ الله ظلّه محفوفاً بالاقبال
جیفهٔ دنیایه مایل اولمدم همچون مکس قاف استغناده دام غبنی عنقا ایلدم
دیو نظم ایتدکلری قول لطیفلرینک مضمون میمون سعادت
مشحوننده تأمل وتدبر اولنسه استغنای عزت عالم قناده
مانند بایزید وجنید مقتدای احاد بنی آدم ایدوکی مفهوم
بیره زن دنیای دنیّه میل ایتمدکلری
ولـه مدّت ظلال جلاله مقرونة ببلوغ الآمال
محبّی ویرمه دل دنیا زنینه مثلدر کیم کر کلدی غیر ازده
دیو بیوردقلری قوللرندن تمام مفاددر وزال کردون
منحنی به عدم التفاتده سرورلکلری ولـه
زاد الله فتوّته ومروّته زال دهره ای محبی سن اولمیل ایله
زن ندرکیم میل این اکه جهان سرورلری دیو نظمنده اجاده ایتدکلری
مقاللرندن علی وجه الکمال مستفاددر جهان بی امانک اعطا
ایلدوکی طاق وایوان کیوان نشان دولت آشیانندن مرغ بال عنقا

٥٩

مثالی وشهباز دل هما پروازی متنفر اولمدوغی بو بیت معمور
الاساسلرندن اقتباس اولنمق قابلدر ولـه اعلی الله
شانه وصانه بالخیر عمّا شانه صقر دنیایه دل ویروب ایچنده آشیان ایتمه
سنک کبی نیجه بورو اوچو مشکل بولدن ودور زمانک سوق ایلدوکی
خانمان عالی شان سامی مکاننه همای روح پرفتوحلری جو هوای
استغنادن تنزل ایدوب مغرور دکل ایدوکنی بو نظم بلاغت
لباس وفصاحت استیناسدن استفاده واستفاضه ایلمک
وظیفهٔ لازمهٔ ارباب دل وطریقهٔ مسلوکهٔ افاضلدر
ولـه عاش بالسرور مامرّ الدهور
بر اقرص خوبلق دنیا دکلدر برقرار پادشهلر ملکه خوبان حسنه مغرور اولمسون
اول جهتدندرکه عالم لابقایه استغناسنی بلن احبابی داعینی
وحب وولای خداده فناسنی اذعان ایدن اولیاء مخلصینی اغزندن
بودرّ ثمینی ولؤلؤ نازنینی رشتهٔ نظم رنکین وسلک وزن شیرینه
منظوم قلمشلردر ولـه شرّفه الله وثنائه ووقع عدوه وشانئه
ای محبی سوزلرک چاق جانه تأثیر ایلدی شویله بلدک بو قدر دنیایی سومزسن کبی

وشکر و سپاس خدای جز و ناسه • که همای آسمان توحید و عرفان اولان
سایهٔ الهمز • خالی کوشه لری مساجد • و دیر و بتخانه لری مجامع و معابد
و میخانه و کاشانه لری • صوامع و مشاهد • ایدوب صبح و مسا • و عشا
و ضحاده • و ایام و لیال • و غدو و آصالده • جد و جهد له نی ریب و ریا
عبادت خدا • و طاعت خالق الوری • اوزره اولدوغی بو کلام سعادت
فزالرندن عقلایه واضحدر • **ولَهُ زاد الله طاعته وضاعف عبادته**
کاه مسجدده کهی دیر و کهی میخانه ده • حقی اسنرلر قموا ایدکلری غوغا دکل
و آثار رحمة الله دن اولان • نفوسی و آفاقی مظاهر و ذوات اشیایی
مرآت انوار خدا • اکلیوب کعبه و دیری • دیدهٔ اعتبارله سیر
و محراب ابروی جانانی • و جامع جمال دلستانی • عین بصیرتله • و چشم
عبرتله • مشاهده و مطالعه ایتمکدن • طاعت و عبادتن کوندن کونه
زیاده • و صلاح و سدادن آناً فآناً فوق العباده • ایلدوکی
بو تخمیس اولنان پیام حالت افزالرندن • فضلایه متضحدر •

ولَهُ حسن الله حاله و ماله

نقش سقف دیردن طرح اساس کعبه دن	اولمسه مقصود تعظیم خدای ذو المنن

پس نیچون هرکاه ای علامهٔ بسیارفن	جامع حسننده یارك طاق ابروسن کوردن
سجده دن قلدم صوب باشن انی محراب ایدن	

و عبادت و طاعتی سبب مراتب علیه • ایدوکنی بو کلام سدیدلری تمام مفیددر
ولَهُ • اذام ایامه و ثبتها • و رفع قدرها • و اعلی رتبتها
دلدار قرشو سجده قلوب جانی ترك قیل • تا کم فلکده قبله ملائك نمازکی
و قیام و قعود • و رکوع • و سجود • و صوم و صلوتی • و اداء فرایض و واجباتی
و رعایت سنن و نوافل و منذوراتی • و ادراك ماهیات کایناتی • باعث
حصول اقصای درجات متعالیه • ایدوکنی اذعان ایدندوکی
کما هو حقه بو نظم لطیف الانتظاملرندن • معلوم افاضل انامدر
ولَهُ • اذام الله دولته و انمی فروعها الزاکیة و انبتها
کاه مسجدده کهی دیر و کهی میخانه ده • یاری بولورسن محبی جهد ایدوب آرایی کور
پس بو مقدمات واضحة الدلالات بدیهیة الانتاجدن • و بو مبادی ظاهرة
الفحاوای ضروریة الاحتجاجدن • ارباب علوم و رسومه • ظاهر و باهردر که
جناب حضرت پادشاه عالمپناه • خلد الله خلافته • و زاد زهده و عبادته
زهادتده مانند جنید بغدادی • و عبادتده مثال بایزید بسطامی • و اسرار

زهد و عبادتی بیان و کشفنده ۰ کلماتی کلمات حافظ و جامی در ۰ واقعا

وله ۞ تقبل الله اعماله و حسن مقاله ۰ واصلح حاله و ماله

بو مجبی مست اولوب اجدی معانی دن جمی ۰ بادهٔ حافظ مکر یا جام جامی ایتدی نوش

امّا لله الحمد والمنّه که طالب ثواب نعیم مقیم ۰ وخائف عذاب الیم جحیم

اولان زاهدان زمان ۰ وعابدان دوران ۰ کبی عبادت وطاعتی

مرض غرضدن خالی در ۰ نته کیم کندولرینه ایتدکلری ۰ بو خطاب

مستطاب ۰ وجواب باصوابدن روشن ومبیندر ۰

وله یسّر الله له رؤیة جماله ۰ وبلغه الی اقصی آماله ۰

مجبی عاشق دیدار ایسک ول ساکه دولتدر ۰ یتکدر اکمسون زاهد سنک حور وجنان قدرن

کاه زاهد جنت پرستک حالنه ۰ وسودای حورا ۰ وهوای نشأ صهبای

جنة المأوا ایله ۰ عقلن الدرمش ۰ وکندن یتورمش ۰ عابد پرستک احوالنه

نظر ایدوب بو مقال زلال مثال ایله رطب اللسان اولور ۰

وله ۞ ادام الله عزته ۰ وکمل سعادته

عاشقز یاکز همان دیدار در مقصودمز ۰ بز نه جنت استرز زاهد نه حور اندن یوز

وکاه واعظ شهرک جنتدبو جان ویردوکنی ۰ وناصح دهرک مرغ دل

غرض آلودی ارم باغنه اوچماق استدوکنی ۰ مشاهده ایدوب

بو کلام بلاغت نظام ۰ وفصاحت انتظام ایله عذب البیان اولور ۰

وله ۞ رقم الله اسمه فی دیوان الخلود ۰ والابود

واعظا ذکر ایلمه جنت هواسی بزده یوق ۰ عاشقز بیله اولان نیلر ارم اوچماغنی

وکاه سیر وکذار باغ جهانی ۰ هوای کشت کنار کلزار جنانه ۰ ذکر شوب

انکله قانع اولان زهّاد زمانه ۰ وماء معین وآب شیرین نیل وفراتی

آرزوی کوثر وسلسبیل جنانه ۰ تبدیل ایدوب ولطبقه یه راضی

اولان عبّاد دفزانه ۰ طعن وتشنیع ایدوب ۰

وله ۞ اللهم شیّد امره ۰ واعزز نصره

زاهدا صنمه بزی جنت باکلزار استرز ۰ صاف قلبوز کورمکه صو کیبی دیدار استرز

دیو بیوردقلری مطلع شکربارلرینی ۰ لسان بلیغ البیانلری ۰ تکرار

ایدر ۰ وکاه لذایذ نوالهٔ دنیایی ۰ ونفایس اشربه ومایی ۰ شرعا حلال

وزلال ایکن ۰ عقبا ده انک اضعاف مضاعفنی متدارک ۰ اوالمجهول

تارک ۰ اولان زاهد هالکک ۰ طمع خامندن اعراض ۰ واطاعة مولای

وعبادت جناب خدایی ۰ مطعم شهی ۰ ومشرب هنی ۰ ومنکح بهی ۰

اجلیچون ایدن عابد منتها لکلك ● حرص و آزنه اعتراض ایدوب

ولـه ● اللهم املأ بحسن ثنائه بر الممالك وبحر المسالك

بن طالب نکارم مقصودی باکه دیدار ● کور بو ریایی زاهد جنت اوم همیشه

وکاه کورمدك ناکس کبی عزت جنته ● قانع اولوب حظ رؤیت دیدار رحماندن

غافل و بی خبر زاهد بی همت ● ومنتهای همت قلب جبانی قصر جنان اولوب

ذوق جمال یزداندن ● آکاه اولمیان ● عابد بی فتوت شاید عبرت الوب

غیرت ایده دیو بو بیت پرحکمتی کتابت ایدوب خلقه اشاعت ایدر

ولـه ● رزقه الله العلم والعمل وصانه من طول الامل ●

طالب اولمه ای کوکل زاهد کبی سن جنته ● دون همت اولمه جد و جهد ایدوب دیداری کور

وکاه عبادت وطاعت رحمانی ● وسیلهٔ وصول جنان و رضوان ● و پرهیز

وتقوی ونزهادتی ● واسطهٔ وصال حور وغلمان ● ایدن عابد ناقص الاذعان

وزاهد بدکمان ● قلیل الایقانه ● ادراك وامعان ● تحصیلی

ایچون ● بو مقال عالم کیری خلق جهانه تفسیر و تحریر ایلر ●

ولـه ● بلغه الله الی اقصی ما یروم ویرید

جنتی قلمز هوس حور ایله رضوان ایتمز ● عاشق صادق اولان دیداره ایلر آرزو

تتمه سلطنت جامهٔ اعمال و افعالی ● و خلافت خلعت

احکام و اقوالی ● آلایش سمعه و ریادن مصون ● و چرکاب اغراض امراض

اغراضدن ● محفوظ و مأموندر ● هر کارنده نیتی محضا طلب خشنودی

خدا ● و هر فعلنده مقصودی انجق حصول مأمول فقرا و اغنیای رعایا

و برایادر ● اغراض نفسانیه سی اعمال حقانیه سنه عارض ● و هوای

اتباع و اقارب متمنای اباعد و اجانبه ● معارض دکلدر ● هر کارنده

خدایی حاضر ● و جمیع آثارنده باری تعالی یی ناظر ● بلوب ●

ولـه ● جعله من المستیقظین وایقظه عن نوم الغافلین

چونکه قولسن هیچ بلدکمی کوکل سلطانکی	نه ایچون خلق ایلمش خلاق تنده جانکی
چون مطیع اولدك بلی دیدك دلا روز الست	عهدکه طور ترك قلمه کی صقن پیمانکی

دیو نظم بیوردوغی کلمانی ● اوراد ایام ولیال ● و اذکار غدو و آصالی در

عدل و دادنی موجب رعایت رضای رحماندر ● رغبت تحصیل درجات

جنان دکل ● ودفع شر و فسادنی مستوجب قصد تنفیذ و اجرای

اوامر ذی المن والاحسان الله ● تحصیل قربت روحانی ● و تکمیل فوز

دولت جاودانی در ● خوف و خشیت عذاب نیران ● دکلدر ● نته کیم

توحید ذی الجلاله • نظم بیوردقلری • بو مقال سعادت مآل
اول معنای فرخنده فال کمالیله دالدر • ولله
ضاعف الله سعادته • وکمل عباداته
اتمسه دیدارک امیدن اکر عاشقلرک • کورنه جنت جحیم وکورنه کوثر حمیم
وبو آب حیات • وقندنبات کبی نظم فصاحت آیات • معنای
منکور و فحوای • مسطوری تعیین وتبیین • ایلر •
ولله اعانه الله تعالی فی حل مطالبه ومآربه
نیجه یرلرده کلامنده بیورمش چونکه حق • هر نه کیم امر ایلر ایسه جان و دلدن طوت قولوق
سیرت حمیده درکاه الهی یه سوز و کداز ایله عرض
نیازده • وفیض فضل نامتناهی دن سؤال آمال ایچون کشف رازده
ادعونی استجب لکم مقاله سنه بروجهله معتقددرکه
تحصیل منافع ملک ومال • وتکمیل فوائد وعواید اقبال سلطنت
وانقیاد جاه وجلالده • ولوازم فتح ممالک وبلادده • ووسائل
قمع وقهر اهل بغی وفساده • جناب حق جل جلاله • وعم نواله دن
غیری برفرددن استمداد واستکمال ایتمک واقع اولمامشدر

٦٢

جمیع معامله سی جناب حق • ودوکلی مکالمه ومقاوله سی
حضرت قادر مطلق ایله در • نته کیم بو مناجات مقبولر و مطا لبه
ومخاطبه لرندن فحول ارباب عقوله ظاهر و باهردر •
ولله جعله الله من السالکین وعده من الهالکین
عالمی کزدی محبی بولمدی اهل وفا • کمسه سی یوق سندن اوزکه یا اله العالمین
وقل لعبادی انی قریب اجیب دعوة الداع اذا دعان
قباله سنه بر طریقله متشبث ومعتمددرکه • دفع مکاره ومضار
اعدا • وازاله مطامع ومثالب اشقیاده • وحفظ وحمایت بلاد الله
وضبط وسیاست عباد الله ده • درکاه خلاق نفوس وآفاق •
وجناب رزاق علی الاطلاق • عمت آلاؤه • وتوالت نعماؤه دن
غیری براحده عرض حال • واظهار ما فی البال • ایلمامشدر • ومن
بعد دخی ایلمک امر مستحیل • وخیال محالدر • نته کیم بو سلک بلاغته
منظوم اولان درر غرر نیاز پرسوز وکدازی اول معنانک کاشف
رازیدر • ولله سلمه الله تعالی سلامة دائمة
نفس لئیمدن آه کیم جان و دلم شرمنده در • هر کناهی ایلمک عالم ایچنده بنده در

بیك احسان و سخا لطف و کرم هب سندندر | پادشاهم سن طورکن بن کیمه یلوارەیم
کوچرکیم دنیاده کوردم محنت و جود و عنا | بیرینه هر بیرنك لكن ایرشدی بیك صفا
دردی سندندر مجبینك ینه سندر دوا | سن طورکن پادشاهم بن کیمه یلوارەیم

وسایر مهمات دینیه • ومطالب اخرویه سندندر • دخی طاعت و عباداته
مستند و مسرور • وصوم وصلوته معتقد و مغرور دکلدر • رجاسی
محضا فضل الهیدندر • وامید و تمناسی سبقت رحمتی علی غضبی
مقتضاسنجه عنایت نامتناهیدندر • انکچون دایما زبان درربارلرندن
وله • زین الله لسانه بالتوحید وجنانه بالتمجید

اولوبن جرمه مقر سندن اومارز رحمتی • یوزی صوییله انك کاسنده وار ایکی میم

بیتی آب حیات کبی روان اولور • وهرکاه لسان کوهر نثارلرندن •
وله شرف الله قلبه بالشکر والتسبیح • ولسانه بالذکر والتمدیح

بیلوردم چوقدر کناهم حددن اشمشدر بنم • کسمزم لیکن امیدم رحمت معبوددن

نظمی ماء عذب فرات کبی جریان ایلر • خدای تعالی جل و علادن • مرجو
ومأمولدرکه • بو مناجات اهلی شاهی • وعدالت و عبادت صاحبی
پادشاهی • مستجاب الدعوه اولان عباد مخلصین • واولیاء

متوکلیندن ایلیه • زیرا که • نظم

اخبار ایچنده وارد اولوبدرکه عادلك | دوشمز دعاسی یری یره ایلمز خطا
سهم دعاسی ارسه نشانه نرطك ویرر | اخلاصله خلاصنی اندقجه دایما

واقعا کندولرینك دخی رجای واثقی • وتمنای صادقی • اولدر
انکچون ندرکه بو نظم شکر افزایلرینی • وله
تقبل الله دعاءه • ونشر فی الدهر ثناءه

ای مجبی شکر قیل بر پادشاهك قولیسن • هم سمیع و هم بصیر و هم علیم و هم کریم

اخلاصله دعاسندن • وطلب خوشنودی خداسندن • جزو لاینفك
ووصف غیر منفك • ایلمه سنده ریب و شك یوقدر • تکمله
خصوصا که بو مطالب عالیه نك حصولنده • ومقاصد متعالیه
دنیویه واخرویه یه • وصولنده جناب سید کاینات • وحضرت
مفخر موجودات • علیه افضل الصلوات • واکمل التحیات • وسیله
جلیله • وواسطه جمیله • وشفیع مشفع • اتخاذ ایتمه ده قدوه
ارباب شریعت • وزبده اصحاب طریقت • واسوه اولوا الالباب
حقیقت • اوله نته کیم ینه اول سلیمان زمان • وخاقان دورانك که

دخی عسکر بینك ایاغی آلتنده برمور مسکین • پایمال اولوب ناحویره
ناله و انین ایتمش دکل • ودخی بر نملهٔ حقیره • یا ایها النمل
ادخلوا مساکنکم لا یحطمنکم سلیمان وجنوده دیمش دکلدر •
نعت جمیل • حبیب ملك جلیل ده • بیوردوغی بو کلام سعادت
انجامندن اهل حاله خفی دکلدر • ولـه
زاد الله عدله • وضاعف بذله
قیامتده قچن کلسه بیك آیق بر ایاغ اوزره • اومارم کیم قومیالر ایاغ آلتنده بر موری
وبو مقال سیادت امالندن • دخی ارباب کمال • واصحاب فضیلت وافضاله
مختفی دکلدر • ولـه • زاد الله رفعته • وابد دولته
سکا قول اولمه در فخرم جهانك شاهی اولمقدن • یردار اسی بر کسراسی بر خاقانی بر فغفوری
وبو نظم دلگشا • وفرح بخشادن دخی منفهم ومعلومدر
ولـه عمر الله دنیاه واخراه
اول آخر بو محبی سندن اومر رحمت • ایکی عالمده چو سن سن رحمة للعالمین
وبو بیت سعادت افزا • وسیادت ایمادن دخی ارباب علوم ورسوم یاننده
غیر مکتوم در • وله حصل الله مرامه فی اولاه وعقباه

بو محبی کیجه کوندز یوزنی خاکه سورر • شفقتی سندن اومردی کلوبن قپولوستی
بنم اکلدغم بودر که بو قدر تضرع ونیاز وزاری • وبو کونه طلب
لطف وعنایت ومددکاری اوساط ناسدن اولان خلق یاننده مقبول
اولمق اکثر احتمالدر • فکیف که حضور حضرت حبیب ذی الجمال
والکمالده • صلی الله تعالی علیه وسلم که انه لرسول کریم تکریمنه
منظر • وانك لعلی خلق عظیم اکرامنه مظهر واقع اولمشدر
ان شاء الله تعالی رد اولنمق خیالی تصور محالدر
ولـه • مد ظله
چون محب اولدك محبی آلنه اولادنه • شادمان اول طوغدی بیل برج شرفده یلدزم
خصلت پسندیده • تخم صدق وصفا وبذر کمال خلوص
ووفا • مزرعهٔ ضمیر منیر جنت نظیرلرنده • وحمای خاطر عاطر حدایق
مآثرلرنده • شویله مرکوز ومکنوزدر که • کویا نهال تردانهٔ ثمرده
ضمن شکوفه وزهرده • وعرق زهر درون شاخ شجرده • وپای
وعروق شجر • سینهٔ خاك نبات پرورده • وکرهٔ زمین اغبر
دل محیط اخضرده • ودریای پرخوف وخطر • قعر هوای لطیف ویرده

وجوِ هوای مدور • عموق کرهٔ نار شدید الحرده • ونار سریع الاثر
مقعر فلك قمرده • وجمیع کرات افلاك متخالفة الصور • جامع جمیع
الاکر • ومنتهای جهات وابعاد اولان فلك اکبرده • مضمر ومستتر
ومندمج ومندرجدر • واول صدق وصفا • وخلوص وفا • برکابیله
درکه • تا طفل نوهوس • اولدن تخت عدالته جلوس ایدوب فریاد
رسِ هرکس اولنجه • واول دمدن بو دمه دك کیم **الشیب نوری**
مشکوتندن اقتباس قبس ایتمشدر • خاطر شریفلرندن خطور
وعبور ایدن هر ملتمسه • دسترس بولمشدر • **الحمد لله علی انعام**
نعمائه • وفیض فضله وآلائه • انکچوندر که • **واما بنعمة ربك فحدث**
امرنه مطیع ومنقاد • **ومن شکر فانما یشکر لنفسه** • حکمنه
اعتماد وانقیاد • ایدوب بو نظم بلیغ • وبیت واجب التبلیغ • ایله
نعمت خدادن مخبر • اولوب بو یوزدن شاکر وذاکر • اولمشدر

ولـــه • زاد الله تعالی ذکره وشکره

محبی صدقله عاشقدر ره مقصوده • ریا و زرقله زاهد همان بر قوری لاف ایلر

وعشقنی صدقه • معتد به مراتب مترتب • ومحبتنی وفایی چندان سعادت

متعاقب اولمیوب • منشاء سعادات سنیه • ومنبع درجات علیه
فی الحقیقه صدق • وفی نفس الامر خلوص وفا ایدوکنی • بو کلام
لطیف الانتظام ایله انبا وایهام • قلمشدر •

ولـــه • زاد الله صدقه واخلاصه

جنتی قلمز هوس حور ایله غلمان استمز • عاشق صادق اولان دیدار کی ایلر آرزو

وصدق وصفانك دنیاده دخی تأثیر قویسی • ونفع جلی صوری
ومعنویسی وار ایدوکن • وهر امرده صدق وخلوص مختار اخیار ایدوکن
صورت مجازده • علی وجه الایجاز • بو کلام اعجاز طراز • ایله انها واعلام
ایتمشدر • **ولـــه • جعل الله شفیقا علی عباده وبلاده**

محبی راه عشقکده انان والله صادق قدر • سنك بر نزخر یدکله حقنده بدکمان اولمه

ولول معنایی بو بیت دلکش • ومقال حالت بخش • ایله دخی تأکید وتأیید بیورمشدر

ولـــه • جعله من التوابین • وحشره مع الصدیقین

بو محبی عشقنی یارا کذا فن اکلمه • صدقی وار اقرار قیل یولکده صادقدر دیو

قلب شریفلرندن صدقلری کبی صفالری • وطبع منیفلرندن خلوصلری
کبی وفالری • وار ایدوکن کونه کونه • کلمات موزونه

سعادت مقرونه لرندن • بو بيت پرفسون برغونه در

وله ❀ صفى الله قلبه وروحه • وضاعف فتوحه

غل وغشدن قورتلوب اولدى محبى قلبى صاف • بوته هجران ايچنده زر كبى چون قال اولور

خليقه جميله اكر بر سائل سؤال • وبر قائل قيل وقال •

ايدوب صدق وصفا نه معنادن عبارت • ومهر ووفا نه فحوادن كنايه در

دره • اول منبع صدق وصفانك • ومعدن مهر ووفانك • بو ايكى بيت

مستطابلرى اول سائله شافى جواب واول قائله خطاب باصواب اولور

معنا بى صدقى تفسير • وفحواى صفا ووفايى تقرير اولور •

وله ❀ زاد الله صدقه • وصفاءه • وخلوصه ووفاءه

بز ازل نه بيا جمالوكه سنك عاشقلرز	هر نه دكلو ايلسك جور وجفا لا يقلرز
اولدرسك داخى كلمز ديلمزدن لاديك	دوستم عشقك يولنده برسنك صادقلرز

مبحث قضاء آسمانى ايله نازل اولان آلام ومكاره

جسمانيه ده • تحمل وتثبتى • وتقدير ربانى ايله واصل اولان مخالفات

آفات روحانيه يه • انقياد كوسترب عدم شكوى ده • واظهار

تسليم ورضاده • بروجهله دركه • قلب سعادت جلبلرى • مهبط ملهمات

اسرار عالم غيب ومنزل فيوضات آثار • ذلك الكتاب لا ريب

اولوب نص صريح ان الله مع الصابرين مفهومنك تشريفيله مشرف

وبرهان صحيح • والله مع الصابرين فحواى سعادت مرسومنك

تعظيميله معظم • واقع اولوب شان شكورى اسم صبوره • مظهر

ومنظور • وضمير منيرنده معناى الصبر مفتاح الفرج مضمر

وزبان بديع البيانلرنده • وبشر الصابرين الذين مظهر ومذكور

در • نته كيم آلام جسمانيه ده تحمل واصطبارى • وتثبت وعدم

انكسارنى • بو مطلع دربارلرى • اظهار واشعار ايلر •

وله • جعله الله شاكرا على نعمائه • وصابرا على قضائه

بلا تيرينه طوسينه قضا تيغينه صون كردن • جهان چكمش محنتدلا هيچ قلمدى سردن

وبو نظم دلكش دخى اول معناى صحيحى • ومفهوم تركيب فصيحى تأييد وتأكيد ايلر

وله جعله الله محبوب القلوب • ومظهر القوله نعم العبد ايوب

اتمى كرم بلا يرسه ده آه ايليم • ديلر تا كه بنمچون بوده ايوب اولمش

هر دم كه مزاج لطافت امتزاجلرينه • بر مرض عارض • ويا احتياج

علاج • زماننده طبيبلرينه • بر عارضه معارضه • اولوب

دفع مرض • وازالهٔ عرضنه • صعوبت چکسه کاه •

ولـــه جعله الله عبداً شكوراً

اول حکیم لم یزلدر درده درمان اول ویرر ... درد دکی خوش کوره مفید اولمه ای دل اکسمه
غل وغشدن پاك اولوب ایله شراب عشقی نوش ... کیم سنی سرمست ایدوب دوشوره سون اوزره عالم

دیوب صبری پیشه ایدر • وکاه • ولـــه

اعطاه الله من الصحة والسلامة عطاءً موفوراً

اولکه دلدارك جفاسینی وفادن یك بیلور • منت ایتمز کمسه یه درد دینه درمان استمز

دیوب جناب حقه توکلی اندیشه • ایدوب کریه وانین • وناله وحنیندن

بری اولور • ناکاه نرکس کلستان خلافت • وبادام نخلستان سلطنت

اولان • هندوان روشن رای • وحجره نشینان جهان پیمای • وسیاحان

بحر وبر • وواقفان خشك وتر • وسرامدکان عالم نظر • ومهندسان

مقادیر اجسام • ومترقبان مراقب عوارض هیاکل واجرام • وره نوردان

سبل خطوط اشعهٔ نورانی لرندن • که حکم ربانی • وتقدیر یزدانی

مصالح دین بانی ایچون • نظرکاه قلهٔ فرق انسانیده • وضع ایتمشدر

فی الجمله نم کلسه • یا کل عارضلرینه انلردن قطرات شبنم دوشسه

صفت چشم

غرضی اظهار انکسار • واشعار جفای روزکار زورکار •

دکلدر • بلکه مقصود شریفلری تسلیهٔ خاطر عاطر دریا مقاطر

وتصفیهٔ ضمیر منیر آفتاب ماثردر • نته کیم بو اقرصو کبی

نظم سلیس لطافت انیسلرندن • مفهوم ومعلومدر •

وله جعل الله قریر العین وحفظ عن شین الرین

آجی یشلر دوك درونك غل وغشدن صاف قل • قوللناسن تا که سن عالمده دریا مشربن

وآفات روحانیه ده عدم شکواسی • واظهار تسلیم ورضاسی • بو مقال

آبدار • ونظم کوهر نثارلرندن • مفهوم اخیار اولی الابصاردر

ولـــه • نور الله ابصاره • وضاعف اقداره

درد دلنی حددر اما آهله زار ایلمم ... عشقمی کتم ایلیوب نااهله اظهار ایلمم
اولور یسمده طبیبه نبضمی کوسترمزن ... بلمسون عشقمی دیوانی خبردار ایلمم

احیانا • وله • زاد الله عشقه ومحبته • وضاعف عمره ودولته

چه از تیشهٔ فرهاد بیستون دیدست ... مراد لیست که بالله هزار چندان دید
دریغ نیستی اکه که بی تو خسته محب ... چه با بروز غم وروزکار هجران دید

نظمیله رطب اللسان • وکاهی • ولـــه

أبقى الله ذاته اللبيب	**غير محتاج الى علاج الطبيب**
اى باد صبا حزننى يعقوب دلك دى	همراه اولجق يوسف كل پيرهنمله
دردا كه محب عارله دل پاره لنبد	بر كمسنه يوق عارجكه آه بنمله

بيتلريله عذب البيان اولدقلرى • درد دلدن شكايت دكلدر • محضا فى الضمير حكايت • ونفس امرى روايتدر • ونه خدادن غيرى كمسيه حالنى بيان ايدر • ونه حكيم شافى كافيدن غيرى • برفرددن درمان رجا ايدر • نته كيم بو بيت اولحالى واصف • واول رمزى كاشفدر

ولده • كان الله شافيا لكل داء • كافيا فى كل دواء

لبلرى دار شفاسينه ارم ديو بو دل • خسته در صبحدكن ويردى دردر يا شافى

اكرچه **ولده جعل الله مصونا عن جميع الاسقام مستغنيا عن ادوية الانام**

طبيب خسته دلانى مشوز ما غافل • كه ميتوان كهى احوال درد مندان ديد

بيتدن فهم اولنور كه • خدادن كلن مصائبك علاجنه طالب وغيردن استمداد ايدوب صحته راغب اوله • اما كه

ولده • حفظه الله عن جميع الغموم • وصانه عن هجوم الهموم

كوكلك هجرانشنده هم غمى هم دردى وار • غيرى همدم بيلسون انلر كبى همدردى وار

ديو بيوردقلرى • نظملرندن مفهوم اولان اولدركه **ان اشد البلاء للانبياء ثم الاولياء ثم الامثل فالامثل** فحواسنجه • اكثر مصائب واوفر نوائب زمرهٔ انبيايه • وفرقهٔ اصفيايه • وارد ومتوارد اولدوغنى اذعان ايتمكله • تمام متسلى اولوب • جانب حى وقيومدن كلن غموم وهموم • كوكلنك اكلنجه سى • وجهت عليم وعلامدن ايرشن افات وآلام • جانك دكلنجه سى اولا • نته كيم بو نظم حسندن • روشن ومبيندر

ولده • عظم الله تعالى شانه • صانه بالخير عما شانه

چشمم اغلر ديدهٔ يعقوبدر	صبر ايدر دل درده صان ايوبدر
عاشقم يمنوق بكا مطلوبدر	يانه يم اى شمع روشن يانه يم

وبو مطلع غرادن دخى ظاهر وباهردر •

ولده جعل الله حياته حيات العالمين

شويله چكدم بستر غمده تب هجرانى • انس طوتدى درد دله اكمز كوكل درمانى

وبو مقطع زيبادن دخى معلوم ومفهومدر •

ولده جعل صحته صحة المسلمين

انك دردى دوادر زخمى مرهم • محبى درده درمانى نيدرسين

سليقهٔ جليله ورع وتقوا ايله حرامه مؤدى
اولان شهواتدن بالكليه اجتناب واحتراز وپرهيز • ومقتضيات
قوهٔ بهيميه وسبعيه دن • كما ينبغى اعراض وتنزه وكريزده اولمسه
ولسه • زاد الله تقواه • وضاعف علياه
كيجه لرنا صبحه دك قيل حجت حقى طلب • برطلب كيم بى ريا اوله ويرر آنى رب
بيتنى نظم ايدوب كندوكندويه وعظ ونصيحتى ايدردى • ترك اكل
وشرب ونكاح ايله • دايرهٔ بهيميتدن بلكه طبقهٔ بشريتدن دور
وتحصيل صفاى لذائذ كمال وعلم وصلاح ايله • درجهٔ ملكيتدن
نيجه مرتبه على وجه الترقى مرور وعبور ايليوب بيت
از ملائك بهره دارى وز بهايم نيز هم • بكذر از حظ بهايم كز ملائك بكذرى
بيتنك احد احتماليندن تمام مجتنب واحتمال آخرينه كما هو حقه طالب
وراغب اولمسه • وله • مد الله ظلاله • وزاد كماله •
محبى جرم وعصيانن اكو هردم دعا ايلر • دعاسن مستجاب ايله دلاكم بو دردن يا رب
مقالنى انشاد ايدوب با فضل وسائل تقرب اولان دعا ومناجاته • هر آن
وهر لحظه مباشرتى ايدردى • بو دعوايه دليل صحيح • وبو مدعايه برهان

صفحه ٧٠

صريح • بو بيتدر كه محبوبهٔ نازنين ميخانه وكاشانه • ومطلوبهٔ
دلفريب كوشهٔ دير وبتخانه • سراى عيش وعشرته بانوى دلارا •
ونازك بدن عروس مشتهى • وتوبه شكن دلهٔ محتالهٔ شهوت فزا •
اعنى دختر زردين ام الخبائث • وباعث حدوث انواع حوادثك •
عشق وشوق ومحبتى • وشور وشغب ومودتى • وهوا وسوداسى •
ومسكل مصاحبت دلكشاسى • كيفيت شرابده • وهوا حباب
مى نابده • وحرارت نارده • وشده دل احجارده • وبرودت آبده •
وما ترابده • وبو كلده • ورنك سنبلده • وقوهٔ تكلم زبان خامه
ودقايق معانى ظروف حروف نامه ده • ونور ديده ده • وسرور سينه ده
ودل صدرده • وقطره ابرده • وجود سخيده • وبخل دنيده • وسعادت
عاقلده • وفصاحت جاهلده • وامساك خسيسده • وجذب مغناطيسده
وشوق مهر جهانتاب نهاد ذره ده • وچشمهٔ آب حيات درون ظلماتده
وبو ريحان بطن جزده • ودر شاهوار ظرف صدفده • وكل سورى اطراف
چمنده • ولطافت وخوبى برك سمنده • وغاليهٔ مسك كلالهٔ جانانده
ونكهت دلپذير غلالهٔ خوبانده • وطيب جانبخش حلهٔ حورانده •

وخون یاقوت ولعل عروق کاننده ● وجوهر پاکیزهٔ جان ● قوالب ابداننده
وادراك کلیات ● نفس ناطقهٔ انسانده ● مرکوز ومکنوز ● اولدوغی
کبی ● دل خواص وعوامده ● وقلوب اعیان واشراف انامده ● وآب وکل احرارده
ومغز وپوست اخیارده ● خصوصا سینهٔ بی سکینهٔ غمزده کان
روزکارده ● وجان ناتوان کشته کان ● عشق ومحبت دلربایان
شهر ودیارده ● مستتر ومضمر ● وواقع وثابت ومقرر ● بلکه جبل
شامخ ● کبی راسخ ● وکهسار وار ● استوار وبرقرار ● ایکن وهر عیاش
مسرت معاشك ● کاه بو مقال پرحال ● ورد زبانی ایکن ●
ولـه ● جعل الله کلماته الشریفة کخمر الجنة لذة للشاربین
میخانه بزه مسجد اکا ایکی اولسه‌ك ● میخوارله زاهدنه جدال ایلمك استر
وکاه بو نظم خوب انتظام ● ذکر جنانی ایکن ●
ولـه ● لا زال المساجد معمورة فی ایام عدالته
زاهدا اولسون مبارك مسجد وجنت سکا ● بز خرابات اهلیز مسکن بکا میخانه‌مز
وهر رند قلاش ● وجرعه پاش ● اوباشك ● تکلمی بو کلام ملهم خوب نظام ایکن
ولـه ● جعل الله انام ایامه صالحین بیمن دولته ● وتأثیر کلامه

از می ومحبوب مارا طعنه زن کر منع کرد ● من که رندم زاهدا این پارسا یی چون کنم
ونغمه وترنمی ● بو پیام عالی ● مقام ایله ● ایکن ●
ولـه ● هزم الله جند غمومهم ● وقهر جیش همومهم
استرسیك ملکدلردن دور اوله غم لشکری ● قوصه الدن باده‌یی بر دم مجالك وار ایکن
وپری روی وعنبر موی ● ساقی خوبلر ● صبوحی ایدن ارباب عشرته
جام صوندقچه ● بو بیت لطیف ایله خطاب ایدرکن
ولـه ● جعل الله ناظرا الی الآثار ● بعین الاعتبار
دل را فراغ میدهد ودیده فروغ ● دیدار آفتاب وشان وشراب صبح
ودلجوی ● وملك خوی ● پیمانه پیما محبوبلر ● سحرخیز وباده جوی
اصحاب صحبت محبة قدح تکلیف ایتدکجه ● بو نظم شریف ایله جواب ایدرکن
ولـه ● زاد الله عباده صبحه ومسائه
بستان می صبوح محبتی بفال سعد ● این دم که آفتاب کشاید کتاب صبح
پیرلر جوانلرله مکالمه ایلسه‌لر ولـه زاد الله اذکاره فی غدائه وعشائه
ذنك غمدن دلریسك اوله قلبك صافی ● قوصه الدن قوصه بر لحظه شراب صافی
بیتن اوقیوب وجوانلر شیخلرله مقاوله ایلسه‌لر ●

وله طيب الله انفاسه • في غدوه واصاله

بكا محبوب ميدن كج ديو زاهد ايدر بندي • عجبمي لذت روحاني فهم ايلمز كندي

مطلع سعادت مقطعني نشاد ايلر ايكن •

وله عمر الله المساجد والمعابد • في ايام عدالته

دعاء مخصوص در بيتي يوقدر

ساقي بر افتاده نك ميكده ده مستانه سجده و نمازني • كوروب

هاي افتاده مسجده وار • ميخانه جاي • نماز دكلدر ددكده •

وله كثر الله ارباب الصلاح • عن عبادته وطاعته

بن خاكه نصيب اوله جرعك ديواي دلبر • خاك اوزره دوشو قلدم ميخانه بوجاغنده

بيتن اوقيوب اعتذار ايلدكن • وميفروش بر پير دلداده ساقي يه تضرع و نيازني

مشاهده ايدوب هاي بيچاره پير • بونه اولمز تدبير • دردكده

وله ملاءه الله بالسرور الموفور • الى يوم النشور •

جانثار اتسم عجبمي ساقنك اياغنه • بر قدح ميله بنجه شيخ اولنى اول شابك

مقابليه مقابله ده جواب ويردكن • وكندولر دخي موجب غليان روح حيواني

ومقتضاي ميلان نفس اماره انساني • ومستدعاي شور وشوق وجوش وخروش

ايام جواني ايله • تمام مست وجام صحت وكامراني در دست • اولوب

وله سقاه الله تعالى مدام الحيات والشباب مادامت السموات

دور كلدي اي محبي ال اله پيمانه يي • فرصتي فوت اغه ضايع قلمه عمرك بر دمن

نغمه سيله • آهنك چنكي • وصداي نايي • پستا تمش ايكن • وهنكام بهار

وايام رونق كلزار وسبزه زارده • بلبل ناله انكيز • مثال خمار آلود وسحر

خيز اولوب وله سقاه الله تعالى • رحيق التحقيق • وشراب التوفيق

كيجه مي نوش ايليوب باشمده وار داخي خمار • باده صون ساقي بكا ياران دخي آيلمدن

ديوب تكرار عيش وعشرته بنياد • وسراي شور وشوقي يكيدن آباد

ايدوب ومساعده ء ايام جواني • ومطاوعت ابلق سلطنت وكامراني يه

تمام اعتماد واعتقادا اوزره ايكن • واكثر ناس زهد وصلاحي

بر طرف ايدوب طرف طرف خلق عالم • تضييع اوقات • وترك

لوازم ومهمات ايدوب عيش ونوش ايله موصوف • وهر كسك عنان

اختياري • كميت باده ء كلكون سمتنه معطوف • ودرهم وديناري

بلكه جبه ودستاري • دختر رز يولنه مصروف • اولوب هر عارف

وله زاد الله عرفانه • وضاعف اتقانه وايقانه

مرشد كامل دلرسك وار كوكل ميخانه يه • مشكلك حل ايده ساكه كوستره يول ميفروش

بیتنی وردِ زبان ایدنمشکن • وهر حاله واقفا ولان ذی المعارف

ولـه ❀ زاد الله تعالی معارفه • وکثّر عوارفه

در دیر رفت چونکه مجبی قدح بدست • هر کس زرنك فتاده دلالت بوی کیم

نظمنی ذکر جنان ایدنمش ایکن. بحمد الله الملك الجبار توفیق

خدا رفیق ویار • اولوب بیت اکلدی دختر رزام خبائث ایدوکن

عالمك جمله شر وشوره باعث ایدوکن • پس جان وکوکلدن فضل خدایه

اتکا ایدوب انّ الصلوة تنهی عن الفحشاء حبل المتیننه تمسّك

وعروهٔ وثقیء انّ خیر الزاد التقوا یه تشبّث ایدوب ولفاحشهٔ

دونکارك • وفاجرهٔ نابکارك • مصاحبتندن • بر وجهله تائب

ومعاشرتندن • بر حیثیتله راجع ومجتنب اولدی که توبه وانابتی

مرتبهٔ یمینه مؤدّی • ودایرهٔ قسمه متأدّی • اولدی نته کیم

بو بیت صلاح وسداد افزا • ونظم فلاح ورشاد انتمادن • مفاد ومستفادی

ولـه ❀ زاد الله تقواه وابقاه سالماً فی دنیاه

جرعهٔ جام لبکدن اولسه کر باکره نصیب • کافرم کر برقدح ایچسم می صهبایی بن

وانکله قومیوب فاسقهٔ مزبوره یی • نظرندن بلکه شهرندن • بلکه بلادندن

بلکه ممالکندن دور • وانك فوائد وعوائدندن • وآمد ورفتندن

حاصل اولان خزاین ومالِ نامحصوری • مال جانندن ایدوکی معروف ومشهود

ایکن یوم النشورده • آمل رضای ربّ غفور • وراجی شفاعت نبیّ

شکور • اولوب بالکلیّه متروك ومهجور • قلوب عباد بلادی عبّاد

واهل شرّ وشور وفسادی زهّاد • ایدوب خلق عالمی شرور وفجوردن

حفظ وصیانت • ایلمکه همّت وعزیمت ایلدی • الحمد لله تعالی

که انلر سعادتیله حفظ وسیاستده • ودیانت وعبادتده

وتحصیل رضای جناب یزدانه سعی جمیله مداومتده • بو طبقه یه

قدم بصلی الناس علی دین ملوکهم وسلوکهم علی نهج سلوکهم

مقتضاسنجه جمیع خلق عالمدن • واشراف بنی آدمدن • فسق وفجور

مندفع • وانواع مفاسد وشرور مرتفع • اولوب بانوی مزبوره

دخی زمرهٔ فواحش کبی نی پروا • هر بابی زیارت • وهر دعوت

ایدنه اجابت • ایدوب وهر کیجه ماه افلاك • ومهر تابناك کبی

بر برجه نازل • وهر کون هر جایی محبوبه لر کبی • برجایی منزل

ایدوب هر کس ایله باشی خوش • اولوب عیش وعشرت وذوق

وصحبت ایله خواص وعوام ارا سنده تمام شهرت • واللرا ونزره طوتلو
كمالیله حرمت بولوب نخش و معامله سنه • وخلقله مخالطه
ومجامله سنه • هر شهر وهر دیارده اولان والی ونایب وقاضی • دخی
عامللر وامینلر وصوباشیلر كبی قایل وراضی • اولمشلر ایكن
بحمد الله تعالی نیجه روزگار در كه • اولكی عادت ومنادمه سندن
نادمه وتایبه • وقدیمی وضع وحالت ومعامله سندن • راجعه
وآیبه • اولوب حجاب پرده سنی یوزینه نقاب • وملازمت چاردیواری
اكننه چار احتجاب ایدنوب میداندن نایاب اولدی • وكندو بله
میفروش ورتیاسنده صوصزمز • لیكن • میخانه وكاشانه
قپوسندن ایچرویه ایاق بصمز • اولدی • وصراحی كبی ایلكلرا یاغنه
باش قوهدن یوز چوردی • وارباب صحبت كبی نامحرملرله مرحبادن
الن كسدی • وخم می كبی ایاغن دامان فراغته • وباشن كریبان عزلته
چكوب كوشه نشین كنج وحدت • وسركه فروش كبی ترش رو اولوب
اهل دنیایه اكشی صورت كوستروب اهل اسلام ایله عداوت دینیه
اوزره اولمشدر • اول جهتدن نیجه مدتدر كه آدی كلمز • وچاوی

چاولنمز • ودكمه قیادت ووساطت ایله اولانمز • وشهر وبازارده
صاتلمز • ومیخانه وكاشانه ده بولنمز • وهرگز قنده ایدوكی بلنمز اولدی
لابد ظهریا اتخاذ اولنوب كندوسی نسیا منسیا قلنوب ایللرده ودللرده
عنقا وكیمیا وسیمیا كبی مجرد نامی قلوب اولدخی موجود الاسم ومعدوم
الجسم • اولنلرك بری اولدی • الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن
حالا بر كمسیه بر كمسه های عاشق بر زمان ایدی كه تناول باده
عشقی زیاده ایدردی • دیسه بو مطلع سعادت مقطع ایله جواب ویرد
وله ۞ زاد الله هداه • وضاعف تقواه
كل شراب عشقی نوش ایله صفا ولذت ال • دردی درمانه دكش یعنی بلا ومحنت ال
وبر عارف برنه دخی های عارف كیفیت شراب آل • آدمی خوشحال
ولشكر غم وغصه یی پایمال • ایدرمش كله اول اكسیر محبت فزادن
سندخی بر حصه آل • دیسه بو مجمع معانی اولان مطلع برله خطا
مستطاب ایلر ولهُ جعل الله توبته توبة نصوحا وجعل الفضل له غبوقا وصبوحا
محبت باده سن ایچدم ینه سرمست وخوش حالم • طوتشدم آتش عشقه ادیم زر كبی قالم
شكر خدا كه اول نی حیا • اوره تادن چقو غنم كنار • وحرم سفردیار

کفار ایدرلی ● هر کس محبت الهی ایله طلو ● وهر سینه کیفیت
عشق وشوق نامتناهی ایله مملو ● اولمشدر انچوندر که حضرت
پادشاه عالمپناه سعادت دستگاه ● ادام الله علاه ●
گاه وبیگاه بو باده ء دلکش ایله دفع عطش ایلر ●

ولـه زاد الله سروره وحبوره

ای محبی استر ایدك سن محبت جامنی ● شکر قیل نوش ایلیو مستانه اولدك عاقبت
واکثر اوقاتده بو صهبای غم زدایله مسرور و پرصفا اولور

ولـه رزقه الله السرور ● وازال عنه الفتور

ساقیا صانمه بنی مست می انکور اولم ● ایچمشم جام محبت باده سن بزم الست
الحمد لله تعالی که ذکر اولنان صلاح وسدادلری ● وفلاح
ورشادلری ● برکاتنده جام جسم شریفلری قدح می کبی باده ء محبت الهی
ایله مملو ● وما لا مال ● وساغر بدن لطیفلری صهبای مودت نامتناهی
ایله لبالب پیمانه مثال اولدوغندندر ● که بو بیت پرفصاحتی سلك
نظمه کتوروب اول معنایه اشارت ● واول فحوادن کنایت ● قلمشدر ●

ولـه جعل الله قلبه مملوا بالسرور ● ومکفوفا بالحبور

ای محبی بنم غمدن اوللی بعزم کباب ● خون دل باشمدن اشدی طوپطلو پیمانه‌یم
خدایا شراب محبتکله ● سرمست ومدهوش ● وباده ء شوق ومودتکله
پرجوش وخروش اولان اهل حالك کرچك ارنلرك یوزی صویینه
دلرن که بو محب مخلصك اولان محبینك ● شراب شوق ومحبتی ●
وباده ء صحتی وسلامتی ● وصهبای دولت وسعادتی ● کوندن
کونه ارتسون اکسلمسون ● طشسون دوکلمسون ● آمین ● وبو بیت
دلکشا ● وفرح بخشا ● دخی علی سبیل الرمز والکنایت اول مضموندن
عبارتدر ● ولـه زاد الله قربه ● من جناب قدسه

بن درون خلوتده صحبت خاص اعشم ● دوستلر بقمك بنم بو شمدلك بیرونلغم
وحالا بو نظم ابدار دخی اول حالی اشعار ● واظهار ایلر ●

ولـه افاض الله علیه انوار انسه

ساقیا می بکسی ده که ندارد عشقی ● مستم از عشق چه حاجت بشرابست مرا

تکملـه وذکر اولنان دعوایه ● بر جهتدن دخی
دلیل قاطع واضح المعانی ● وبرهان ساطع مستحکم المبانی ● بتمی که
بزم صهباتك ملازم رونق افزاسی ● وجمعیت اهل صفانك مداوم

حالت بخشاسی اولان آهنك چنك • وصدای نای • وصوت
پرسوز قپوز • ونغمهٔ پرسرور طنبور • وانین پرتاب رباب
ونوای طرب افزود عود • ونغمهٔ آتش بار موسیقار • ونوای
حالت افزون قانون • وتغنی کیفیت بخش ارغنون • وبونلردن
ماعدا نه قدر آواز ساز • ونقرات دف ونقاره وطبل باز •
ولرسه • طنین مسامعده • وانین صوامعده • وصهیل فرسده
وصفیر کرکسده • وصریر خامه ده • وخشخشه نامه ده • وصیحه
تیرده • وصلیل شمشیرده • ورنین کمانده • ودوی بارانده • وسجع
قمری ده • وقهقهه کبك دری ده • وهدیل کبوترده • وهدیر اشتر
نرده • وطنطنه وجوش سیل روانده • وقصیف وخروش تموج
عمانده • وفریاد وفغان رعد نالانده • وصوت وصیاح ابر کریانده
وصیت وصدا جبال وتلالده • ونعرهٔ حالت افزا ارباب وجد وحالده
ودمدمهٔ کفت وکوی اهل بازارده • وزمزمهٔ های وهوی اصحاب
کارزارده • مندرج ومندمج اولدوغی کبی • کوش اهل عیش
ونوشده • ودماغ اصحاب فراغده • وآذان اهل کفر وایمانده

ومسامع مقیمان میخانه وکاشانه ده • خصوصا خیال عشاق
حجاز وعراقده • وصدور محبان پر اشتیاقده • مخزون ومکنون
اولمش ایکن • وزمرهٔ ظرفا • وکروه امرا ووزرا • وجمهور فقرا واغنیا
طعنهٔ زهاد پر ریادن • بی پروا • اطراف باغ وراغده • واکناف
کلستان وبوستانده • متفرق ومنتشر • ودایر وسایر اولوب
هرکس ویروب المقده • وچالغو چالمقده • وکلمکده اوینمقده
ودیمکده ایشتمکده • واوقومقده دکلمکده • وبو بیت زیبایی

ولـــه ❀ اَدامَ اللهُ سُرُورَهُ

چو جلوه کرد شاه ریاحین بباغ وراغ • ازین که استماع دف وچنك ونی کنم
ورد زبان ایدینمکده • وبو مطلع غرایی •

ولـــه ❀ زادَ اللهُ حُبُورَهُ وَرَفَعَ فُتُورَهُ

توقف ایله بردم سن افغان ایله بن ناله • کل ای نی بزم محنتده جوان اولدك واقف احواله
تقسیم ایدوب تحصیل سرور وحبور • وتکمیل استراحت وحضور
ایتمکده ایکن بحمد الله تعالی ومنه که اَلغِنا رُقیَةُ الزِّنا
موجبنجه کتوربسین هوای وسوسه افزا کلیوب •

ولە زاد الله صلاحه وسداده • وضاعف فلاحه ورشاده

ای مجبی بزم غمدن نی در افغانم بنم • اول سببدن سوز وسازو چنك ونایه بقرز
دیوب ومی کبی نبیذدن دخی بالکلیه فراغت • وانلرله اولان
عیش وعشرتدن • من جمیع الوجوه عزلت • ایلیوب

ولە جعله الله من الراشدین

بنه بزم غمده قلدم کزومك کاسه سالنغم • دلا کل صحبت خاص ایت کیم اولدی نای وش نالم
دیوب وسایر قوای شهوانیه یی • ووساوس صدور انسانیه یی
واوهام باطله نفس اماره یی • وتوهمات فاسده قوه واهمه عیاره یی
تحریك ایلین انواع ساز وسوزك • سماعندن • اصناف نغمات
آتش افروزك • استماعندن • صدق نیت وصفای طویت
ایله تائب ومجتنب اولوب • ولە تقبل الله توبته
وزاد عبادته وطاعته • عیش وعشرت اغه دیوندن دلا کر کیجه سن
یارن انده اوصرم کوثر شرابن ایچه سن • دیوب صراحی میی دست
ساقیدن • وآلات بزم وچنك ونیی • ید مطربدن الدی • وجمله سنی
قردی دوکدی طشلره چالدی • الی وار اولسون • قوللارینه قوت

وبازولرینه

وبازولرینه سلامت خدای تعالی ستار العیوب • وحبیب حق
صلی الله علیه وسلم شفیع الذنوب • اولا • زیرا که مطرب وساقینك
چالدوغی چاغردوغی • معصیت وانك قیردوغی دوکدوکی •
عبادت در • وساز ارغنونی • وشراب ارغوانی • نیچون قیردك
دوکدك دیو سؤال • ایدن جك کیشینك سؤال مقدرینه جواب
اولسون دیو • بو بیت دلکشایی که کیفیتی می ارغوانیدن افزون
وحالت افزالغی حالت نغمه ارغنوندن فزونتر • انشاد وایجاد
ایلدی • ولە غفر الله له ما تقدم من ذنبه وما تأخر
کیرلدندیر غم ایچره فغانم ارغنون اولدی • کوزومك یاشنه باقسك شراب ارغوان ایندی
وبو نظم شریفی • دخی اکا قرین ورديف قلدی •

ولە جعله الله تعالی من المصطفین الاخیار

مطرب نواده پرده کی اویدد مجبی به • دیر جهانده الکسه دل ارغنون چکر
وبو مقال رنکین خیالی دخی اول منوال • اوزره ایراد ایلدی

ولە جعله الله من عباده الذین اصطفی

غم شبنده هجرالندن ایچد کم خون جکر • صبحدك ناله لر ایلر دل اولوب دیر ارغنون

وچنك ورباببدن سوز اجوب اعراض طریقیله ● خطاب
ایدجکلره بو نوعله رد جواب باصواب بیورورلر ●

وله ● زاد الله رشده واسترشاده

ناله کاید زرك جان مجبی شب غم ● از پی حال به از چنك ورباب است مرا

وهوای استماع صدای نای دن اعراض واجتناب ایتمکله مقامی
مقام اولیاء ربانی ارباب ودرجه‌سی درجهٔ اصفیای اولی الالباب
اولمشدر ● نته کیم بو بیت لطافت انتسابدن فهم اولنور

وله ● اعلی الله مقامه فی الخلافة والعبادة

نای وشرکاه حجازی سیر ایدوب گاهی عراق ● بزم غمده اکلسك طکمی مقامات اهلیوز

الحاله هذه الحمد لله تعالی ومنه استماع تغنی
طرب انکیز سازی ● سماع اصوات پرسوز وگداز ● حفاظ خوب
آوازه ● واصغای الحان حیات افزای قاریان قرآن عظیم ● ونغمات
صفابخشای تالیان فرقان کریمه (دلکشی) ● وتقسیمات وترنمات ابیات
واشعاری ● اصوات سعادت آیات اوراد واذکاره ● وتحریرات نغمات
هواافزای گوینده وخوشخوانی ● صیت وصدای سیادت انتمای

تمجید واذانه ● تبدیل ایدوب تحصیل اجر جمیل ● وتکمیل ثواب
جزیل ● ایتمکدر ● تمهید افاضل علمای متقدمین
واهالی فضلای متأخرین ● طبقات شعرای بیان ● ومراتب
ودرجات بلغای اهل نظم ادای عیان ● ایتمکده ● علی طریق الوفاق
شویله اجماع واتفاق ● ایلمشلردرکه ● شعرانك طبقاتندن
وبلغانك درجاتندن ● درت طبقه‌سی ممدوح ومحمود ● وماعداسی
مذموم ومردوددر ● اوله طبقهٔ اولی اول اهل کرامت
اولان جماعتدرکه ● نقود کنوز ● ومتاع رموز مکنوز معرفت
الهی ایله بهره‌مند وغنی ● وخلوق عالمك مزخرفات تعریف وتوصیفندن
مستغنی ● اولورلر ● انلرك کارلری معانی دریاسندن جواهر زواهر
اخراج ● ایلمك ● ومثقب الماس زبان ایله دلوب درج نظمه ادراج
وادماج ● ایلمکدر ● وادالری بیان مقاصد ومرامده ● کمال بلاغتده
وکلام معجز نظاملری ● افهام واعلامده ● نهایت فصاحتده در ● ولکن
انلر تعمل وتکلفدن عاری ● وتصنع وتعسفدن عری ● اولدقلری
اجلدن انلره اعزاز واکرام ● وتعظیم واحترام ● قصد ایدوب

كمل اكابر • وكملۀ ارباب بصائر • كلاملرينه شعر اطلاقنى • وذاتلرينه شاعر ديمك استحقاقنى • آداب اولى الالباب ايدن • عد اتممشلردر • واول قوم شريفك • پيشواسى ومقتداسى • واول خيل واجب التشريفك • هادى وراهنماسى • ولايت بحرينك كوهرى وكرامت اوجنك اخترى • بلاغت وفصاحت جندينك سرخيلى • امير المؤمنين امام على • رضى عنه الملك العلى • ما خفى الدقيق وظهر الجلى • حضرتلريدركه الآن • ديوان سعادت عنوانلرندن اولياء زمان وزمين • غام خوشه چين • وخرمن كلمات سيادت آياتلرندن اصفياى شش جهات • التقاط حبوب حيات • ايدرلر • وجملۀ ابيات سعادت آياتلرندندر • بو بيتلركه • زمان مناظره ده باب مفاخره ده • نظم بيورمشلردر •

محمد النبى اخى وصهرى ... وحمزة سيد الشهداء عمى
وجعفر الذى يضحى ويمسى ... يطير مع الملائكة ابن امى
وبنت محمد سكنى وعرسى ... منوط لحمها بدمى ولحمى
وسبطا احمد ولداى منها ... فايكم له سهم كسهمى

بو بيتى وقوع كابلرنك صبيلك ايمانى مقبول
ايدوكنه دليل كتورمشلردر • حضرت رضى على مرتضى
عندن روايت ايدر مسلم ﷺ

سبقتكم الى الاسلام طرا ... غلاما ما بلغت اوان حلمى
واوجب لى ولايته عليكم ... رسول الله يوم غدير خم

وعن جابر بن عبد الله رضى الله عنه سمعت عليا ينشد وهو صلى الله عليه وسلم يسمع

انا اخو المصطفى لا شك فى نسبى ... به ربيت وسبطاه هما ولدى
جدى وجد رسول الله منفرد ... وفاطم زوجتى لا قول ذى فند
صدقته وجميع الناس فى بهم ... من الضلالة والاشراك والنكد

وله رضى الله عنه وكرم الله وجهه من حكمياته

الين لمن لان لى جنبه ... وانزو على كل صعب شديد
كذا الالماس يعمل فيه الرصاص ... على انه عامل فى الحديد

وله رضى الله عنه من نصايحه

الا ايها المغرور تب من غير تاخير ... فان الموت قد ياتى ولو صرت قارونا
بسل مات ارسطاطاليس وبقراط بافلاج ... ولقمان بسرسام وجالينوس مبطونا

ودياد عجمك كبارندن • وافاضل اخيارندن • شيخ فريد الدين عطار وممالك روم سعادت مرسومك • اهل ارشاد • واصحاب فلاح ورشادندن

ناظم مثنوی • و مرتب معنوی • مولانا جلال الدین رومی مولوی

وانلره ملحق اولان سایر اولیاء آگاه • ومشایخ اهل الله که انلرك

هر بریسی حقیقت طریقتنك • سخن وری • بلکه کیمیا کری •

وکبریت احمریدر • اول مظهر العجایب • وناظم الغرایبه • تقلید

ایدوب انك سمتنه سالك • واقلیم کرامته مالك • اولوب نظملری

اسرار الهی اداسندن • ومعرفت نامتناهی املاسندن • غیری

نسنه یی شامل ومشتمل دکلدر • وذایما لسانلرندن ذکرلری •

وجنانلرندن فکرلری • بو غزلی بدلك • مضمون میمون سعادت

مشحون • وفحوای همایون سیادت مقرونیدر • ولله زاد الله

حضرته بالالاء والنعماء وصان ساحته من الاسواء والادواء

فکر قیل احوالکی کلدك نه یوزدن عالمه	شکر قیل رزاقه رزقك اکسك اتمز غمیمه
قیل مصفا هر کیجه قلبوکی ذکر الله	اوی یمه نفس شومه ارمز چون بلورسن دم دمه
کیمکه بصدق عالم عشقه قدم آدمدر اول	هر کیمك کیم عشقی یوق اصلا اکا آدم دمه
کعبه وصلن اکو هر کیجه آه و واه قیل	اغلیه سیلر دوکوزك یاشینی دوندر زمزمه
مهر یاری سینه‌ده صقله محبتی جان کبی	یا کلوب بر کمسیه اسرار عشقی سویلیه

زیرا که مصراع اولکه ﻫ فکر قیل احوالکی کلدك نه یوزدن عالمه

دیو بیورلمشدر • اسرار صفات ذات مبداء کایناتی • ومقتضای

اسما وصفات • اوزره مبداء اولدن کیفیت ظهور ذوات ممکناتی

مبیندر • وبدن نوع بشر بر تمکینه • که ماصدق • ولقد

خلقنا الانسان من سلالة من طین در حضرت حق • وفیاض

مطلق • نیجه ادوار ومقامات سیر ایتدوروب فکسونا العظام

لحما کلامنه • نه وجهله مظهر ایتدوکنی • وافاضه ارواحله

اجسام واشباحی • ثم انشاناه خلقا اخر بیانمنه • نه یوزدن

مظهر ایدوکنی • وذات شریف راقم • وعنصر لطیف ناظمه • مد الله

ظله فتبارك الله احسن الخالقین مقاله سینی نه کیفیت

ایله مصدر ایتدوکنی علی وجه الاعجاز والایجاز • متضمن ومعلندر

نته کیم اهل نظمه بیندر • ومصراع ثانی که ع شکر قیل رزاقه

رزقك اکسك ایتمز غم یمه • دیو بیورمشلردر • صنایع

شعریه یی وآداب فصاحت وبلاغتی • شامل اولدوغندن غیری تمام

معاش وانتعاش بنی آدمك کیفیت احوالنی • ونص وما من دابة

الا علی الله رزقها نك اجمالنی • وپیام ولئن شکرتم
لازیدنکم نك صورت حالنی • ومقال وبالشکر تدوم النعم
معنی ومآلنی مشتمل ومعین در • ومصراع ثالث که ع
قیل مصاحب قلبکی هر کیجه ذکر الله ایله • دیو لوح بیانه کلمشدر
معنای امر معروفی • ونصح وپند • ووعظ سودمندی والا بذکر الله
تطمئن القلوب نصنك مفهوم سعادت مرسومنی
والذین یذکرون الله قیاما وقعودا وعلی جنوبهم آیت پرهدایتنك
اجمال سعادت مآلنی • ایضاح ایلر • ومصراع رابع که ع
اویمه نفس شومه ایرمز چون بولورسن دم دمه • دیو صحیفهٔ تبیانه
نازل اولمشدر • کما ینبغی مفهوم نهی منکری • واتباع نفس امّاره دن
تخویف وترهیبی • وموافقهٔ واهمهٔ عیّان ومکّاره دن تبعید
وتجنیبی • افصاح ایلر • ومصراع خامس که ع کیمکه بصدق
عالم عشقه قدم آدمدی اول • دیو تقریر اولنمشدر • احوال
معاد صلحاء عبادی • ودرجات عبّاد وزهّادی • ومقامات
ومراتب سالکینی • وذوق وشوق وحال صدّیقینی • انبا ایدر •

ومصراع سادس که ع هر کیمك کم عشقی یوق اصلا انکا آدم دیمه
دیو تحریر اولنمشدر • مآل ومآب ارباب شر وفسادی • ودرکات
اهل کفر ونفاق وعنادی که اولئك کالانعام بل هم اضل
نصنه ماصدق • وحرمان اهل عصیانی • وخسران اصحاب کفر
وطغیانی که اولئك اصحاب النار هم فیها خالدون مفهوم منه مظهر
اولسه لر لایق • انها ایلر • ومصراع سابع که ع کعبهٔ وصلن
اکوب هر کیجه آه و واه قیل • دیو افاده اولنمشدر • کیفیت
مجاهدهٔ ارباب تقوایی • وطریق تحصیل مشاهدهٔ انوار خدایی • ومنازل
سلوك اهل فقر وفنایی • ومراحل ملوك سفر عالم بقایی • تقریر
وبیان ایدر • ومصراع ثامن که ع اغله یشلر دوك کورزك یاشینی
دوندرمه زمزمه • دیو نظمنده اجاده قلنمشدر • آداب توبه وندامت
وحسرتی • وطور وطرز رجوع وخوف وخشیتی • واسباب قبول
توبه وانابتی • تفصیل وعیان ایلر • ومصراع تاسع که ع مهر یاری
سینه ده صقله محبتی جان کبی • دیو سلك نظمله ایراد اولنمشدر
محبت خدا • صباح ومسا • بلکه بر آن و بر لحظه دلدن جدا اولموب

جانله سوا سوا • بلکه مقدم علی جمیع الاشیا • کرک ایدوکن اعلام ایدر
ومصراع غاشرکه ع یا کلوب بن کمسیه اسرار عشقی سویله • دیو
سمط وزنله انشاد اولنمشدر • سالك مسالك توحیدا ولان •
شیخ ومسترشد ومرید • وسایر اهل اسلام صلحاسندن وعلماسندن
وکبرا وفقراسندن • اولان احرار وعبید بیت
شهد الله اینما یبدو • انه لا اله الا هو • ددکدن
صکره • الله اعلم واحکم • دیوب کندویه وغیره • وماسوای من بیده
الخیره • اصلا وجود ویرمیوب • جمیع کفت وشنوددن • وخبر
بود ونابوددن • وکلمات زبان وسوددن • ابکم واصم کرك
ایدوکن افهام ایدر • وبو خصایل سعادت افزا • که تلك عشرة
کاملة ایله مشار الیهادر • امهات حقایق علم مبدا ومعاش
ومعادی شامل • واصول دقایق شریعت وطریقت وحقیقتی
که مشار الیهای قول اشرف افراد انسان • علیه صلوات الرحمان
الایمان بضع وسبعون شعبة والحیاء شعبة من الایمان در
حاوی ومشتملدر • لله در قائلها • جزاه الله عنا خیر الجزا

وطبقهٔ ثانیه اول طایفهٔ عارفه درکه حقیقت
اسراریله • مجاز آثاری مخلوط • ودقایق حکمته رقایق نکت
بلاغتی ممزوج ومربوط • قلمشلردر • لکن آثار تصوف وحکمه میل لری
غالب • وافشای اسرار حقیقت وطریقته • زیاده مایل وراغبلردر
نته کیم معانی اهلینك نکته پردازی • شیخ مصلح الدین • سعدی
شیرازی • وعشق کروهنك پاك باز وپاك روی • امیر خسرو
دهلوی • وتصوف ودقت مشکلاتنك کره کشایی • شیخ ظهیر الدین
ثنایی • وفرید اصحاب علم ویقین • شیخ اوحد الدین • ومعانی
اداسنی لافظ • خواجه محمد الحافظ • وغیرهم • که اول مقوله نظمك
اقلیمنه مالك • واول سمت طریقته سالك • اولمشلردر • وانلردن
دخی صادر اولان • کلمات فصاحت آیات • وظهور ایدن ابیات
لطافت بینات • کلام معجز نظاملری صحیفه سنی • صفحهٔ روی
صفا • ونفحهٔ انفاس حیات بخشی • نفحهٔ نافهٔ وفا • وکلمات
بر لطافتلرینی • مقبول جملهٔ موالی وافاضل • ومغبوط کافهٔ
اعالی واماثل • واشعار آبدارلرینی که کأنهن الیاقوت والمرجان در

مدحت پادشاه
عالمپناه خلدت خلافته

مُنْكُوشِ كُوشِ هُوشِ اهـل فضل و عرفان • وابكارِ افكارلرني كه

لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ اندن نشانددر • محفوظِ ضمائر

موالي واعيانِ زمان • ايلين پادشاهِ عالمپناه • زاد علاه

ونال متمناه • حضرتلرينك بو غزلِ مقبول • ونظمِ لطافت

مدلولي مقوله سندندر • وله بيت

لا زال يبقى دائماً عملك الورى • وله البقاء معاهد لا يغده

ديده از آتش دل غرقهٔ آبست مرا	كار اين چشمه زسرچشمه خرابست مرا
نى خودم نى تو ودر آتش دل ميسوزم	زنده در هجر تو چون مرده عذابست مرا
ساقيا مى بكسى ده كه ندارد عشقى	مستم از عشق چه حاجت بشرابست
ديده بر هم نهم ودوى تو بينم بخيال	در شب هجر مگو ديده بخوابست مرا
ناله كايد زدرك جانِ محبي شبِ غم	از پى حال به ارچنك وربابست مرا

ونظم ايدكلري اشعار دلسوز • واقوال آتش افروز • ديدهٔ خاطرِ

فيضان مآثرلري • كحل جلاى عقل و توفيق ايله مجلّى • ومرادِ اشتغالِ

احوالنى مآلدن • مستخلص و مصفّى • كلامِ معجز نظاملري • جان

ودله قوت • وارقامِ اقلامِ الهام پياملري • ناسخ خطِ ياقوت

حضرت پادشاه عالمپناه خلد الله خلافته

اولان سلطانِ زمان • ابده الله تعالى الى آخر الزمان • حضرتلرينك

بو غزلِ مقبول پرحال • وشعرِ رنگين ادا وكثير الخيال • امثالندندر

وله جعله الله تعالى للدول وارثا وعلى مر السنين وتقادم الاعصار ما كثا

بى وفا دنيايه هركيم الدنور آدم دكل	ايلسك روشن نظر عيشِ جهان بردم دكل
عارضِ گلده سحرده كوردن گوهر كبى	بلبلِ دلخسته نك ياشى در اول شبنم دكل
بلغ وصلندن اراغ اولالى اولدى ملك	غنچه وش تنك اولدى گوكلم خاطرم خرّم
سينه مك صندوقه سينه اوزسه غم اوقلرن	جانمه زلفك كلوردرد و مه صنمك ام دكل
كزلو رازى بو محبي نك نجه فاش اولسون	دل ايسه ديوانه در دلدار سه محرم دكل

زيرا كه برلسان فارسى ايله ادا • وبرى زبان تركى ايله انشا وإملا •

اولنان بو ايكى غزلِ بى بدلك كه ايكيسى دخى بربرندن زيبا • وهر برى

عسل مصفّى دن اصفى • وشكرِ مكرّردن احلادر • وبربرندن طتلو

ايكيسى دخى تازه وتر سكرى حلوادر • كه لطافتده برى آبِ حيات ايسه

برى قندِ نباتدر • ودلكشالقده برى غذاى روح ايسه • برى

سرمايهٔ فتوحدر • كيفيت و تفريحده برى شرابِ ناب ايسه • برى حالت

افزالقده • ياقوتِ مذاب • يادرِ خوشابدر • صفاوتده برى لآلى

منظوم كبى خوش نما يسه • برى جواهر منثوره كبى پر حسن و بهادر
بيتلرينك بعضيسى صورت حقيقتده • چهره كشاى اسرار حكمت
و بعضيسى صورت مجازده • جلوه نماى منصهٔ بلاغت و فصاحتدر
لكن فاضل كامل • و عاقل متأمل • اولنلره معلوم و مفهومدر
كه اكثر ابياتى حقيقته محمول • اولمق امر مقبولدر • شكر الله
سعى ناظمها • و افاض انوار الحقيقة • على قاريها • و راقمها

وطبقهٔ ثالثه

اول كروه پر شكوهدر كه صورت
مجازدن سوز و كداز • انلر نظمنده غالب • و انلر مجاز اصطلاحاتيله
تضرع و نيازده • و بو شيوه بابنده امتيازه • زياده جه راغب
اولمشلردر • ولكن كلاملرى ذروهٔ برج بلاغتده • و اوج فلك
فصاحتده در • نته كيم كمال الصفهانى • و خاقانى شروانى • و خواجوى
كرمانى • و سلمان ساوجى • و ناصر بخارى • و كاتبى نيشابورى
و شاهى سبزوارى • و غير هؤلاء الاعلام • من شعراء ممالك الاعجام
و انلره ملحق اولان شعراء ديار روم سعادت مرسوم • و بلغاى
ديار ترك و تاتار • كه هر برينك شانى و عنوانى معلوم اخباردر

وصف حضرت پادشاه عالمپناه ادام الله عدله

اول فنك ماهرلرى • و اول افسون و نيرنكك ساحرلريدر • انلرك
دخى فكر و رويتلرى • و اهتمام همتلرى • و عنان شبديز قلمدن
بادلرى و لجام و زمام يراعهٔ كوهر نثارلرى • محيئ مراسم سنة
و جماعت • و ماحئ صور هوا و بدعت • و طراوت فزاى
رياض مسلمانى • رونق بخش رباع عدل و امانى • شاه بلند
همت و بنده نواز • پادشاه بى نخوت و كار سازكه اجراء مراسم
شريعتده • ذيل نزاهتى لوث اغراضدن منزه و مصون • و بوستان
جهان آب لطفيله سرسبز و ريان • و خار فساد و ظلمدن مأمون
و آفتاب تابان • ديوان عدالت نشاننده • عصاى زر نشانله سر
بوابانى • اولسه لايق • و مرآت خاطر فيض مآثرى • قرين الهام
ربانى اولسه • مستحق •

نظم

خامه اوكرده زنسخ رقاع • محو خط نامهٔ ظلم از بقاع
دفعه اولورده هر سواد • بقعه اوثانى خير البلاد

نشر رعايت طبقات ناسده • و حمايت ناموس شرع جلى
الاساسده • تهديد و عيد ولا تركنوا الى الذين ظلموا ده

اغماض اتمه مشددر • ومنهج قویم فاستقم کما امرت ده غایتندن
اعراض ایلمه مشددر • واجرای مراسم قانون عثمانیده • هرکز تکاسل
واهمال وتوانی قلمه مشددر • سلك نظمله انشاد • ورشته ورنله
ایراد • بیورد قلری بو شعر تر آتش اثر • وبو نظم دلکشای فرح
بخشای • کبی نظم ترکیبنه • وغزل ترتیبنه • مصروف ومعطوفدر

ولە • شرف الله بوجوده الدیار • وعظم فیها بدولته الآثار

درد دل دارم ودلدار ندارم چه کنم / غم کذشت از حد وغمخوار ندارم چه کنم
در ره عشق بتان طاقت وصبری باید / من که جز دیده خونبار ندارم چه کنم
دیده نظاره آن روی نکو خواهد ومن / طاقت دیدن دیدار ندارم چه کنم
زاهد از عاشقیم منع کند کرچه مدام / من مجنون که جز این کار ندارم چه کنم
میکنم شب همه شب قصه هجران تکرار / مونس غیر شب تار ندارم چه کنم
وصل یار است محبی ز دو عالم مقصود / من که در ملك جهان یار ندارم چه کنم

واغلب ایامده محاوره ومشاعره لری • واکثر زمانده مفاکره
ومناظره لری • ینه بو • یم همم • دیم شیم • جمشید غلام • فریدون
خدام • خورشید تمکین • سلیمان نکین • کزیده سایه نشینان چتر

اقالیم سبعه بالطول والعرض • آیینه جمال کمال انا جعلناك
خلیفة فی الارض مشرق آفتاب امان خلق • مطلع انوار
استحقاق فاحکم بین الناس بالحق محسود دوان طغرل وسنجر
مسجود روح کسری وقیصر • نوشروان داد • اسکندر
استعداد • پادشاهمز • ولطف الهمز • لا زال قالیه بالمنشاد
منشورا • وصدر والیه للزوار منشورا • حضرتلرینك نظم
وترکیب وتکمیل وترتیب قلدوغی • بو غزل زیبایه
مشابه غزلیات • وبو نظم غرایه • مماثل کلمات ایله درر

ولە بسط الله ظله فی الآفاق وجعل شموس عدله دایم الاشراق

اوپسم لبنی دیسم اودم لعلنی دشلر / نازیله بکا کوسترد انجو کبی دشلر
طاوس صفت جلوه قلوب سیر چمن قیل / تا سرو سهی اوکرنه سندن صلنشلر
دل ویرمه دیدم زلفنه کل یندی کوش ایت / دیوانه کوکل سوزمی طوتز بلدو کن اشلر
قدومی دوتا ایلیوب آه اوقلرن اتدم / رنکین یشومی ایلدم اول بایه کرشلر
دل شیشه سی بر داخی محبی بتون اولمز / مهرولر انی سنك جفا بیله صیمشلر

صفت حضرت پادشاه
عالمپناه نالعناه ووصل
الی متناه

زیراکه بینه بری شعار فارسیله عرض دیدار • وبری دثار ترکی ایله
اظهار رخسار • ایدن بو ایکی غزل بی نظیر و بی عدیل • و ایکی شعر
بی شبیه و بی مثیل • که ایکیسی دخی بر برندن لطیف و رنکین
و شهد و شکردن احلی و شیریندر • شویله که برینك هر بیتی نهال
موزون کلستان بلاغت ایسه برینك هر معناسی میوۀ نوباوۀ
بوستان فصاحتدر • و برینك هر مصراعی کلبن کل ایسه • اول
برینك شاخ سنبلدر • برینك سطوری نیستان شکر بلاغت ایسه
برینك نخلستان بوستان فصاحتدر • برینك سماعی • هوای عود
کبی طرب افزود ایسه • برینك استماعی • صدای ارغنون کبی •
حالت افزون • و کیفیت نموندر • برینك کلماتی درر غرر صفا
بخش ایسه • برینك نکاتی جواهر زواهر حالت افزادر و ایکیسینك
بر برینه نسبت حالی • بو بیتك ایکی مصراعنك بر برینه اتصالی کبیدر
بیت ای دهانت ز لب و لب ز دهان شیرین تر
خنده شیرین و سخن گفتن از آن شیرین تر • ایکیسی جمع اولجق خود
یا شیرله خرما یا قند مکرر • و یا حسن و جمالدن مرکب جسم منور

و روح مصور اولورلر • و بر برینه لاحق و ملاصق • اولجق صورتده
جسمله جان کبی برلکه بترلر • و لذتده حلاوتندن • بر برینه
یا پشمش قند و نبات لب و دهان جانانه دونرلر • و بر برینه
مختلط و مقارن اولیجق • غمکشالقده آب سحابله ممزوج شراب
نابه • و فرح فزالقده جواهر زواهر ایله • ممتزج لولوی خوشابه
بکزرلر **بیت** • بو ایکی شعرده سوز بکزر دکلدر
بولارك قنقیسی سکر دکلدر • بیتلرینك اکرچه کیم بعضیسی
ذو الوجهین • و ذات الجهتین • اولوب حقیقته و مجازه حمل ایتمکه
قابل و متحملدر • و لکن اکثر بیتلری قوالب مجازه منصب • و طریقت
خیال و نزاکت اوزره مرتب اولوب افاده سنده تمام اجاده •
و اداسنده لطافت حددن زیاده • اولمشدر • ادام الله عمر قائلهما
و رفع قدر قادتهما و ناقلهما

طبقۀ رابعه

اول فریق سعادت رفیق • درکه • هم حقیقت و هم مجاز طریقنده
کامل • و کلمات سعادت بیناتلری ایکی جانبه بیله وافی و شامل اولر
و انلر اهل کیمیا و سیمیا کبی • نادر الوقوع • و قلیل الوجوددر

لکن کثیر الافاده • و غزیر الفیض و الجود • و هر بیرینک کلامی کوهر بی بها
و دُرِ منقوددر • و اول زمره نک پیشواسی و مقتداسی • و امام
همامی • حضرت شیخ الاسلامی • مولانا نور الملة و الدین عبد الرحمن
جامی • نور الله مرقده • و قدس سره در • و اکابر و اعیاننک صاحب
صدری • و اوج آسماننک تابنده بدری • و کلستان و بوستاننک
بلبل سخن سرایی • میر علی شیر نوایی در • که بونلرک ایکیسی بیله • هم
طبقهٔ اولی روشنده • شریف المقال • و هم طبقهٔ رابعه داسنده
لطیف الخیال • صاحب کمال لردر • که عالمده اصحاب حال و ذوق •
و ارباب عشق و شوق • بونلرک لطایفی ایله مسرورلر • و بونلرک
عوارف و معارفی ایله پرحبورلردر • و انلردخی طریقت و حقیقتدن
دم اورسه لر • و یا تصوف و حکمتدن تکلمه قم اچسه لر • خامهٔ
دربارلری • و کلک کوهرنثارلری • صاحب القرآن ممتنع القرین
و واجب الاستیلای لازم التمکین • مظهر انوار • و القیت
علیک محبة منی مطلع آفتاب موهبت هنی • رب قد
آتیتنی من الملک و علمتنی یوسف مصر جامع خلافت

مدحت خداوندکار گردون اقتدار
اعز الله انصاره الی یوم القرار

خورشید آسمان احسان و رأفت • اعنی • مصراع
قطب دوران ظل یزدان شه سلیمان خان غز • خلد الله دولته • و ابد
سعادته • حضرتلرینک حقیقت یابنده نظم بیوردقلری بو غزل
آبدار • و ابیات آتشبار • امثالنی نظم ایتمکه اقتدارلری اولورسه
ساحر فسون سازلردر • شاعر آتش بازدکلار • و سحر آثار و افسانه
پردازلردر • مطلع الانوار و کنجینهٔ راز دکلار •
ولهُ • ادام الله سلطانه • و شید قواعده و ارکانه

کل شراب عشقی نوش ایله صفا و لذت آل / دردی دردمانه دکش یعنی بلا و محنت آل
هر ورقده یازلیدر چون ازل آیات عشق / جان کوزن آج هر برندن او قیوب بر حکمت آل
صاقن الدنمه جهانه کمسیه کلمز وفا / خسرو و اسکندر و دارادن ای دل عبرت آل
غم متاعینه کل ای دل نقد جانی خرج قیل / چونکه عالمده الورسن تحفهٔ بی قیمت آل
داغلرله ای محبی جسمکی زین ایلیوب / شاه عشقک دولتنده اکنکه بر خلعت آل

و اکر طرز مجازده • کلام موجز پر اعجاز • نظم ایتمک دلسه لر •
ثمرهٔ شجرهٔ طیبهٔ • ذریة بعضها من بعض • صاحب لوای
کرامت احتوای جعلناکم خلائف فی الارض جناب مناقب جلالتی

اقدام اقلام اهل شعر وانشادن عالی • وسدۀ محاسن سیادتی
خطوات افهام ارباب مدح واطرادن • متعالی • اولان ع
جانمز جانانمز خاقانمز سلطانمز • بیت
له البقاء وطول العمر والظفر • ما اشرق النیران الشمس والقمر
حضرتلرینک علی وجه المجاز سلک نظمه کتوردکلری بو شعر
پرسوز • وغزل آتش افروز • طریقه سنه کیتمکه قادر اولورلرسه
شاعردکلر • ساحرلردر • وناظم دکلر • ماهرلردر •
وله • دامت سعادته • وخلدت دولته • وسیادته

گورب گلزار حسن ایچره بن اول سرو خرامانی
اقندم پاینه جولر قلوب بو چشم گریانی
الفلر سینه ده سروم قزل گللر دُر داغم
تماشا ایتمین گورسون بو گون باغ وگلستانی
اگر بازار عشق ایچره صورسک کیم نه در صنعت
الورلر نقد جانیله متاع وصل جانانی
سوار اول اسب نازه اوزنه آل اله زلفک چوگانی
سر عشاقی طوپ ایله سنکله حسن میدانی
محبی معجز نظمک عجم اقلیمنه وارور
قلورسه زنده قبرنده عجمی روح سلمانی

اما فقیر حقیر کثیر التقصیر اکلدوغم بودر که قدری علی • حضرت
امیر المؤمنین علی ولی دن • غیری که انک کلامنه شعر • وذات شریفنه

شاعر اطلاقی عند الفحول • طریق ادبدن عدولدر • نته کیم اوائل تمهیدده
تحریر وتسوید • اولنمش ایدی • شعرا خیلنک من اولهم الی آخرهم •
وبقضهم وقضیضهم • نه قدر وارسه • جمله سنک سلطان سلاطینی
وخاقان خواقینی • وقیصر قیاصره سی • وکسراء اکاسره سی • نظم

زبدۀ شاهان عصر وعمدۀ ارکان دهر
شهریار شرق وغرب ومالک روم وعجم
پهلوان ضرب وحرب وکاردان بزم رزم
بحر وکان لطف وجود وچاره ساز اهل غم
پاک طینت پاک خلقت خوب طبع وخوب فهم
نیک سیرت نیک صورت خنده روی وخنده فم
اشرف اولاد عثمان افضل اهل جهان
اکمل شاهان دوران شهریار محتشم
پیرو بوبکر وثانی عمر عثمان حیا
حیدر احمد سنن عیسی دم ویوسف شیم
داور داود احکام وسلیمان منزلت
شاه ابراهیم خلقت سرور لقمان حکم
حضرت شاه جهان سلطان سلیمان بن سلیم
شاه افریدون عزیمت شهریار جم حشم

بسط الله ظلال فضله علی الاکوان • وادام دولته بدوام الازمان • حضرتلریدر
زیرا که نظم واداء معنی وفحوای مزایای ارباب طبقۀ علیاده • که طریقتلری
مجرد حقیقت نظم ایتمک • وقانون وشریعتلری ره اصحاب طریقته
کیتمکدر • بیره وجناب علی مرتضی • رضی الله عنه بابلغ الرضا • اولوب

مانند حضرت موسی • علی نبینا وعلیه من الصلوات ازکاها • ید بیضایه
قادردر • ومثال حضرت عیسی علیه وعلی نبینا من التحیات اصفاها
مرده دلان طریقت احیایی احیایه مقتدردر • نته کیم بو شعر غرا
وغزل بی بدل نیبا الرای • که هر بیتی شؤونات حقیقیه دن بر شان ذی شانی
حاوی • وهر مصراعنده دقایق تصوف وحکمیه دن بر دقیقهٔ انیقه
مطویدر • اخیار اهل اعتبار • وابرار اولی الابصار • نظرنده دلیل کافی
وبرهان وافیدر • ولله جعله الله
محفوفا بالنصر والفتح المبین ودوام العز والتمکین

زاهدا صنمدر بزی بر نفس اغواسنده یوز
یا جهاندن میل ایدوب آنك تماشاسنده یوز

یانوز نار محبتله دمادم شمع وش
دود دمز سردن چقر بز عشق سوداسنده یوز

عار ایدندن تن لباسنده دخی عار ایلرز
نه پلاسن استرز دهرك نه دیباسنده یوز

عاشق پاکز همان دیداردر مقصودمز
بز نه جنت استرز زاهد نه حوراسنده یوز

چون میان یارده وارلق حجاب اولدی بزه
دائما آلوب نفسی بردکجه افناسنده یوز

نقش دنیایه مجبی دل ویروب آلدنمز
صورته میل ایتمرز زیرا که معناسنده یوز

وبو غزلنی بدلده بی نظیر • دخی اول وادی لطیفده دلپذیردن در •

مال وجاهه غره اولمه دیه یوقلدن کبی
سور یوزك یره تواضع اهلی اولدا امن کبی

صاقن الدنمه اسیر بر کون مخالف روزکار
کبر وکینی ترك قیل کرمه کوکس ییلکن کبی

استر ایسك کیم پریشان اولمیاسن عاقبت
دل اوزنه کمسنك حقینه سن سوسن کبی

اوق کبی طوغرلیججه وارمزسن منزله
کیمده یوق پر عمل یولده قلورسن کزن کبی

قانی اسکندر وبهمن خسرو ودارا وجم
قنده کتدی زال ورستم کیوله بیژن کبی

دانه دانه سعی قلسك ایلسك دنیایی جمع
داغیده باد فنا آخر انی خرمن کبی

ای مجبی دار دنیا کمسنه قلمز وفا
کوستر کندوی اول زینتیله زن کبی

های شعرای زمان الانصاف نصف الدین • سز دخی انصاف ایلك که
هیولا ایله صورت کبی متلازم • وجسمله روح حیوانی کبی ملتئم
وبدن هیولانی ایله نفس ناطقهٔ انسانی کبی بر برینه متعلق • وظلمت
خضر ایله آب زندگانی کبی بر بر ایله ملاصق • اولمش • وزلف دلاویز ایله
عارض جانان کبی ترکیب وخط عنبر آمیز ایله • لب ودهان دلستان کبی
ترکیب اولنمش • وملح ایله طعام • ونور ایله ظلام کبی • مزاج
بغلنمش • ومدام ایله جام • وکیفیت ایله مدام کلفام • کبی

امتزاج ایلمش • بویله صفا بخش و حالت افزای • وشوقیله روح
پرور و دلکشای • رقایق لطایف الفاظ و مبانی • ودقایق شرایف
حقایق و معانی • دیوان نوایی و جامی • دخی مرسومدر • بو خمسهٔ
خسرو نظامی • دخی منظومدر • بو خمسهٔ مثنوی و معنویٔ
جلال الدینه و مجددی • مرقومدر • بو خمسهٔ منطق الطیر
وپندنامهٔ عطاره دخی مکتومدر • پس ظاهر اولدیکه بو ایکی بیت
دلستان ایله افاده لری نفس امری بیاندر • لاف دکل
وحقیقت حالی اعلام و اعلا ندر • کزاف دکل •

وله اصلح الله حاله و ماله

محبت بحرینه طالدم سوزم دُرّ معانیدر   انکچون اهل عشقک دایما ورد زبانیدر
نظامی پنجه سن بعد دخی انکله کیم طوتر پنجه   محبی عرصهٔ نظمک سرآمد پهلوانیدر

وطبقهٔ ثانیه که نظم واجاده ده • جهت حقیقته
جهت مجازدن زیاده • اعتبار ایدرلر • انلر مسلکنه سالک اولوب
انلرک اسالیب و تراکیبی اوزره نظم اشعار • وجمع اسرار •
واملای فواید و آثار • اختیارینه متمالک اولسه • لطایف بیان

ومعانی ترتیبنده مصراع کلامی مرده دللره دردنک عیسای دورانی
وشرایف بدایع الفاظ و مبانینک جمع و ترکیبنده مصراع
زبانی بلبل کویای کلزار سخندانی • وکلمات معجز آیاتک بربریله
حسن نظامنده مصراع بو دهرک اوحدی وخسروی خاقانی حسانی
والفاظ وخیالاتک بربریله لطافت انتظامنده مصراع
بودنیانک ظهیری حافظی سلمانی سحبانی • اولدوغنه • بو منبع بحرین
حقیقت و مجاز اولان شعر موجز اعجاز طراز • شاهد قوی عادل
وبرهان جلی نجی مماثل و معادلدر • وله
عمر الله دیاره • واعز انصاره

عاشقی دردک قبول ایتدک دوایه بقمز   هر نه دکلو ایلسک جور و جفایه بقمز
سن مهی برج شرفده کورلیدن تاکهان   داخی اولدم مدن بر و مهر ایله آیه بقمز
شاله رغبت ایلسک طکی خرابات اهلیوز   مایل دنیا اولوب تاج و قبایه بقمز
هر نیه قلسق نظر بز روی حقه ناظرز   ثم وجه اللهی کوردک ماسوایه بقمز
بزم غمده ای محبی نیدرا فغانم بنم
اول سببدن سوز و سازو چنک و نایه بقمز

وبو غزلی بدل متین • دخی اول وادیء ایمن • دن در بالله درقابله

کرمادك سرو ایسه اول قامت بالایه بوق	سیر نرکسده نولور اول کوزلری شهلایه بوق
چشم عاشق کبی اولمش هر طرف صولر روان	ای کوکل شوریده‌لك ایا امیده صحرایه بوق
دامن کل خار النده بلبلك حالی خراب	نیجه اکلر درد دله اول عاشق شیدایه بوق
باد آهیله یوررد فلکی بحر اشك ارا	حد و پایانینه عقل ایرمز کل اولده پایه بوق
ای محبی دهر الندن هر بری ایلر فغان	آه حقیقت چشمی قانون و چنك و نایه بوق

های بلغای دوران کلك الله ایچون سویلك • شعرای سلفده • وبلغای
خلفده • تبنی شاعر ساحردر • که جمیع افانین علوم عربیه • وقوانین
فنون ادبیه دن محفوظ اوله • واصطلاحات ارباب بدایع صنایع
ومحاورات اصحاب طرف حرف • وجواهر زواهر اهل معانی وبیان
واسالیب تراکیب ارباب تبیان • وسایر فنون عجیبه • وجمهور علوم
عربیه • خاطرنده محفوظ • اوله • حاشا بلکه اکثری بر فن • وفنده
دخی اکثر کلامی انجق بر وادیدندر • اما بحمد الله تعالی بنم پادشاهم
ولطف الهم • ابد الله دولته • وخلد خلافته • حضرتلرینك
سفینهٔ خاطر عاطری • مجمع امثال وفواید فضلای عرب وعجم •

وخزینهٔ ضمیر منیری • دفینهٔ نقود اشعار وقصاید فصحای عالم •
ومرآت قلب پاکی • مجلای نقوش علم معقولات ومنقولات •
وآیینهٔ عقل دراکی • صورتنمای لطایف تواریخ وحکایات • در
زیرا که جمیع زمانده ارباب هوا وبطالت • واصحاب سودا ومخالطت
وزمرهٔ حمق وجهالت • وکروه رذل ودناءت • ایله موانست ومقارنتدن
ومصاحبت ومعاشرتدن • کلی پرهیز وتمام احتراز ومجانبت اوزره
مجبول ومخلوقدر • کشت کنار • وصید وشکارده اولسه • مکالمه
ومحاورهسی • فضلای ندما ایله • وبلغای شعرا ایله • وکندولرینك
حسن تربیه‌لریله نشو ونما بولمش عاقل ودانا اغالر • وحرم محترملر نده
تحصیل علم وادب اتمش • اهل عقل وادب • صاحب حالرله • واکر
مغازی واسفارده اولسه • مقاوله ومشاورهسی • اکابر علما
وافاضل وزرا • واهالی امرا ایله • وکماة غزاة اولی النهی ایله •
واکر حضرده اولسه • عادت سلاطین دوران • وقانون پادشاهان
جهان • کبی دیوان عالی شان کیوان مکان • رفع الله منزلته الی آخر
الزمان • امرینه مقید اولسه‌لر • ینه بحث ومناظره‌لری •

ومذاكره ومحاوره لری • فضلای ارکان • وبلغای دوران •
ووزرای کاردان • وعقلای اعیان ایله • واکر تخت خلافتده
وحدتده • ویا سرای عامرده • حضور وراحتده • ویا کوشهٔ
کلستان وبوستانده • فراغتده واستراحتده • ویا شهنشین
باغده • وکاخ وایوان زاغده • مشاهدهٔ آثار رحمت رحمانله تحصیل
علم وحکمتده • اولسه هیچ بر آن وبر لحظه تضییع اوقات
وتعطیل ساعات اتمیوب دائما انیسی کتب مصنفهٔ ائمهٔ دین
وجلیسی صحف مؤلفهٔ اجلهٔ اهل یقین • همدم وهمزبانی قلم فصیح
اللسانی • ومونس دل وجانی • رقم صحیح البیانی • ومحبوب
نازنینی • ابکار افکاری • ومطلوب نازک وشیرینی • انشا واشعاری
ومابه الافتخاری • تحریر شعر آبداری • ومابه الاعتباری • آثار
خامهٔ کوهر نثاری • واسرار یراعهٔ درباری • همصحبتی ارواح
علمای سلف • همعشرتی آثار موالی خلف • ایشی دائم مطالعهٔ
فروع واصول • وملاحظهٔ علم معقول ومنقول • وکاری هر بار
تأمل دقایق احادیث شریفه • وتدبر وتفکر حقایق تفاسیر منیفه‌ده

بعض اوقاتده اداء صلوة وصیام • وقضاء وظایف قعود وقیام •
وبعض حالاتده • رعایت سنن وآداب • وتلاوت کلام سعادت انجام رب
الارباب‌ده‌در • پس ضمیر منیر آفتاب نظیرلری مرآت مجلی وجام
جهانما • ومجلای انوار خدا • ومهبط اسرار هدی • اولمشدر
انکچونکه هر فنده پهلوان • وهر علمک اصطلاحیله نظم ونثرده
شیرین زبان • وبلیغ البیاندر • مثلا علم صرفده مصراع
کلماتی کتاب شافیه‌در • وفن نحوده مصراع سوزلری صانکه
متن کافیه‌در • قانون منطقده مصراع حرفا ترکلکی ابن
سینایه • ورسوم فنون فلکده مصراع یریوزنده اودر فلک
پایه • علم معانیدن سوز اچسه مصراع جانی یوقدرکه اوکنه سلمان
وبیان وبدیعدن دم اورسه مصراع قادر اولمز کلامنه سحبان
قواعد شعر وانشاده مصراع ویررا ول نظم ونثره طرز جدید
وفواید طب حیات افزاده مصراع هر سوزی موجز ونفیس وسدید
اشکال اکر ومجسطیده مصراع بلورا ول کیم نه کونه‌در عالم
وعلم هندسه وحسابده مصراع بولورا ولنید وکبنی جذر اصم

تفاسیر کلام الله ده **مصراع** یرذوغی ملهمات عالم غیب
وشروح احادیث حضرت رسالتپناهده **مصراع** جرذوغی هب
من یل ظلمت وریب • و بونلردن ماعدا جمیع علوم و رسومده اکر
معقول اکر منقولده **نظم**

قلمی خضر و مدادی ظلمات	کلماتی دوکلی آب حیات
طبعنک بحری معانی پر دُر	هر سوزی انکچون بر دُردُر

پس بو تفصیل جمیل • و تطویل جزیلدن • معلوم ارباب بصائر • و مفهوم
اصحاب ضمائردر • که برغزلنی بدلك مقطع سعادت مطلعنده

له دامت سعادته

خسروا کوش ایت محبی شعرینه ایله نظر • نظم طرزنده نظامی معنیده خواجو ایمش
دیوا فاده بیوردقلری هضماً لنفسه الشریفه‌در • غرضلری ابتهاج و افتخار
دکلدر • و بر شعر شعری یا بدنك مخلص لطافت مقطعنده •

له زادت سیادته

چراغی سوز خسرودن یقرسه طلمکیدر شعرم • غزل طرزنده چون کوزلرهمیشه طور سلمانی
دیو نظم و اداسنده اجاده قلدقلری • تواضعاً و تنزلاً در •

مقصودلری مفاخره و اعتبار دکلدر • ای یاربن بلدکم بودرکه •

وله • مدّ الله ظله

کل محبی سوزلرینی دُر کبی طاق کوشکه • رشته جان اوزره نظمن دیر و کوهر کوستر
ولی نثار بن اکلدوغم بودرکه • **وله حفظ الله صحته • و ازال سقامته**
محبی سوزلری یکدر بو کون دریله کوهردن • نکارا کوشوار ایدوب قولاغوکه انی طاقن
و طبقهٔ ثالثه‌ده که دقایق مجازیه‌لری حقیقت حقیقیه
لوینه غالب • و اکثرا و قاتده اول مسلکه سلوکه طالب و راغب
لردر • انلر مذهبنه ذاهب • اولوب تسوید ورق ابیات و اشعار
ایلسه **ع** رسوم نامه‌سی کاملترك منشور عنوانی • و تحریك
یراعهٔ دربار و کوهر نثار ایلسه **ع** رقوم خامه‌سی نی دلترك خزینهٔ دل و جانی
و تقریر کلام شیرین و تبیین مرام شعر رنکین اتسه **ع** دواتینك
سوادی توتیای چشم نورانی • و تحریر دقایق معانی حیات افزای
و تسطیر رقایق الفاظ فرح بخشای ایلسه **ع** صریر کلکی حالت
بخش روح نوع انسانی • اولدوغنه بو شعرینی عدیل • و غزل
نی مثیلی حجج قاطعه • و براهین ساطعه‌دن • ایدوکی استاد ماهر

یانندە ظاهر و باهردر • وله

لا زالت دولته مؤبدة • وسعادته مخلدة

بو کون دیوانە اولدم کوردب اول حور پری زادی … کیجە اویخو یوزن کورمم دل ایلر آه و فریادی

اکر لیلی دکلسە اولندن بن اکە مجنونم … اکر اول شیرین اولماسە کوکل اولمزدی فرهادی

جفادن قنغی عاشق کم وفایی یک بلوب استر … دلا کم بو کە عالمدە اکلماسون انک آدی

جفا و جوری ترک ایتمز تضرع ایلسک یارە … بلورسن قانی مشکلدە کیشی ترک ایتمە معتادی

مجبی عالمک قصرینی کوروب اعتماد ایتمە … اولمشدە صو اوستندە ازلدنچونکە بنیادی

وبو الفاظی آب حیات ومعناسی نار ساری • غزل بی نظیر دخی

اول وادیدن جاریدە • وله خلدت خلافته

عندلیب دل نگارا کل یوزکدن ایریدە … کیجەلر تا صبح اولنجە ایکیلر بر صیریدە

ای دل سودازدە زلفندن اومە سن وفا … هی نە کافردر سنمه قصدی صنمە غیریدە

تکیە دلدە ابد بنسون چراغی سینەک … کیم محبت شاهنک قونمش ازلدن خیریدە

جانی کوزیلە قیل نظم سپارەلرلە عالمە … یوق بقاسی نقش اولنمش صانکە آزردیریدە

ای مجبی جاک جاک اولسە کریبانم نە طک … کلشن ایچرە کوزدکک اول سرو نازم سیریدە

٩٢

های یاران صفا اکری اولورک طوغری • سویلک کە مصراع

بو الفاظ و بو سوز و بو خیال و بو نزاکتلر • کلستان و بوستان شیخ

سعدیدە می بولنور • ویا بهارستان جامی • وشبستان فتاحی

حاویدر • ویاخود • مصراع بورنک و بو ادا و بو صفا و بو بلاغتلر

دیوان خواجە حافظ • وانوار سهیلی حسین واعظدە می موجوددر

ویا تجنیسات کاتبیدە • ومحبوب القلوب نوایی دە می مطویدر • ویاخود ع

بو تحقیق و بو تدقیق و بو تشبیه و بو حالتلر • حقایق الدقایق ونگارستان

علامە رومیدە می واردر • ویا حسن دل آهی • وشرف انسان

لامعیدە می محویدر • ویاخود ع بو ترکیب و بو ترتیب و بو طرز و بو

لطافتلر • دیوان ذاتی وصفاتی • واشعار خیالی ونجاتی

دە می مندرجدر • ویا یوسف و زلیخای حمدی • وخسرو شیرین شیخی

دە می منطویدر • فحاشا ثم حاشا ثم حاشا • بس آخر غزلدە

وله • زاد الله عمره

ای مجبی اولمسق بر خسرو ملک سخن • بویلە رغبت بولمزایدی دفتر و دیوانم

دیوبیوردقلری واقع حالی بیاندر مجرد دعوی دکل • وغزل آخردە

ولـه كثر الله اولياءه • وقهر اعداءه

مجبی لطف طبعکدن بحمد الله اير لی شعرك • اشيدوب کورن اشعارك دیدی نظم حسنندیك
ددکلری حق مطلقی اعلاندر • محض ادعا دکلدر • کثر الله مدة
عمر قائلها • ورفع قدر حافظها وناقلها • وطبقهٔ
رابعه ده که فی الحقیقه • طبقهٔ اولیایه • طبقهٔ ثالثه دن مرکبه
بلکه مجموع طبقات ثلثه دن مرتبه در • خامه سی خامهٔ شاعر
دکل خامهٔ ساحردر • ولکن سحری بر سحر حلال • که صاحبی
مرتبهٔ کرامت و ولایتده • ونامه سی نامهٔ افسون ساز وافسانه
پرداز ماکردر • ولکن مکری بر مکر حق که • صاحبی کمال فصاحتده
وذروهٔ بلاغتده در • سلك جواهر علوم اولین وآخرین نظمندن
مفاد • ودرایسی معارف سموات وارضین • کلماتندن مستفاد
هر نقطهٔ نظمی چهرهٔ عروس ایقانده • بر خال عنبرین • وهر حرفی
عارض سیمین شاهد نازنین بیانده • خط مشکین • صحیفهٔ
بیاننك مصراع یوزی برك سمن کبی اقدر • وطومار رقعهٔ تبیانی
مصراع غنچهٔ شاخسار زنبقدر • مکتوب نظم بلاغت اسلوبی

یا مجلس بلاغتده ع شمع تابان بزم عزتدر • ویا بوستان
فصاحتده ع کلبن کلشن مروتدر • ونامهٔ فصاحت
مصحوبی یا بر کلشندر که ع هر الف انده سرو دالیدر
ویا بر بوستاندر که ع یاء معکوس انك زلالیدر • حروفنك
اعیان وذواتنه نظر اولنسه ع انده هر عین عین عزتدر
ودلالات وصفاتنه اعتبار قلنسه ع انده هر دال دال
دولتدر • عبارات واعتباراتنه مطالعه قلنسه • ودقایق
ونکاتنده ملاحظه اولنسه • جواهر زواهر نثرنك پایه سی پایهٔ
نثردن عالی • ودرر غرر شعری • مرتبهٔ شعرادن متعالی
بدایع عباراتی • فرج بعد الشده کبی • فرح فزای • وروایع استعاراتی
کصحف مکرمهٔ مرفوعهٔ مطهره ترح زدای • دوات کلمات
فصیحه سی • ماننده نون ذی النون • لطایف معانی ایله مملو ومشحون
صحیفه سنك سوادی • سواد حدقهٔ حور • وبیاض نامه سی
بیاض حدیقهٔ نور • جمیع درر معارف • درج دیواننده محرز
کل صغیر وکبیر مستطر • بعض اشعار حامل اسرار الهی • وناقل

معارف نامتناهی • و نمونهٔ آثار سبحانی • و جریدهٔ اخبار یزدانی
ع تضاهی نفیس الدر بل هی انفس • و بعض آثاری مبین آداب
بلاغت • و هادی طریقت فصاحت • و مرشد طریق بدیع و بیان
و رهبر مسالك فنون تبیان که ع و تحسبك من ریب الكلال
و تحرس • و بعض ابیات و اشعاری معدن درر فرائد • و مخزن
غرر فوائد که ع اذا نظرته العین زاد ضیاؤها •
و بعضیسی شارح غصص شوق و محبت عاشقان پاك نظر •
و ناقل قصص حسن صورت نازنینان ماه پیکر که ع اذا
سمعته الاذن زاد صفاؤها • هر شعری انواع غریبه یی
مشتمل فرخنده سفینهٔ نوح • و هر بیتی اصناف صنایعی شامل
سکینهٔ روح پرفتوحدر ع یبدلهم القوم منه مسرة
بنه کیم لباس حقیقتده جلوه گر اولان بو محبوب مقال پرسوز و حال
بنم اقوالمه شاهد حال و صدق مقالمه دالدر

ولـه • ابد الله دولته

اختیار فقرایدن درگاه و ایوان استمز — زاد غمدن اوزگه هرگز کندویه نان استمز

شولکه استغنا سریرینه اوتوردی شاه وار — سر تسرا اولماغه هفت اقلیمه سلطان استمز
شعلهٔ آهی کیمك کیم عالمه پرتو صالر — ذره یر المز گونی اول ماه تابان استمز
پادشاه عشق درگاهی اچوق گلسون گلن — منع اولنمز هیچ کس عشق اهلی دربان استمز
اولکه دلدارك جفاسینی وفادن یك گورر — منت ایتمز کمسنه یه درد دینه درمان استمز
یار الندن ای محبی بر قدح نوش ایلین — خضر الندن گر اولورسه آب حیوان استمز

و شعار مجازده عرض دیدار • ایدن بو شعر آتش بار • دخی بنم جمیع
کلماتمه • شاهد صداقت آیات • و بینهٔ عدالت سماتدر •

ولـه • زاد الله عدالته

لبمی بو یا لعلی یا خود می صهبا میکی — سوزدمنك مرده لر احیا ایدر عیسا میکی
بلمز قصدی هلاك اتمكمی در عاشقلری — مقتضای حسن بو خسته ناز و استغنا میکی
کتمدی باشندن اصلا زلفنك سوداسی آه — بلمدم دیوانه می بو دل یا خود شیدا میکی
وجه زیبادن نچون منع ایدرسن صوفی بزی — احسن تقویمه انکار ایلمك تقوا میکی
هر نه سوزکیم سویلدك بر گوهر یکدانه در — ای محبی بو خسته بو گوکلك سنك دریا میکی

و بو غزل فارسی دخی اول شاه زمان جند شعرانك فارسی ایدوکنه
ادل دلیل قاطع • و اجل برهان ساطعدر •

وله — ابد الله دولته

ای از نظارهٔ تو خجل آفتاب صبح — لعلت بخندهٔ نمکین برده آب صبح
تابان ز جیب پیرهنت سینهٔ چو سیم — چون روشنی روز سپید از نقاب صبح
دلرا فراغ میدهد و دیده را فروغ — دیدار آفتاب وشان و شراب صبح
دیوانهٔ جمال تو از مستی خیال — ذوق می شبانه ندانست و آب صبح
بستان می صبوح مجبی بفال سعد — این دم که آفتاب کشاید کتاب صبح

های اخوان وفا **مصراع** کلك انصاف ایده لم طوغروسنی سویلیه لم بودکلو ابتلای تدبیر مصالح عباد • وتقیید تنفیذ احکام اطراف بلاد • وتفکر قضایای عساکر واجناد • وتزاحم وتراکم مهمات وظایف جهاد • وجموم عوارض وعوایق وافره • وهجوم صوارف وعلایق متکاثره • وتردد مغازی واسفار • وکشت وکذار ممالك ودیار • ایچره ایکن بو کونه وبو مقوله • اظهار مزایای رایقه • وابداء خبایای فایقه وانباء فواید شریفه • وانهاء عواید لطیفه • وابداع نکات غریبه واختراع خیالات عجیبه یی • که هر بری قریر عیون اعیان زمان ومنکوش آذان اذهان • ومرآت اجتلای وجوه اعجاز وبیان • وآیینهٔ

٩٦

صفت عقل

رخسار وجبین مزایای حساندر • پیشوای راهنمایان قدیم • وهادی هادیان صراط مستقیم • شمع شبستان ظلمت آباد بشریت • وآفتاب صفا بخش برج عالم انسانیت • حاکم الوقت شهرستان تن • وپادشاه فرمان فرمای سریر اقلیم بدن • مدرس مدرسهٔ ضمیر • وحاکم محکمهٔ تدبیر • یعنی که عقل قدسی نژاد • وتجرد نهاد که سایر قوایه نسبت مقول انی اعلم ما لا تعلمون در • کیمك دیوانندن کورمش • وکیمك جریده سنده بولمشدر • وکیمك مجموعه سندن بلمش • وکیمك تألیف وتصنیفندن مشاهده قلمشدر • وبو ایکی توامان متجسسان مقال

صفت گوش

وهمزادان متجسسان احوال • که بحکم واذ یتلقی المتلقیان عن الیمین وعن الشمال هرماه وسال بلکه دایما غدو وآصال • وایام ولیالده • جست وجوی قیل وقالده • وتك وپوی استماع لطایف مقال ارباب فضل وکمالده • ایکن • قنقی شاعر ماهرك ذهانندن • ویا قنقی ناظم ساحرك زبانندن • ویا قنقی کوینده نك نواسندن • ویا قنقی خواننده نك صداسندن • ویا قنقی فصیحك صریر خامهٔ خوش بیانندن • ویا قنقی بلیغك آوازیراعهٔ مشکین خامهٔ لطیف التبیانندن

ایشتمش و دیکلمشدر کلا سوف تعلمون ثم کلا سوف تعلمون ع لمحمد

ظله نظم محبی نظمنه بکزر نظامنک • دیدکمه اعتماد و اعتقاد

ایتمزسک • شمدیه دک نقل اولنان اشعار و آثاره ع لطال بقاه

انجه خیالاتنی که نکین ادابی کور • حقا بودرکه ولـه

ایده الله فی عاجله	واسعده فی آجله
محبی لبلری ذکرن میانی وصفنی قلسه	دیه‌لر بو ایله بر شیرین کلام انجه خیال اولمز

دیوان سعادت عنوانلری جمیع کنوز اسرار عشق و محبتی جامع • و رموز

ذوق و شوق و مودت انده مجتمع • ایدوکنده شبهه و تردد کوارسه

بو بیت مقتضاسی اوزره مطالعه دیوان بلیغ البیانلرینی

نفسکه حواله • و ریب و شککی جمله ازاله ایله •

ولا زال آتاه الله سلامة شاملة و کرامة کاملة

ایکنمکه اوکرنمک دلر عشقک رموزن سرتسر • اوقیسون کوره سون محبی دفتر دیوانمز

بلکه اوله معنای اثبات • و منکر اولان معاندی اسکات • ایچون

دیوان لازم دکل • بو غزلی بدل کافی و وافیدر •

ولا زال آتاه الله دولة تنمو علی مرور الایام و نعمة تزکو علی کرور الاعوام

حسرت رویکله آقر کوزلرمدن یاشلر	بیله اکلر اکلسم یا نیجه طغلر طاشلر
طك دکلدر چنکل ابروسنه جان و دلی سن خوب ایچون	اولی کلمشدر بکم محبوب ایچون صاواشلر
غمزه که دی عاشقك قتلینه زحمت چکمسون	آنی هجران اولدر بنده شاکه اونون یاشلر
باش اچوب عاشقلرك کویوکه بی پروا واردر	کرچه کیم سنك جفادن یغدیرن طاشلر
کریکی چاره ور ایدیب اشکینی سقا ایلمش	یوللروکی سوپوردی چشم اولوب فراشلر
آتش عشقیله یاندی دل یانیجه کوز کرخ	قوری یانیجه بله یانه کلبده یاشلر
ای محبی تحفه کوندر شعرکی یاران ایچون	هر بریسی دییه‌لر تحسین ایدوب سایاشلر

جمیع شعراء سلفك • مراتبندن • رتبه‌سی عالیه • و جمله بلغای

خلفك • طبقاتندن • طبقه‌سی متعالیه • ایدوکنه دلیل صحیح •

و برهان صریح • دکلمیدرکه • شعرای عرب و عجم • و فصحای ممالك عالمك

باسرهم و جملتهم • نظم ابدارلری • کندو لسانلرینه و اصطلاحلرینه

مقصور و منحصر • و اشعار سحر آثارلری • یا لسان عربی و یا زبان

فارسی‌یه محصوردر • غیری زبانده هم نادر و هم قاصردر • اما

بحمد الله انك حضورنده ترکی و فارسی و غیری یکساندر • و خامه عنبرین

جامه • و عباسی عمامه‌سی • هر دلدن ترجمان • اولوب هر لسان ایله

بیانی بر بریندن روشن و واضح • وهر زباننله نظم گوهر افشانی
آخوینندن مستثنی و راجحدر • زبان فارسی ایله نظمده فارس
گردون گردان • و لسان ترکی ایله انشادده خسرو عالم
و حافظ دوران • و اصطلاحات تاتاریه ده خان خواقین جهان
و کلمات عربیه ده سلطان سلاطین زمین و زماندر • نته کیم
بو نظم لطیف رنکین خیال • بنم اقوالمه دالدر •

ولـه ادام الله تمکینه و تأییده •

محبی نظمنی کوروب دیه البتّه نظم اهلی	بو فکر بکری شعر ایچره مکر ایجوق ظهیر ایلدی
سکا جانیله قول اولدم فلک سقفینه پا قورسم	عجمیدر بنی دوراشه کردون سریر ایلدی

واقعا بو سایه آله • اولان پادشاه عالمپناه • دام علاه • و نال مناه •
حضرتلرینک شعرنه کیمک شعری • شبیه و عدیل • و نظمنه
کیمک نظمی • نظیر و مثیل اولسون • که بو سعادت ایله

نظم که اکثر الفاظی اسماء شعرادر بر الفله اشارت و ایشدر

معارف تختنه سلطان دوران	دیار نظم ایچنده خان و خاقان
خیالاته کمال و سونه خسرو	حسن نظم و اداده حافظ نو

نثار نثر دلکش تختنه خان	نظام نظم روح افزاده سلمان
غزلده عالمک حاضر جوابی	قصایده ظهیر فاریابی
صفا کاشانه سینک نیک نامی	بقا میخانه سینک طولو جامی
فصاحت باغنک دستان سرایی	بلاغت کلستاننده نوایی
بقا و لا بقانک نکته دانی	وجود ربّ باقی ایچره فانی
کمالیله کورن جمله علومی	رموزی برله ضبط ایدن رسومی
بلن کنه کمال سرّ ذاتی	تصور ایدن اوصاف و صفاتی
کلام حسن دل ایچنده آهی	سوزی جمله رموز سرّ شاهی
اچن بر بر رموز کایناتی	بولان دریای حیرتدن نجاتی
سوزی اهل محبت جانفروزی	کلام سوزناک ایچنده سوزی
ریاض نظمله نثرک بهاری	لیال شعر و انشانک نهاری
کمال عشق عاشق و ش جهانکیر	سعادتده جوان فکرله پیر
رموز امر معروفا و لان امری	کنوز نهی منکر ایچره عمروی
زمانک قدوه شیخی شبابی	جهانک عارفی رنکین خطابی
سیادت عرصه کاهینک سواری	لطافت کلستانینک هزاری

محبت چرخنك روشن هلالی	مروت باغنك تازه نهالی
سخاوت تختنك شاه كریمی	مروت بحرنك در یتیمی
فصاحت آسماننك مسیحی	بلاغت فننك غایت فصیحی
غزل طرزنده دهرك پاك طوری	بدیهه شعر تر نظمنده فوری

معانی فننك رنكین بیانی
برات نظم و انشانك نشانی

اوكدوغندن ماعدا انشاسی بحری نك نثر لآلی • محسود در یتیم وشعری بحورینك آب لآلی • مغبوط عین صافی • تسنیم در •

وله • عظم الله تعالی شانه

مجبی وصف ایله لعل لبك چون • اولور هر بر سوزی قند مكرر

ودرج برج مطلعندن طالع اولان معانی رنكین بر خیالی نك شمس انوری • چرخ بلاغتك رشك ماهی وآفتابی • وتتق افق مقطعندن لامع اولان معانی شیرین چون لآلی نك بكر منوری • ونجم ازهری • آسمان فصاحتك غبطه سحاب مشكین نقابی در •

وله • صانه بالخیر عما شانه

مجبی سوزلری در و كهردر • كركدر انی یاران ایدن منكوش

نظمنده كی نظامی • وكلامنده كی انتظامی نك • دیار فضل وافضالك رومی وشامی دن • نه قدر بنامی • واولو الفكری وذوی الاحترامی واراسته چاكری وغلامی • اولمق هر برینك كامی در • زیرا كه •

وله مد الله ظله الظلیل

كورسه مجبی شعرن نظم اهلی اكرلر باش • تحسین ایدوب دیدیلر هیچ كورمدك نظیرن

وكلماتی جامی نك نشاء مدامی • وكیفیت سرور انجامی • برله ممالك وجد و حالك امامی وهمامی • اولنلرك شوقی وغرامی مقامی حد كماله ایروب • دائما انكله متكیف اولمق جمله سنك سعیی • واقصای مرامی در • نیجه اولمسونكه •

وله عمره • زاد الله عمره • وشرح صدره

نظم مجبی نظمنه بكزر نظامنك • انجه خیال انكه نكین اذانی كور

نیشكر طومار تحریرینك قندی ونباتی • اصحاب شوق دلتشنه لرینك دل ضعیفی • وجان نحیفی نك • علت امتداد حیاتی • ومادۀ عیش وعشرتی در • وجام خوشكوار تقریرینك شهدی وشربتی • ارباب ذوق دلخسته لرینك • دل پر حیرتی • وجان پر محنتی نك • وسیله نجاتی

وسرمایهٔ صحت و صحبتی در ● واقعا اولسه محل استجاب وجای استغراب
دکلدر ● زیرا که **ولـه مدّ الله عمره ورفع قدره**
مدح ایدوب لعل مجبی دیسه بزرنکین غزل ایشدوب ارواح قدسی سجده دن تحسین ایدر
سخایی وعطایی داعی وساعی یه ● دیریغ ایتمکده حاتم طی مثالی ● دکل
جهانك فریدی در ● وعهدی و وعدی اولان لطف لطیفنه ● وفایی تعقیب
ایدوب لا یبدل القول لدیّ مقالی فهمی ایچره عالمك وحیدی در ● ولطفی
سالخوری نك صبوح پر فتوحی و شراب سرور انجامی ● یادی و آشنایی ●
وغریبی و کدایی ● خندان ایدوب هر برینك قلب پر فتوحینك سروری در
وعهدی و صدقی کتابنك خطابی وجوابی ● وکلامی ناصوابی ● هر خاکی
وزاری ● وهر غباری و دلفکاری ● وهر محبی و فقیری ● ومخلصی و حقیری
اولنلرك درونینك ● ذریعهٔ تحصیل نوری ● وظاهری و باطنی نك ●
واسطهٔ تکمیل حضوری در ● والحاصل اکر عشق و شوقدن ● اکر حال
وذوقدن ● اکر خلافت و سلطنتدن ● اکر شوکت و شجاعتدن ● اکر جود
وعطادن ● اکر کرم و سخادن ● اکر عهد و وفادن ● اکر صدق و صفادن
وبالجمله هر فصل و هر بابدن ● وهر رمز و هر کتابدن ● دم اورسه

ولا زالت حضرته الزاهرة قبلة الاقبال ● وكعبة الافضال
کوهر نظمینه ایله کل مجبینك نظر ● کوش کلطوق هر سوزی یکدانه نك دردانه سی
نکته کلزار بلاغتك بلبل سخن سرایی ●
یعنی میر علیشیر نوایی ● زبان ترکی و فارسی ده ● نظم وافاده یه قادر
شاعر ساحر اولمغین ● وزیر شاه اولدی بزم پادشاهمز
اَدام الله عمره ● هر زبانده نظم ایتمکده استادماهر اولمغین ●
پادشاه عالمپناه اولوب خیل شعرا اکا رعایا و سپاه اولدی
بو جمله ایله ینه مغرور و مسرور اولمیوب **لـه زید عمره** ●
اکرچه سوز اشعارك مجبی عالمی یاقدی ● غرور ایله صاقن دیمه که بر صاحب کمالم بن
بیتینی ● هضماً لنفسه ● نظم ایدوب بو کونه اعتذار ایله علو شاننی
اظهار و اشعار ایلر ● واقعا کامل کندویه اسناد کمال ایتمك
کلّی کمالدر ● بلکه تواضع و تنزل سعادت ذاتینه دالدر ● نته کیم
ینه اول پادشاه درویش سیرت ● وخلیفهٔ تقوی سریرت
بیور مشدر ● **ولـه مدّ ظله** ●
چونکم مجبی کوی محبت کداسی سن ● خلوت زمانه طلکمی دیسه پادشاهکا

تتمة میر علیشیر رحمه الله الملك القدیر بو قطعه‌یی نظم ایدوب

قطعه

غزلده اوچ کیشی طوریدر اول نوع | کیم اندن یخشی یوق نظم احتمالی
بیری معجز بیان ایلیغ ساحر هند | که عشق اهلینی اورتار سوز و حالی
بیری عیسی نفس لیك رند شیراز | فنا میخانه سیدا لا ابالی
بیری قدسی اثر لیك عارف جام | که جام جمدر سیغان سفالی
نوایی نظمیغه باقسانك ایمانتور | بو اوچ نیك خالیدین هر بیتی خالی
همانا کوزکودورکیم عکس صالمیش | انکا اوچ شوخ مهوش نیك جمالی

کندوبی برآیینهٔ ابکینه‌یه تشبیه ایلمش که انده اول اوچ شاعر ماهرك صوری منطبع و مجتمع اولا اما که بزم پادشاهمز ظل الهمز طال بقاه و نال مناه حضرتلری

ولـه ادام الله سروره وزاد حبوره

شعر پرسوزك محبی صاف برآیینه‌در دقتیله قیل نظر کورکم نه معنیلر کلور دیو نظم بیوردوغی بیت مقتضاسی اوزره همان کندوبی دکل شعر پرسوزن دخی آیینهٔ مجلی و مجلای معانی دلکشا

ایلمشدر اهل معانی و بیان واصحاب بدایع و تبیان اولنلر بلورلرکه ایکیسنك تفاوتی ما بین السماء والارض و تمایزی کتمایز المباح والفرضدر زیرا اولدر شوب انجق کندوبی مرآت مصفی ایتمکه قادر اولمش و بونك صفای مرآت ضمیر منیری طشوب وحددن اشوب کلماتن دخی آیینهٔ پرصفا قلمش واندن منعکس اولان صور ثلثه‌یه منحصر و بوندن کورنن معانی متکاثره‌در والحاصل

ولـه آتاه الله سلامة شاملة وکرامة کاملة

بحر نظمنده محبی‌نك شو کیم دراستمن کورمزن غواص وش ولسون همیشه سرنکون

وطبقهٔ خامسه که طبقات شعرانك پستی و ادناسی ونظمه هوس ایدنلرك مرتبهٔ اولاسیدر اول جماعتدرکه محضا فی بحر و قوافی‌یه خوشنود و خرسند و راضی و بهره‌مند اولورلر واول طایفه یوز تعب و مشقت ایله بش بیتی ترکیب وبیك آلام و زحمت ایله یدی بیتی ترتیب ایتسه‌لر دعوالری نواسی ایله ما بین زمین و افلاك مملو و ولاف و کذافلری صداسی ایله میان سمك و سماك مالامال و طوبطلو اولور اما نه نظملرنده حقایق

ومعارف نوشندن حلاوت • ونه سوزلرنده عشق و شوق آتشندن
حرارت • وارنه ترکیبلری شاعرانه • ونه ترتیبلری عاشقانه در
فحنگه برسندن رمیده بلا رام مثلی مقتضاسنجه ناگاه بر بیت لطیف
ویا بر معنای شریف • ویا بر ادای رنگین • ویا بر خیال نازك وشیرین
واقع اولسه • بر مرتبه دعوای باطل • ایدرکه ایتدوکی سعی عاطل
وضایع اولور • بو طبقه ده اولان شاعره الصمت خیر کلمه سنه
تمسك مناسب • بلکه من کثر کلامه کثر خطاؤه دن مجتنب اولوب
من صمت نجا ایله عمل واجبدر • اما جناب پادشاه عالمپناه •
ادام الله علاه • حضرتلرینك نظم اشعار بلاغت شعارلرینه نسبت
جمیع شعرای زمان • وفصحا و بلغای دوران • کچنلر طبقهٔ خامسه ده
بلکه مرتبهٔ سادسه دره • خصوصا کندوبی مقتدای ادعا ایدن
نادان و جاهل • ومنم دیگر نیست • ودر عالم مانند من کیست دین ادانی
واراذل • اول امیر کلام • و پادشاه ممالك اسلام • وخلیفهٔ ملك
علامك • اشعار گوهر نثارینه • نظیره دیمك دعواسن • مجرد
ردیف و قافیه سی جهتندن متحد • وتقطیع و وزنده مطرد • او المغله

شعرنی انك شعرینه نظیره اولور • اعتقادن ایدوب جهل مرکب ایله
جاهل • واضحوکهٔ اعالی واسافل • اوله • وبونی ادراك واذعان
وفهم وامعان • ایلمیه • که فضلای زمان • وبلغای دوراندن
هر کیمك که کبك خوش خرام اقلامی • انك اشعارینه نظیره
هواسنده پرواز • ایدوب کلامه آغاز • ایتسه •

وله ادام الله تأبیده وعلوه وتمهیده وسموه

هر کیم محبی شعرنه بلمز نظیره دیه | قانی خرام کبك وقنی جلوهٔ کلاغ

بیت دربار و گوهر نثاری • اکا جواب با صواب اولور •
وهر کیمك طوطی خامهٔ مشکین جامه سی • انلر بیوردوغی
قوافی واوزانده سوز سویلسه • وله لا اخلاه الله

من نعم متتابعة الافواج | وقسم متدافعة الامواج

دیمه محبی شعرنه کلکج نظیره دن | صوت هزاره بکزدمی سوزنی کلاغ

بیت حکمت آمیز • وحالت انگیزی • اکا خطاب با عتاب اولور • جمله نظیرنی
وبی شبیه • اولان غزللردن که وجه وجیه • اوزره سوق اولنوب وبعض
شعرا نظیره شکلنده غزلسرا اولمشلر ده • بو غزلنی بدلدر •

ولـه عظّم الله شانه

زلف مسكك اسایله اوروب قمره خساركی ‌ ‌ دوستم محرومم قلمه عاشق دیداركی

نقد دل الوب مبالغ وصله اقرار ایلدك ‌ ‌ اوسته جانم ویره یم بو زمزمه مندد بازاركی

دیرده زلف چلیپا كی كوربی مغبچه ‌ ‌ بغلمسم كافر عشقم بله زناركی

سنك محشندن مكر یاپمش ازل بنای عشق ‌ ‌ انكیچون دلده محكم ایلمشدر داركی

اول كل رعنا غمندن بو كیجه بلبل كبی ‌ ‌ ای دل شوریده ارتوردك فغان وزاركی

حسرت لعل لبكدن ناتوان بر خسته‌یم ‌ ‌ ای طبیب دل صدد ایكمه مسن بیماركی

ای محبی لوح دلده نقش ایده بی اختیار ‌ ‌ اهل دللر مجلسنده كوش ایدن اشعاركی

اهل انصاف اولان عارف ذی المعارف • بلوركه حضرت پادشاه
عالمپناه • مدّ الله ظلّه الظلیل • وضاعف قدره الجلیل •
حضرتلرینك بو شعرینی شبیه ونبی عدیللرینه • نظیره اولوب غزل نظم
ایتمك متعسر • بلكه متعذردر • زیرا كه مطلع كلام دلسوز • وذیلنده
اولان ایكی بیت دلكش ودلفروز • تمام محال ومواضعنده • ومجاز
ومواقعنده • بعنلمش ضروب امثالی شامل • ورنكین ادا ولطافت
الفاظی مشتمل • اولدقلری اجلدن انلره شبیه وعدیل • ابیات

نظمنه سعی جمیل • محضا زمانی تضییع واوقاتی تعطیلدر ‌ بیت

اشعار پادشاه كه سحر حلالدر • ایتمه هوس نظیره سن ای دل محالدر

وبیت رابعك كه بنیادی • بنیاد سبع شداد • وبناء رفیع ذات
العماد كبیدر • اساس مفهوم ونحواسی محكم • ومعنای نظم وخیال
واداسی • مستحكم • واقع اولمغله مقدور بشر اولمه‌دن متجاوزدر
ومظهر عقل حادی • عشر دیمك جائزدر ‌ بیت

انك مانندینه بنیاد اوروراهل هنر اول • كه اندن ای كوكل هرنسنه مقدور بشر اولمز

بیت خامس اگرچه كه خانهٔ دل ارباب وفا كبی • زیب وزیور
تكلفدن خالی ومعرّی • وحلیهٔ آرایش تعسفدن ساده ومبرّی
بر بیت ساده‌در • اما سهل ممتنع برساده سلطانی • ومادهٔ
حیات جاودانی • ومنبع چشمهٔ زندگانیدر ‌ بیت

او بیت ساده سلطانیكه نظم پادشاهی • میسر اولمز اول هر فرده الهام الهیدر

وبیت سادس اگرچه كیم ظاهرا شكایت الم حسرتدن منبی ومخبر
وروایت سقامت فرقتدن منهی ومشعردر • ولكن سامعی دلخسته‌لره
شفا • ومرضای آلام هجرانه دوا • ایدوكنده شك وریب

یوق بر بیت پر معانی و کلام بی نقص و عیبدر **ببیت**

وجود روح بخش شاه جسم عالمه جاندر • کلامی مرده دللر دیرلدر عیسای دوراندر

بیت سامع خود بر بیتدرکه کوش ایدن اصحاب حال • و استماع ایدن

ارباب مقال بیتمزبوری مدح و توصیف • و تحدید و تعریف

ایچون دهان شیرین کلاملرینی بیلک کز زلال ناب • و زبان طوطی مقال

آلفاملرینی هزار بار مسک و گلاب ایله • یوه قلرندن صکره

ناچار و بی اختیار • **ولـه مد الله ظله**

ای مجبی لوح دلده نقش ایدر بی اختیار • اهل دللر مجلسنده کوش ایدن اشعارکی

دیمه دن غیری • بر کلام ایله متکلم • و بر نغمه ایله مترنم • اولمق

خاطرلرینه خطور ایلمک احتمالی یوقدر • **ببیت**

شاه دهرک وصف ایدن نظم حیات افزاسنی • کندو ابیاتیله استشهاد ایدر دعواسنی

پس دعاء دولت دارینه اشتغال • ایدن ورق کبی ضعیف الحاللر •

و قلم مثال • زبان شکسته و منکسر البااللر • اول حضرتک اشعار

دلفریب و شیرین مقالنه • و جامع اللطایف اولان غزلیات

پرخیالنه • نظیره هوس ایتمک عین خطا و مقابله ده جوابه

تصدی باطل خیال • بلکه کلی وبالدر • خصوصا که کلام الملوک

ملوک الکلام • مقال اصحاب کمال • اولدوغی کبی • مقال العبید عبید

المقال • دخی مقبول ارباب عزت و جلالدر • پس اصل ادب محضا صمت

و سکوت • و خضوع و خشوع و قنوتدر • لکن بعض غزللره نظیره یه

تشبه • محضا الناس علی دین ملوکهم قولنه اقتدا و امتثال

و شان عالی شانلرینی • تعظیم و اجلالدر • یوخسه •

ولـه ادام الله عمره

کوره مجبی شعرن نظم اهلی اکدیلر باش • تحسین ایلیو دیدیلر هیچ کورمدک نظیرن

آشراق • ارباب عشق و محبتدن • اولان شعرا

و اصحاب شوق و مودتدن • اولان بلغا و ظرفا • عشقک تعریفنده

شویله افاده • و بیان ایتدیلر • بو طریقله ایجاده • بیوره مثلردرکه عشق

بر درخشنده اختردرکه • بشریت دیدکلری سنک نورو صفاسی اندن

و بر درخشنده کوهردرکه • انسانیت تاجینک زیب و زینت و بهاسی

اندندر • نته کیم بو بیت دلکشادن • مفهوم در •

ولـه خلد الله خلافته • و ابد دولته

شاه عشقم ایلدم اهم لواسن اشکار • شعله دل باشم افسر درکون زر تاجی وار
وبر مهر درخشان طالع در که • محزون خاطرلر خارستانی اندن گلشن
وبر بدر درخشان لامع در که تیره دللر شبستانی • اندن
پر نور و روشندر • نته کیم بو مطلع فرح بخشادن • معلومدر •
ولـه ❀ شرف الله بوجوده الدیار
طوتشدم آتش عشقه ینه سینمده داغم وار • محبت تکیه کاهنده سوینمز بر چراغم وار
وبر بحر زخار و سبع در که کوکلر دکل • شول کوکلر سفینه سی که •
کوکلر انک ایچنده حباب دکل غرقاب امواج حیرتده • نجم و لمسون که
مصراع لدی دام ظله قطره دریا اینده جمع اتسم یدی دریای بن
وبر جبل قاف کردار منبع در که • عنقا دکل طیور حواس و قوی
که انلره نسبت عنقا ذباب دکل • قله و ذامانی طیرانینده مکسور
الجناح • و مسلوب الاستطاعت • ایدوکی ظاهر و باهردر • واقعا
ع لدی مد ظله اولسه بر نسنه عیان اکه بیان حاجت دکل •
وبر شعله مشتعله سوزنده در که خس و خاشاکی • جان و دل
ارباب نظر • وبر برق پر حرق فروزنده در که قلوب اهل هنر

کانوننده خاکستردر • نته کیم بو بیت پر سوز و حال اول مقاله
دالدر • لـه ❀ عظم الله بدولته الدیار
اوبردم تکیه عشقك سوینمش کر چراغ غنی • کیجه کوندز جکر یاغین یقر اندن بر ابد الم
وبر اژدهای خونخواردر که عالمی • بردم چکوب الوق اکا کام و رام
وبر پادشای قهار و جبار در که • مختصر کاری ابرار له بیکار •
واخیار له کارزار • و ادنای مرامی قتل عام • و تخریب بلاد عظام
و تعذیب عباد کرام در • نته کیم بو بیت پر تهدید • دده کم معنای
مشعر و مفیددر • ولـه ❀ • بسط الله ظله فی الآفاق
طوب اولور طولر سر عشاقدن میدان عشق • هر قچن آنك سر زلفی له چوکان اولور
وبر صاعقه محرق و سوزاندر که • عقل و دین خرمنن بردمده یقر •
قادردر • وبر صرصر آتش فشاندر که • بر نفسده قوی و قدر •
واجسام و ارواح بشرك • کولن کوکلره صاوردر • انکچون بر عارف
ذی المعارف نظم ایدوب دیمش • وله جعل الله شموس عدله دایمة الاشراق
لمعه حسنوکه یاقسم بن عجبمی جان و دل • شمعه یاقربالو پر پروانه لر سوزان اولور
جدال و عناد دنه نسبت پادشاه و کدا یانینده مساوی • و ظلم و بیداد دن

نظر • فاسق و پارسا • و فاجر و مرشد راه تقوی • متقارب
و متدانی • نته کیم اول بر عاشق صادق بیان ایدوب شکر ایمش

ولده ادام الله سلطانه وشیّد قواعده وارکانه

مجبی عشق اراسنده گدا و پادشا بردر • آیا نه بنجه قول اندی ایشتمادکمی محموده
بر حاکم قضا جریان • و بر سلطان عالی شان سمو المکاندر • که مجموع
علویاته • حکم جهانمطاعی • تابناء بر شرار و ارساری • و عامه
سفلیاته • امر واجب الاتباعی • سیلاب سحاب بهار مدار کبی
جاری در • نته کیم بو مطلع پرتاب • اول معنایی اشراب • ایدر •

ولده • دامت سعادته

عشقه طاقت قلمدی غایت زبون اولدم زبون • گوزلرم یاشی بشمدن آشدی اولدم غرق خون
سوز اشتیاق عاشقان دهلوی • انک زبانه بر سوزندن بر علو •
و تاب فراق مشتاقان پهلوی • انک سوز دلفروزندن بر پرتودر •
نته کیم بو بیت انتشار • اول معنایی اشعار ایلر •

ولده • خلدت دولته وسیادته

درد درونی صومعه بکا ای رفیق عشق
اودلره یاقمه عالمی سویلتمه هاینی

کلیا بسایط مظاهرک ازدواجی • انک امری • واسطه سیله •
و جمیع مرکبات عناصرک امتزاجی • انک فرمانی رابطه سیله در •
بلکه نفوس مجرده نک • اجسام انامه تعلق و وصولی • انک بندیله
و ارواح مقدسه نک • اشباح خاص و عامه • دخول و حلولی انک پیوندیله
در • اکر بو محل دقیقی • کما هو حقه تحقیق • ایلمک مراد ایسه •

ولده • امده الله بالنصر والظفر ومحق فجور وکفر

نیجه طورمشدر معلق اشبو چرخ بی ستون
جان گوزیله آچ عبرتله بو گنبد مینایه باق
حکمتین کل قیل تماشا کل بتورمش خارده
باغه وار نطع ایلنکلرله دوشنمش سایه باق
لشکر انجمله جمع اولمش بوکرکن ماهتاب
طوغسه قلمز محو اولور مهر جهان آرایه باق

گورکه بو اوضاع متباینه مابیننده بو اتحاد • و بو اطوار متخالفه
اوزرنده بو دکلو امتزاج و اطراد • واسطه عشق و محبتسز
محال دکلمی • و رابطه شوق و مودتسز • طیف خیال دکلمی در •
فی الواقع تأمل و تفکر • و تعقل و تدبر • اولنسه • بر مقتضای
وان من شیء الا یسبح بحمده • جمیع اشیا • و ما
السموات والارض • و ما تحت الثری •

ولمه • ايده الله تعالى في اجله • واسعده في اجله
اتمشم عشقك شرابندن ازل بحر عدنوش • انكيچون قلمشدر جاننده صبر ودلده هوش
معناسنى • بر قولده نباجال • وبر قولده لسان مقال • ايله اوراد
ايام ولياله • واذكار غدو وآصالندن • اتمشدر • واقعا بر موجب
حكم الاصول • تجري الى الفروع • ونور النار يظهر في الشموع • سر
محبت ازلى • كه مضمون فاحببت ان اعرف در • مكامن بطون
ممكناتده سارى • وپرتو عشق اولى • كه نجواى فخلقت
الخلق لاعرف در • مجارى ذرات كائناتده • سائل وجارى در • همانا
اول آتشك پرتو علوى دركه • قباب افلاكده • كه هر برى صور واشكال
ايله • مثال فانوس خيالدر • بر حسب والسماء ذات الرجع
مبداء حركت دورى اولان • هيئت ميل ارادى اوزره ظاهر وباهر در
وكره خاكده كه ومن الارض مثلهن مستدعاسنجه
هر طبقه مستديره سى مرآت مشاهده انوار ذات الكدر • بر وفق
والارض ذات الصدع منشاء انبات نبات
اولان سكون وقرار • اوزره قايم ودايم در • واجناس جمادات ده

وان منها لما يهبط من خشية الله موجبنجه صفت ميل
طبيعى اوزره نازلدر • وانواع نباتاتده • كمثل حبة انبتت
سبع سنابل مستدعاسنجه مبدا نشو ونما اولان
حالتله خاصلدر • واصناف حيواناتده • وما من دابة في الارض
ولا طائر يطير بجناحيه الا امم امثالكم مبتغاسنجه
قوه شوقيه • وحالت جنسيه جامعه اوزره تركيب اولنمشدر •
وافراد نفوس كامله انسانيه ده • ان كنتم تحبون الله فاتبعونى
يحببكم الله مقتضاسنجه صفت عشق روحانى • ده •
وصورت محبت جاودانى ده • تجلى قلمشدر • بلكه ديده اعتبار
وعين استبصارله • نظر اولنسه • سراپاى دنيا • تا ملأ اعلى دن
تحت ثرايه • اير نجه • وعالم افلاكدن مركز خاكه • اننجه ذرات
كايناتدن • بر ذره يى مقدار • ودرياى ممكناتدن • بر قطره خاكسار
ورشحه پر غبار • بوقدر كه • پرتو نور عشق ايله تابان وپر لمعان
واشتعال نار محبت ايله تابدار وسوزان اولميه • انكچوندر كه
له لازالت دولته مؤبدة • وسعادته مخلدة

قنده بر گل آچله آشفته سی اولور هزار / قنده بر مهرو اوله بیلک مبتلی یاننده در
بوی عشقیله معطردر دماغی عالمك / انکیچون زلفنك باد صبا یاننده در
کوزلری بیمار ایله سرلبلری تیمار ایدر / بو محبی یرنه غم دار الشفا یاننده در

واقعا شاه عاشقان جهان • وسلطان محبان دوران • سردار ممالك دین • ومقتدای مسالك اهل یقین • ابد الله ایام دولته • ونصر اعوان خلافته • الی آخر الزمان حضرتلری بو غزلی بدلی نظم اتمه دن مراد شریفلری • مجرد قضا وقدره تقدیر اولنان احوالی اعلاندر • مجازفه وکذاف دکل • ونفس امری کشف وحقیقت حالی بیاندر • کچنمه ولاف دکل •

وله ادام الله علوه وسلطانه وزاد سموه وشید ارکانه

تنده جانم بو غمکن بن طالب جانان ایدم / عشق صحراسنده دوشمش زار و سرکردان ایدم
عارض دلدارده یازلمدن خط غبار / بن بیوب اسرار عشق یاری قان حیران
اوز مشری کعبه نك بنیادینی ذاخی خلیل / کعبهٔ حسنکده جانا بن سنك قربان ایدم
ویرمدن برکمسه ذاخی زلف لیلادن خبر / کلمدن مجنون جهانه عشقه بن سلطان ایدم
ای محبی خط غم یازلمدن جان لوحنه / بن بلا پروردکی نالان وکه کریان ایدم

١٠٢

وبو عشق دردکلری • بلانك کرفتاری • وبو آفتك زار ودلفکاری • وبو طوفانك غریقی • وبو صاعقه نك حریقی • وبو غدارك زبونی • وبو دیو کردارك مجنونی • وبو آشوبك شیفته سی • وبو قتالك فریفته سی • وبو خونریزك هلاکی • وبو بلا انکیزك دردناکی • عشق کوهستانی ناشادلرندن بری • فرهاد نامراد درکه • بو غزل بی بدل آتش نهاد • انك واصف احوال قلب و فؤادی • وکاشف اسرار درون محبت آبادیدر •

وله اعلى الله کلمته وزاد جلاله وعظمته

بر صبحی لیلی لبی شیرین کوزل ناشادیم / دشت غم مجنونییم کوه بلا فرهادیم
تیغی طاش قایبسنه باشن اکه دوکسون کوهکن / باشه الدوب صنعتی عشقك بو کون استادیم
دل جکر هجران غمندن دردو بلادن اغلمز / انکیچون کیم ازلدن بن انك معتادیم
داغلر سینمده کلدر سرولر بر الف / قیل تماشا عشق باغینك خراب آبادیم
غمزه سینه دوکمه کل دیدیم محبی قاننی / دیدی خونین دوکمکه عاشقلرك جلادیم

وجنون صحرالرینك زار و زبونلرندن • بری مجنون مفتون • وقیس عامری پرفنون درکه • بو غزل پرفسون غریب المضمون

انك تفصيل دردِ درون • و تقرير آلام دلِ پرخونيدر •

وله أعلى الله شانه وأظهر برهانه

كوكلم اسير زلف ليلى وش پريشان حال اولم | يوللرده اوزره خاك اولوب مجنون كبى پامال اولم
كدوبرم دل زلفنده كه خطنه حيران اولوب | كاه ديوانه كهى شوريده بر ابدال اولم
جسمه سرتا قدم كسدم انكچون نعللر | درد عشقه تاكه بن يشدن اياغه دال اولم
نقطه دوكرى اشك چشم بينه سيم لوحنه | تاكه عشقك حالنى بيلمكده بر رمال اولم
آتش عشقى ازلدن ايلدم بن اختيار | غل و غشدن صاف اولوب غم پوته‌سنده قال اولم
دردكيله بو محبى خلقه قلدى قامتن | بو اميده كم واروب اياغنكه خلخال اولم

وسودا شبستانى ديوانه‌لرندن • برى پروانهٔ فرزانه • و فراش پرخراش يگانه‌در • كه بو نار محبتدن برزبانه • اولان غزل پرسوز عاشقانه • انك احتراق و سوز و گدازندن نشانه‌در •

وله جعل الله سدته قبلة الاقبال وكعبة الافضال

عشق آتشينه دوشمك بر اوزكه حالت انجق | اول آتشه كويمك كلى سعادت انجق
عشقك وجودى صوفى كون كبى روشن ايكن | منكر درملك كه غايت جهالت انجق
گلسه قيامه جانان بكزتمه سرو آنى | نه سرو قامت اولسون و اول قد قيامت انجق

كوينده بن غريبه ايتم ديمش چو دلدار | اولسون زياده لطفى بيزه رعايت انجق
كوروب محبى زلفك غمزكله ديدى جانا | بيرى جهانه آشوب بيرى آفت انجق

وهو اكلستانى ناشكيب لرندن برى عندليب غريب صاحب الاغاجيب‌دركه • بو شعر دلكش و دلفريب اول حزين و كئيبك قصهٔ مهيب • و غصهٔ عجيبن • تفصيل و تهذيب ايدر

وله دام ظله ممدودا

عاشق اولمز عشق ايچنده آه و واهى سومين | قول اولور مى جان و دلدن پادشاهى سومين
يوز چويرمه كون يوزندن زاهدا انكارى قو | كافر اولمز مى عجب نور الهى سومين
يقدى كوكلم خانه‌سن اتمز حذر هيچ آهدن | كندو شهرينى يقر دود سياهى سومين
هرنه سوزكم سويلدم ويدر حقيقيدن خبر | ويرمز كوكلن مجازيه كناهى سومين
چونكه كوردك طاق ابروسن محبى سجده قل | قبله‌دن دونسون يوزى اول قبله‌گاهى سومين

وجوش و خروش بيابانك كرم رولرندن • و پرتك و دولرندن برى مير خسرو • فخر ممالك دهلودر • كه نار عشق و محبتدن برز علو اولان هر شعر كهنه و نوى • بو شعر آتشبار عالم سوزدن بر پرتودر •

وله ادام الله ايامه ونصر الويته و اعلامه

چون من کسی مباد اسیر بلای غم … باصد هزار کونه ستم مبتلای غم
هرکز ندیده دهر چو من دلشکستهٔ … بیکانه از نشاط و طرب آشنای غم
غم ساخت بی نصیب زجان و جهان مرا … بی حاصلی من نکر و کارهای غم
هرکس وفا زماه وشان بیند و مرا … باشد زجور چرخ کشیدن جفای غم
غم بهتر از نشاط بود پیش عاشقان … کفتن توان بیار اکر ماجرای غم
نی آرزوی باغ و نه میل چمن کنیم … ما خو کرفته ایم بمحنت سرای غم
یارب غمی شود ز محبی دمی جدا … باد اهزار رحمت حق بر وفای غم

وفنا میکده سی دردکشلرینه منتسب و منتمی • اولنلرك • سربلند وبلند نامی • مولانا عبد الرحمن جامی • در • که شکرستان بلاغتك قند نبات فامی • اولان بو غزل بی نظیر سامی • انك دل پرشوق و غرامینك • وصف غامی • و نمونهٔ آلام قلب حرارت انجامی • در

ولله ادام الله جلاله ومد على الخافقين ظلاله

باز آشفته ام از حسرت عنبر مویی … بسته شد جان و دلم در کره ابرویی
ازکه پرسم خبرش باز چه جویم چه کنم … دل آواره که کم ساخته ام در کویی
آه از دل که شد آشفتهٔ زلف سیهی … داد از این دیده که اموخته شد با رویی
او بصد لطف درون دل من جلوه کنان … من دیوانه نظر میکنم از هر سویی
خلق کویند دل زار محبی که ربود … راست کویم که فسونهای لب دلجویی

والقلیم محبت امیرلریندن • و سلطان عشق وزیرلریندن • بری نوایی ایله ملقب میر علیشیر در که • بو غزل آتش تأثیر • انك حرارت نار ضمیر منیریندن • بر زبانهٔ عالم سوز • و لهب جهانکیردر

وله فضل الله طوله وقوته وحوله

صنم کوزیم سرخ اولدی سیم قنلو یاشمدن بنم … شعلهٔ دلدر کورینن شمدی طاشمدن بنم
صو ایچینه غرق اولورسم طکی بیلو فرکبی … موج اورور بحر اولدی اشکم اشدی باشمدن
کر بکم صفلردور ولیبی اراده قان دوان … هیبتی الیبی اهل عشق اولور صوا شمدن بنم
آه قلسم بحر اشکم موجی باشمدن اشر … کوزلر کیجدی بو عالم ابحره باشمدن بنم
وار مزا اولمشدر محبی کوینه دلدارنك … بغلودر یوللر کجلمز قنلو باشمدن بنم

و ولایت عشق و شوق • و اقلیم شهود و ذوق • و خیول و جنود سعادت ورود • جنوب و شمال وجد و حالك • و جیوش و عساکر ظفر مآثر • شرق و غرب مسالك قیل و قالك • جملهٔ سرورلرینك خنکاری • و خداوندکاری • و مجموعا اجناد و مهترلرینك • نامداری

وامیر تاجداری • وتخت نشین بزرکواری • وسلطان سلاطین
کامکاری • حضرت محبی • عمّره الله الملك الباری دُر • که
بو شعر آتشبار • وبو غزل برق تأثیر وزبانه کردار • نار
عشقنك بر شراری • ومهر محبتنك بر لمعهٔ تابداری در •
ولا زالت اوامره فی مشارق الارض ومغاربها نافذة • وعزائمه بالعز والنصر مآخذة

آه قلبم دردی دلدن دوستلر آدم بیزر • یا الکوز آدم دکل بلکه قموغ عالم بیزر
شویله یاندم تاب عشقکله سنك ای ماه رو • ینمدی تم قلدی شمدن کیرو بلسم نم بیزر
روشن اولدوغن شب هجرانی هر کز کورمدم • سینم ایچره کر چه کیم فانوس غم هر دم بیزر
اومریدم کورنشی تسکین ایده دل آتشن • بو عجب اکه صود وکرچه دخی محکم بیزر
کل طبیبا چونکه کوردك تیغ عشقك یاره سن • زخمه مرهم اورایدی بیدا اولمرهم بیزر
ای محبی سوزناك ایتدك بنه اشعار کبی • اوقیانلر شوقله انی همان اولدم بیزر

بسط وکشف رسم وتعریف • وتبیین
وتوصیف • اولنان عشق ومحبت • وشوق ومودت • عاشق
ایله معشوق مابیننده • ومحب ایله محبوب وطالب ایله مطلوب
اورته سنده • بر حالتدن عبارت • وبر کیفیتدن کنایتدر که •

مبدائی تناسب روحانی • ومنشائی اتحاد نسبت جسمانیدر • که اول
حالت واول کیفیت طبایع لطیفه نك • صور ظریفه یه • کمال میلاندن
ونفوس شریفه نك • ذوات کریمهٔ عفیفه یه • وباخود اعراض مناسبهٔ
لطیفه یه • انجذاب فراوانندن عبارتدر • واول حالت وکیفیتی
اهل معرفت • فرط محبت ایله • تفسیر وتعریف • ایتمشلردر •
ولفظ عشق اکرچه که کتاب الله ده وارد • دکل • لکن معناسنه
اولان متواتردر • کقوله تعالی والذین آمنوا اشد حبا لله وقوله تعالی
شغفها حبا وکتب ستهٔ احادیثده دخی اکرچه کیم محکی
ومروی دکلدر • لکن ابن السراج مصارع العشاق نام کتابنده •
عن مجاهد عن ابن عباس عن النبی صلی الله علیه وسلم انه قال من عشق وکتم
وعف وصبر غفر الله له وادخله الجنة دیو روایت ایلمشدر •
لکن اسماء الهیة توقیفیه • واطلاقات شرعیة اذنیه • اولوب
وموهم معنای غیر لایق • اولمغین نه ذات خالقه • ونه محب خدای
رازقه • اسم عارف کبی اطلاق لفظ عاشق • دخی جائز دکلدر •
بعض ارباب فتوی اطلاق ایدنه تعزیر لازمدر دیو افتا بیورمشلر

واهل حکمت ترتیب عشق و محبتده والاکثر فیه ان یکون استحسانًا
ثم ارادةً قربٍ ثم ودًّا ثم محبةً ثم عشقًا ثم تتیمًا ثم ولهًا
دیو افاده ایتمشلردر • وارباب تصوف ایننده • علامهٔ ربانی
جلال الدین دوانی • شرح هیاکل النورده • مصنف هیاکل
اولان فاضلك • بعض رسائلندن نقل ایدوب ذوق ثم شوق
ثم عشق ثم وصل ثم فناء ثم بقاء ولیس وراء عبادان قریة
وعبادان غیر متناهیة دیو روایت قلمشدر • تحقیق حقیقهٔ
عشق • تحریر و تسطیر اولنسه • صحایف زمان و زمین • واوراق طباق
سموات و ارضیه • صیغماز • فکیفکه بر خطبهٔ مختصره • ویا بر دیباجهٔ
محرره ده • ولده متع الله المسلمین بطول بقائه • ومزید نعمائه
ای خواجه نیچه مشکل اولور عشق کتابی • عشق اهلنه کشف اوله مکر قوسن او بابی
لکن متفطن صاحب بصیرت و متیقظ عارف احکام حکمت بلورکه
نفس ناطقهٔ نورانیهٔ مجردهٔ انسانیه • بو صورت ظلمانیهٔ
مرکبهٔ جسمانیه یه • تعلق و اتصالی • انکله بو اجزاء عناصر
ما بیننده واقع اولان • نسبت شریفه وحدانیهٔ اعتدالیه سنه

مبنی و منوطدر • نته کیم تعلقنك سبب زوالی • یا تفرق اتصالی
ویا غیری عوارض موجبهٔ کلالی • ایله حد اعتدالدن • خروجنه مبتنی
و مربوطدر • واول تعلق و اتصاله عشق • واول زوال و انفصاله هجر دیرلر
ولده زانه الله بصنوف المعالی وصانه من صروف اللیالی
کر محبت سرینی صورسك بکا شرح ایلرن • حمد لله کیم طریق عشقکا آکاهیم
وحالت اولی که عشق ایله مسمادر موجب حیات • وحالت ثانیه که هجر ایله
مکنی در مستلزم مماتدر • پس هر چند که اعتدال مزاج شخصی
الطف و اشرف و اعلی • اولا • اول شخصك نفسنك میلانی • و دل
و جانك صور حسنه • و شمائل مستحسنه • سمتنه آب روان کبی جریانی
اشد و اقوی • اولور • زیرا که حسن و آن • دخی موجب اعتدال مزاج
و قوی • و مقتضای تناسب حواس و اعضا • اولمغن • حسن و جمال
و عشق باکمال • ایکیسی دخی بر تحرکك کهرلری • و بر کانك جوهرلری
و بر باغك شجرلری • و بر شاخك ثمرلری • و بر دنك شرابلری
و بر جامك باده نابلری • و بر کلستانك چمنلری • و بر بوستانك
سمنلری • و بر منبعك آب زلاللری • و بر مطلعك آفتاب بی زواللری

اولوب بر موجب التناسب شرط التضام والمشاكلة علة الالفة
والالتيام بربریله تمام اتحاده میل وامتزاج وانضمامه تشمیر
ذیل اوزره اولورلر وچونکه بو ایکی تناسب شریف ایکی مظهر
لطیفده ظاهر وباهر اوله لابد خصوصیات قوابل ایله بری ناقص
وبری فاضل وبری عالی وبری سافل وبری طالب وبری مطلوب
وبری محب وبری محبوب وبری عاشق وبری معشوق اولور برینک
استدعاسی خفا وانتفا وانطفا وبرینک اقتضاسی انجلا
وبقا واستیلادر ولفظ عشق اگرچه کیم عند الاطبا مرض
وسواسی شبیه بالمالیخولیایه اطلاق اولنوب عداد رذائل
نفسانیه دن معدوددر اما که عشق پاک ومحبت سوزناک
شعار حکماء الهیین ودثار مشایخ سالکین ولباس افتخار علماء
محققین وخلعت اعتبار شعراء مدققین در وتلطیف روح
وتنویر ضمیر پرفتوح ده وتقویه ضعیف وتنمیه نحیف ده
وتشجیع جبان ودفع نسیانده وبذل وجود کریم ودفع امساک
لئیمده وتعلیم بلید وتحلیم لجوج وعنیدده واعانه افکار نظم

اشعارده وابانه رذائل نفسانیه یی اعتبارده وسائر تزکیه
اخلاقده وتصفیه مکارم اشفاقده دخل غریب وتأثیر عجیبی
واردر زیرا هر برده که خورشید جهان افروز عشق ومحبت بحکم
واشرقت الارض بنور ربها افق روح انسانیدن طلوع
ایلسه نجوم ظلمات کثایف طبیعت مغرب افولک جانبینه
توجه ایدوب ملک فناده نابدید وناپیدا اولور

وله زاد الله عظمته واعلی کلمته

شمع حسنه کیمکه عاشقدر بیز پروانه وش محو اولوب اول آتش عشق ایچره ناپیدا اولور

وهر بار که آتش عالم افروز شوق ومودت کر لا تبقی ولا تذر
اجمال وصف خالیدر صحرای وجود بشریده سوزان وفروزان اولسه
ارضیات جبلیه ورطوبات خلقیه یی بالکلیه احراق وافنا ایلر وله زاد الله عمره

زاهدندر بو غفلت عشقه ندر بو انکار جان ترکین اوره عاشق یتمزمی بو علامت

بو جهتدندرکه حکماء الهیین بیورمشلردرکه اوچ خصلت موجب
جودت طبع سلیم ومستلزم لطافت ذهن مستقیم در بری
عشق عفیف وایکنجیسی فکر لطیف واوچنجیسی ذکی شریفدن

استماع وعظ منیفدر • تحمل مشایخ صوفیه • ابتدای سلوکده
اهل استرشاده • عشق پاکی ارشاد • ایدرلر ایمش • نته کیم
اشرف سالکین • واکمل مرشدین • بیورر که •
وله ادام الله جلاله • فی ظلال السلامة • وریاض الکرامة
معرفتدن بحثی قوایمه محبیله جدال • عاشق اولان عشقدن اوزکه کمالی سسون
واقعا ع ازین بهتر چه باشد حسن ارشاد • وحدیث نبوی
واخبار مصطفویده • صلی الله علیه وسلم • من عشق وکتم ومات
مات شهیدا واردر • وحدیث آخرده • ان الله جمیل
یحب الجمال متواتردر • وشیخ ذو النون مصری • رضی الله عنه
بیورر که • من استأنس بالله استأنس بکل شیء ملیح • ووجه صبیح
وسلطان العارفین • وقطب السالکین • وخلاصة الماء والطین
ومرکز کرات عوالم الدین • ومدار دوایر افلاك الیقین بیت
مقتدامز پیشوامز رهنمامز جانمز • سایهٔ رحمانمز سلطان سلیمان خانمز
برغزل بی بدل • پرسوزنده بیورر که • وله
ادام الله جاهه العریض • وکرمه الشایع المستفیض

114

ظاهرا بقسك اگرچه بر و بحرك شاهیم • بر اولو درگاهك اما بن غبار راهیم
واندن مراد شریفلری • عشق عالم سوزدر • نته کیم بنه بر شعر
شعری • رتبت سودلفروزده دخی • بیورر که •
وله اطال الله عمره فی عزة واسعة النطاق • ودولة عالیة الرواق
مست عشق اولوب فراموش ایلدم سه عالمی • ای محبی شکر حقه سر عشقه آگاهیم
حاصل کلام • ومآل مقال خامهٔ عنبرفام • بودرکه احوال عشق عاشق
واطوار شوق صادق • مددکاری کاتبان • دیوان کن فیکون • ودستیاری
منشیان • اوراق چرخ بوقلمون ایله • تفصیل وتقریر • وتحریر وتسطیر
اولنور دکلدر • وله • ادام الله علوا وزاد سموا
کاهی جفا ومحنت وغم که گه منتد آه • دنیاده کورکه عاشق مسکین نلر چکر
اما بوجمله ایله بنه بو تعریف وتوصیف اولنان عشق ومحبت • ومبادیسی
ترتیب وتمهید اولنان شوق ومودت • معشوق وجودی برله قایم
وادا اولنان حالاته منسوب اولمه لری محبوب ومطلوب وجودی ایله دایم
واول معشوق ومحبوب اول حسن واندن عبارتدر که • ان الله
جمیل یحب الجمال اندن کنایتدر • وعشق بوقدر اعتبار

وبو دكلو جلال ایله • وبو قدر عظمت وبو دكلو استقلال ایله بینه
پادشاه حسن كردون سریر • وشهریار جمال آتش تأثیر جهانگیرك
سراپرده كبریا • وبارگاه استغنا سنده • بر مقبل
چاوشی • وبر یار مصلحت گذاری • وبر كمینه حلقه بگوشی
وبر مقبول خدمتكاری یوقدر • كه هر قچن كه سلطان حسن • وراء
حجابندن • وسراپرده جلباب احتجابندن • چقوب مرآت ظهورده
عرض دیدار • ومنصه تجلیده اظهار رخسار • ایلیوب عاشق
مهجورك • چشمی روزنه لرینك جاملرین • روزنه جاملری كبی
كمال نور وفر مهر تأثیر ایله • واستعال انوار دیدار آفتاب تنویر
ایله • قمشدروب واله وحیران • وآشفته وسرگردان • قلمق
استسه • عشق عیار • جست وچالاك • اول روزنه لردن •
بی باك وطربناك • كندوبی كوكل معموره سنه القا • واول ملك
آبادی بالكلیه خراب ویباب وافنا • ایلر •
ولكه • ابقاه الله الكریم • مؤید بالتأیید والتكریم
سن خراب اتمك ندن ای غم دل ویرانمی • خانه سن كندو ایله كمسه ویران ایلمز

دیو سؤال ایلسك اصلا جوابه وخطابه امكان ومدرمان اولمیوب
كندو اذعانی وامعانی اوزره سلطان حسنه مقر ومنزل
اولمغه لایق • ومسكن ومحفل • اولمغه موافق • اولسون دیو
لشكر خرد وهوش وحواسی • وجند قوای ظاهره وباطنه صفا استیناسی
تارمار وخوار وزار ایلیوب • ولكه جعل الله اوتاد
سرادقات دولته مشدودة بالتأبید • مقرونة بالنصر والتأیید
مجبی درد ومحنتله بینه سلطان عشق اولدی • كوكل شهرینه بصماسون بو عقل ایچون یساغم اولدر
بیتن اوقیوب مفاخره ایلر • وارواح وقوا ایله • بر وجهله مقاتله
ومشاجره ایلر كه جمله سن منهزم ومغلوب ومطرود ومنكوب ایلر
شویله كه عاشق افتاده ودلداده ده • حظوظ جسمانیه جهتندن
نه لذت خورد وخواب • ونه كیفیت شوق طعام وشراب • ونه
حلاوت سماع نوای دلكشا • ونه لطافت استماع صدای خوب
ادای فرح فزا • ونه التذاذ معاینه جمال وصورت مخلوقات
واهب الصور • ونه تلذذ مشاهده كمال وسیرت مخترعات خالق
القوی والقدر • ونه حظ شمایم نفحات جانبخش ورد طری •

قوه ذائقه
قوه سامعه
قوه باصره
قوه شامه

وَنه صفاى نسايم فوحات انفاس نسيم سحرى • وَنه ذوقِ
درآغوشِ اجسام ناعمهٔ دوشيزه كان • وَنه شوقِ معانقهٔ حور
مقصورات • وخيرات حسان • قلور بجملته مضمحل وباطل • اولور

ولهذا قال الله على الخافقين سرادق عدله وصدّعنه الكمال عن محاسن وجوه فضله

اى محبى نيجه طاقت كتوره كشور دل • شاه غم لشكرينى وستنه هر بار چكر
ولذائذ روحانيه جهتندن • نه شوق ادراك كليات • وَنه ذوق
تحصيل ماهيات • وَنه حالت تصور جزئيات • وَنه لطف
انطباع تشكل تشخصات • وَنه حظ خزائن ولذات نقود معارف
وَنه لطف دفاين محصولات وجود عوارف • وَنه صفاى تشخيص
صدق ومحبت دوستان نيك انديش • وتمييز بغض وعداوت دشمنان
بداندیش • وَنه حلاوت تفريق قبيح وحسن • وتعيين شكل معين
ولون مبين • وَنه لذت حفظ خزاين علم معانى جزئيه • وَنه
صفاوت ضبط دفاين رسم مبانى شخصيه • وَنه التذاذ تخيل
خيالات شريفه • وَنه حظوظ نقش وتركيب اشعار لطيفه قلور • برمته
زايل وعاطل اولور ولهذا زالت مكارمه فاضمحلت وآراؤه بجماحه الامور زايلة

قوهٔ لامسه
قوهٔ عاقله
حس مشترك
خيال
وهم
حافظه
مفكره

عجبمى جان ودل ملكى خرابه وارسه كوكندن … نيجه كز لشكر غم ايلدى ايلرا كا آقن

وبالجمله ارواح واشباح ونفوس وقوى • جمله مهمل ومعطل
اولور عاشق مسكين • ومحب غمكين • كمال وحشتندن • وتمام
حيرتندن مصراع بلمز نيليه بن نيجه بن نيجه اولدحال •
ديوب هر كيجه سركردان • وبى سروسامان • اولوب بوشعر آتش فشانى
اوقيوب زاروكريان • وسوزان ونالان • اولمغه باشلر •

وله صان الله ظاهره من الآفات وباطنه من المخافات

قلمسم جانا جمالك بن تماشا كاشكى … صالمسم دل ملكنه هر لحظه غوغا كاشكى
كون يوزوكه بر نظر قلدم طولو كلدى كوزم … اغمسيدم بن انى هر كز تماشا كاشكى
شعلهٔ عشقى يقوب دل ملكنى قلدى خراب … اولمسه عشق آتشى سينمده پيدا كاشكى
طولشوب سوداى زلفى اولدى كوكلم بى قرار … كلمسيدى باشمه اى دل بو سودا كاشكى
اى محبى چونكه مرهم اولمز آخر يارهكه … اورمسه غمزه اوقينى ولقسى يا كاشكى

وهر سحر مهر جهان • وآفتاب آسمان • كبى يا نوب يقلوب • بوبيتلرى
ورد زبان • ومنقل لسان • ايليوب بو طريقله سركذشتنى بيان
واسرار نهانينى عيان • اتمكه همت وعزيمت ايدر •

وله — **عظم الله تعالى شانه**

دون کیجه هجرانڭ بنده انفعالم وار ایدی — گمسه‌لر بیلمز بنم اول دمده حالم وار ایدی

سینه‌می چاکلدم گریبانم کبی چاك ایلدم — ناله قلدم آغلدم تا کم مجالم وار ایدی

قصهٔ زلفڭ اوقودم کی مطول قصه در — کیجه‌لر تا صبحه دك اوزکه خیالم وار ایدی

بو دهرده مبتلی ایکی عاشق • ویا بو قیدایله مقید ایکی محب صادق
بر برینه ملاقات ایدوب علی طریق المواخاة مصاحبت و موانسته
آغاز • وبر بریله اظهار سوز وگداز صددنده برسی برینه
های عارف • نه در حالڭ • زوالڭ دیسه • بولسون •

وله — **صانه بالخیر عما شانه**

لشکر غم ویردی یغمایه بنڭ دل کشورین — هر طرفدن گردی گوکلم شهرینه یاغی کبی

دیو جواب ویرر • واول برسی یا عاشق سنڭ احوالڭ • وقصه‌ڭ شادی
وملالڭ • نیجه دیسه • اول دخی نه صورر سن • **وله ادام الله ظلال جلاله**
بزم غمده محنت و درد و بلایاران اولکه • ایچره هجرانڭ شرابن طاس طاس آغی کبی
دیو خطاب ایلر • والحاصل معلوم دکلدر که • حسن سلطاننڭ ظالم
چاووشنڭ تجاوز و بیدادو • وتعدی غیر معتادندن • اولدیار اهلی

مظلوملرینڭ • حالتلری نیه منجر • وآنڭ ظلم و تشددی صعوبتندن
تعصب وتغلبی جهتندن • مالتلری نه در جدده مقرر اولور
های نه معلوم دکل بو بیتده • دلدارانلرڭ حالتلرینی اشعار ایتمیمی

وله • ادام الله عمره • وشرح صدره •

دیدیلر گل ویر محبی بزه عشقکدن نشان • دیدیم اشك سرخله یتمزمی چهرهٔ زرد اوله
ویا بو مقطع کوهر نثارانلرڭ مآلتلرینی • اظهار ایتمزمی •

وله • بیض الله وجه دولته • وعزة سعادته

سودأی سر زلفڭ مجنون ایدیسه آخر • عشقڭ بو محبینڭ بولندی دماغنده
باوجود حال بومنوال اوزره ایکن دخی • ینه اول کشورڭ اسیرلری •
واول قتل و تاراج آلامن کورمش ملکڭ اهل فزع وجزع اولان فقیر
وحقیرلری جمله • **وله • زاد الله فضله وافضاله**
جور ایده دلبر بکا صانورکه محنت ایدر • آنی بیلمز محنت ایرتسه محبت ایدر
دیوب اول جلوهٔ روحانی میندن مست و بیخود و شیدا • واول
تجلی جمال کیتی ستانی • تماشاسندن واله و بیخود و رسوا اولور
انڭ هواسیله مجذوب و دیوانه • وانڭ مشاهده سنده مغلوب عاشق

فرزانه اولوب کسی ● ولده زاده الله تعالی شرفاً
بن مبتلا یه نیلدی اولنجی وفامی کورد ● کوکلم طولشدی زلفنه تا که بلامی کورد
دیو بعشقیله نالان وسوزان ● وزار وکریان ● اولورلر
وکمسی ● ولده ادام الله علوه وزاد سموه
که عشوه کاه شیوه کهی جور وکاه ناز ● دیدیکلری نجه یوقسه اول پری جفامی کورد
دیو بمجنون مثال ● وادی حیرتده حیران و فرهادوار کوه محنتده
سرکردان ● اولورلر ● واقعا اغلسه‌لر امر غریب دکل ● وکلسه‌لر
کار عجیب دکل زیرا که ● ولده خلد الله خلافته ● وابد دولته
کوزلری عالم ایچره ناموس وعار عاشق ● زاهد سلامت اولسون بونلر دیلر ملامت
وچونکم اول کشوری عام تسخیر ● واول ملک اهلن مرادی وزره دونه دونه یغما
واسیر ● وصورت سورنی تبدیل وتغییر ● وظاهرینی خراب وباطننی تعمیر ایدوب
ولده ادام الله ظلال اقباله
نیجه کزیقدك محبی کوکلنی ییدك بنه ● سینه ده بنیاد عشقی محکم ایتدك عاقبت
دایره سنه قدم بصدی ● بنه اول سلطان عالم جان ● وپادشاه سریر
لطافت وآن ● ناکاه بارکاه بروز وظهوردن وجلوه کاه عیون ارباب

شعوردن ● خفاسی حرمنه مایل ● وظلام غمام دوری ● وتاریکی
شب دیجور مهجوری ● انوار طلعت مهر آثارنه حایل ● اولوب
بنه اول آفتاب کمال ● وماهتاب پرغنج ودلال ● زیر سحاب نقاب
ووراء جلباب احتجابه دخول ایله مستور الجمال اولسه ● اول ترك
وتاز عشق عالم کدازله ● مسخر اولان کشور اهالیسنه ● واول
کرات ومرات ایله ● قتل وتاراج وغارت ● وظلم واسر وظلم وبند
وسیاست ایله ● خراب ویباب اولان ملکك اذانی واعالیسنه
حرمان تماشای جمالدن ● وفقدان نعمت اتصالدن ● وامتداد زمان
عدم تیسر وصالدن ● بر قیامت عظمی ● وبر طامه کبری ● وبر
بلیه عامه ● وبر ملمه تامه ● عارض اولور ● که جزع اکبر ولویلالری
وفزع محشر واسفالری ● انلرك نهادندن ● اوج فلك غداره ● وذروه
سپهر دواره ● پیوند وپیوست ● بلکه محیط فلك اعظم ● ودایره عظیمه
عرش معظم ● انلرك قباب دود آه ● ودوایر دخان سیاه آتش دل
اوه لری ● یانندن پستدن پست اولور ● واشك دیده کریانلری
ونار آه سینه سوزانلری ● سمکدن سماکه ● وماهیدن

نالای ماه افلاکه واصل و متواصل • اولور •

ولد انار الله قلبه ونور روحه وزاد فتوحه

سر عشقی کیم بلوردی ناله تقریر ایتمسه	صفحهٔ رخساره یا اشك تحریر ایتمسه
یانمز ایدی دوستلر هر کیجه بو قندیل چرخ	بو محبی سوز دلدن آه شبگیر ایتمسه

ناچار قضایه رضا ویروب کاهی •

ولد ادام الله بقاءه فی دولة طیبة ونعمة صیبة

الکدن نه کلور ای دل خیال یار ایله اکلن	ایدب فریاد بلبل وش فغان و زار ایله اکلن
بولنمز وصله چون چاره قلوب هجره ابجرم بیچاره	اولوب عالمده اواره دل ناچار ایله اکلن

دیوب تسلیهٔ خاطر فاتر • ایدرلر • وکاهی •

ولد اطال الله بقاءه فی دولة رفیعة وعزة وسیعة

فلکدن بو جفا بکزر سنکا ای ماه روك قصرك	انکچون عاشقك اکه ایرشمز آه و فریادی
محبی یه جفا قلمه بو کون سلطان عالمسن	صوره بلیسر دیه یارن اکا ول شهلر کدای

دیوب رجاء مرحمت ایله اظهار سرایر ضمایر ایدرلر • لکن بویله
فریاد و فغان ایله رجای مرحمت و احسان • ایدنلرك ملهم عالم
غیب • وهاتف صادق بی ریب • کاه قلبلرینه بو ابیاتی الهام

119

وکاه ذهنلرینه بو نظمی • القا و اعلام ایدر •

ولد ادام الله سیادته واقباله وزاد سعادته وافضاله

بو جهاندن چون بولنمز ای کوکل فریاد رس	رحم اولمه کیمسه دن فریادی قوغوغایی کس
عشقده دوشمه آخری مشکل اولور دردم سکا	اوغرمه مردك بو بلایه طوتمش اولیدك نفس
قدکی چوکان ایدوب طوب ایت محبی باشکی	چونکه مهرولر ایدرلر طوب و چوکانه هوس

وکاه لوح ضمیر منیرلرینه بو بیتی تحریر و تصویر ایلر

ولد جعل الله صباحه مقرونا بالخیرات والمبرات ورواحه بالراحات والمسرات

مهرو مه دهر دوندن اندن کلن جفادر • کیمسه جهاندن خرم اولدوغی یوقدر اولمز
واقعا بو مصیبت بر مصیبت هایلدرکه • انك شدتی دایرهٔ
تقریر و تسطیردن • بیروندر • و بو بلیه بر بلیهٔ بی مماثلدرکه •
بونك صعوبتی مرتبهٔ تفسیر و تحریردن • افزوندر • بو بر زهر
قاتلدرکه • کیم ایچمز بلمز • و بو بر سم هلاهلدرکه • کیم طاتمز
باور قلمز • بونك کبیلره اصحاب معارف • من لم یذق لم یعرف
دیرلر • و بو حالتك عشاق نالانی • و حذاق اهل عرفان • ارالرنده
نام و نشانی • فراق و هجران • دیمکله معروف و مشهوردر •

وأيللرده و دللرده دوبری و مهجوری * دیمکله مذکوردر *
و بو امر امور صعبه دن ایدوگنه دلیل * بو بیتی عدیلدر *

وله ادام الله علوه وزاد سموه

مرادك جانسه الكيم بر انلر كچمشم جانا * نيجه بر زجر و قهر يله يقاسن نا هجرانه
بودرده مبتلى اولنلره بر وجهله درمانه امكان * و هيچ بر طريقله
بر چاره يه درمان * يوقدر * بو مصيبتده اولنلرك سرورلری
غموم * و حبورلری هموم * و عيشلری پر تشويش * و نوشلری
مقارن نيش * و محفللری منزل عنا * و مسكنلری مكمن بلا * كيجه لرده
صحبت ايتسه لر * نغمات گوينده لری * بو ابيات پر سوز و گدازدر

وله اطال الله بقاءه فى دولة سنية و نعمة هنية

كيجه لر كيتمز دلمدن تا سحرگاه آه دوست — نيلهيم دردا دريغا اولمدى آگاه دوست
بن گدا ير وصل خوان آه انعام ايتمدى — گرچه ديديم قاپوسنده نيجه كز الله دوست
اى محبى غمدن اوزگه يار صادق وار ميدر — بولمدك زيرا بولنمز اوله همراه دوست

و گوندزلرده عشرت ایلسه لر * ترنمات خواننده لری * بو غزل جگرسوز
و آتش انداز دل اصحاب نیاز * و شعر دل افروز ارباب سوز و گدازدر *

وله وقاه الله صروف الليالى ولقاه صنوف المعالى

بزم غمده آه ایدوب جانانی اكدم اغلدم — یار ایله اول سوردكم دورانی اكدم اغلدم
گوزلرم یاشی بشمدن اشدی اولدم غرق خون — اولدیشی در لبلری مرجانی اكدم اغلدم
گوندم بیك گز گوزمسم حالم نولور دیه كن نسیم — بر سیل اولدی گوزم اولدم انی اكدم اغلدم
كچدی عمرم آه كیم بلبل كبی افغان ایله — اول صبحی سنبل گل خندانی اكدم اغلدم
مست اولوب جام محبتدن محبی دوستلر — اولدیبی مل گوزلری مستانی اكدم اغلدم

و مظنهٔ قبول طاعات و عبادات * و مئنهٔ استجابت دعا و تضرع
و مناجات * اولان ایمن اوقات * و اشرف ساعاتده * صفای بال
ایله * دعا و ثنایه اشتغال * اوزره اولجق بو شریف ابیاتی * دعاگرندن
جزو لا ینفك * و ثنالرندن ركن غیر منفك قلورلر *

وله لازالت ایامه زاهرة * و اعلامه قاهرة

اولمدن دردا دریغا یاری گورسم بر دخی — ظاهر اولمزسه دوشده یاری گورسم بر دخی
دور اولوبی گل یوزندن خسته دل جان بلبلی — اكلرم آه اول یوزی گلزاری گورسم بر دخی
قورتلوب ظلمت شبندن گون طوغدی باشمه — ای محبی اول گنش رخساری گورسم بر دخی
تنبیه — و عشق و محبت و صفا و مودت

اوچ قسمه منقسمدر • قسم اول
عشق عوام • ومحبت سفلهٔ انام • درکه • ارازلنده شایع وذایع •
ومشهور ومعروف ومذکوردرکه • مثلا دیرلرکه • فلان نابکار فلان
نگاره مبتلی وآواره • وفلان طالب فلان محبوبه محب • وعشقنه
کالبیله منجذبدر • وبو طبقه اگرچه مراتب عشقک پایهٔ ادناسی
ورتبهٔ سفلیسیدر • امادخی مجرد لذت جسمانیه • وشهوت نفسانیه
مقصور اولمیجق ترکیهٔ قوی وارواح • وتلطیف اجسام واشباحدن
خالی دکلدر • خصوصا انقطاع علایق دنیویه • ایله • وارتفاع
عوایق بدنیه • ایله المجاز قنطرة الحقیقة مقتضاسنجه کیدرک
وسیلهٔ عشق حقیقی • وواسطهٔ محبت الهیه • اولا نته کیم
مجنون مبتلی لیلی لیلی • دیرکن مولی مولی • دیمک طریقنه عبور
ایدوب • حب خدا ایله محبت لیلی یی • کوکلندن دور ومهجور • ایلیوب
آخر بر وجهله مست اولوب • برحالته اردی • وبر طریقله
مدهوش اولوب برسلسله یه کردی • که سلطان عاشقان زمان
وسردار محبان دوران • انک حقنده بیورمشکه •

١٢١

وله ابقاه الله فی دولته عالیة العماد • واریة الزناد
بزم غمده قیسه کیم دیردی عجب سلطان عشق • باده سن کوز یاشی سازن صوت زنجیر اغمسه
وبر محلده دخی بیورمشکه • وله ابقاه الله
فی نعمة محضرة العود • مفترة السعود
صنمه کوز مجنون کز صحراده بر دیواندر • قید عالمدن فراغت ایلمش دانایمش
ویا خود فرهاد وار • طریق عشقده ترک جان زار • وفدای تن
ناتوان وافکار • ایدوب نام ونشانی بو دار بی اعتبارده • الی یوم
القرار • مردلکله قومده بر طریقه مرور وکذار • ایدن کزیدهٔ
محبان اخیار • وعمدهٔ عاشقان ابرار • انک حقنده بیوره که
وله اعلی الله کلمته • وزاد فی قلوب المسلمین عظمته
قیسه صوردم دون که عشقک رموزن بیلمدی • باکه صوردی بن دیدم اولمق کرک فرهادوار
وبر محلده دخی بیوره که • وله ه
عقد الله عمره بالدوام • وامره بالنظام
غم دردیله جان ویردی بلا کوهنده مردانه • ترحم ایتمدی شیرین بر قیز بیچاره فرهاده
ومحل آخرده دخی ایکیسینک بیله اوضاع واطوارینی • وهر برینک

عالم عشقی اختیارینی • وروزگار زورکارک عدم اعتبارینی
پسندیده وحسن • ومقبول ومستحسن کوروب کندو خدمتنه
قبول ایدوب واستخداملرینی معقول کوروب سیومشلردر که
ولـــه ادام الله تأییده • وحرس تمهیده
اوکچه فرهادله مجنونی قراووله صلوب • یوردم شمدی بنم عشق ایلنک پادشاهی
لله دره وزید بره بیت • عدم ملکنده یارب انلر اولدقجه قراولدن
بوطورسون یورسون دنیاده سلطان جهان اولسون • و بوکونه
عشقک طبقهٔ علیاسی • ومرتبهٔ اعلی • ودرجهٔ قصواسی •
زین للناس حب الشهوات من النساء مقتضاسنجه وهن لباس
لکم وانتم لباس لهن • مبتغاسنجه • شرعی نکاحدر • که
جمیع خلقه سنت ومباحدر • وباعث ازدیاد ارباب زهد وصلاح
وموجب تکثر اصحاب رشاد وفلاحدر • وواسطهٔ قوهٔ دین متین
ورابطهٔ استحکام احکام شرع مبین • وداعیهٔ بقاء علوم
شریعت خدا • وعلت قیام وظایف جهاد وغزا • ومستلزم حفظ
وصیانت حرمین مکرمین • ومقتضی حصول سعادت دارینده

وغیرها مما یقرب من تلک الفوائد • ویشابه بهذه العوائد •
وطبقهٔ ادنی • ومرتبهٔ سفلی سنده ندامت وپریشانلق • بی حد
وپشیمانلق • وبی سروسامانلق • لا یعد در • ذکری ترک ادب
وبیانی بی حجابلغه سببدر • انکچوندر که عشقی پاک • ومحبت
حقیقیسی نوریله درون وبیرونی تابناک • اولان شاه دوران
وسلطان سلاطین زمان • ادام الله عمره الی آخر الزمان • حضرتلری
بیوردرکه • ولـه • اعلی الله کلمته • وعقد بالخلود دولته
ویرمه محبی عشق مجازی یه دل صقن • باقجان کوزیله کور نور آخر ندامتی
وقسم ثانی • عشق خواص • ومحبت اصحاب
اخلاص • درکه اول نظر پاکله چهرهٔ پاکه باقمق • ودل پاکی
بشرهٔ پاک • فروغیله یاقمق • ودائما •
وله • اطال الله بقاءه • وزاد فی مصاعد المجد ارتقاءه
پاککه عشق صاف قن کندزکی پاک ایده کور • ویرمه کل عشق مجازیله کوکل هیچ کسه
دیوب بو پاک مظهر واسطه سیله • محبوب حقیقی جمالی
پرتوندن • بهرة الموت • وهرکاه • ولـه

حرس الله تمكينه وتأييده • وزاد توفيقه وتسديده

دیمزم ساکدلامهوشدن کوزه قاشی بوق • دست قدرتله انی نقش ایلین نقاشه بوق

دیوب ذوق تأمل وتفکری • بحر توحیده صالموق ومستمر •

وله ❀ ادام الله خلافته • وزاد دولته

محبی رخلرن قدن تماشا ایلیوب بارك • دیدی سرو اوزره کل بتمش زهی صنع خداوندی

دیمکله دریای افکار صنع رحمانه • وعمان بی پایان ملاحظه

فیض یزدانه • طالموشدر • وبو کونه عشق اهلی پاك بازلری •

وبو مقوله شوق ونیاز اهلینك نظم طراز وافسانه پردازلری •

متقدمیندن بری • نظم بیشه سینك غضنفری • ودرد

وعشق آتشکده سینك سمندری • وذوق وحال وادیسینك

پاك روی • امیر خسرو دهلوی درکه • نفسی پاك وگفتاری پاك

ومعانی واشعاری • محضا بر آتش سوزناکدر • کویا که لطایف

اشعاری • وشرایف گفتاری • بو غزل آتشباردن • اقتباس انوار

ایدوب • وبو شعر پرسوز وآبدار • وادی سندن جاری • بر نار ساریدر

وله اطال الله بقاه فی دولة مفترة المباسم ونعمة متجددة المراسم

بکربلدن کوزلرم یاشی شرابك عیننه	یاندی محنتله جکر دوندی کبابك عیننه
چرخ الندن اکلسم دولاب وش اولمز عجب	کوزلرم یاشی دوندی آسیابك عیننه
مزرع دلده محبت تخمی سبز اولسون دیو	آنی صو وارماغه چشمم دوندی آبك عیننه
بزم غمده محنتیله قامتم چنك اولدی	سینه مك ناله‌لری دوندی ربابك عیننه
ای محبی قنده کیتسم بیله کیدر کوزیشی	قلمدی شمدن کیرو حاجت ترابك عیننه

اول سببدندر که آخر غزلده • وله ❀ متع الله

اهل الاسلام بطول مدته • وصرف نوایب الدهر عن اکناف سدته

ای محبی چونکه یادك سوز خسرودن چراغ	شعرکی هر کیم اوقرسه قورقرن بریان اولور

وغزل آخرده • وله ❀ اطال الله بقاءه

فی دولة ظلها ظلیل • ونعمة طرف الدواعی الیها کلیل

بنه خسرو کبی نظمك محبی سوزناك اتدك	کلامم لذتن ذوقن بنه اهل کمال اکلر

دیو بیوردیلر • وبری دخی سوزی پاك • ونظری پاك • ودلی نور محبت

ایله روشن وتابناك • عشق اهلنك پرسوز وپرشوق وپرتابی •

وبو طایفه نك بی نظیر وبی عدیلی وناپایابی • ظهیر الدین فاریابی درکه •

انك دیوان بلاغت عنوانی • حقنده دیمشلردرکه بیت •

دیوانِ ظهیر فاریابی • در کعبه بدزدد اگر بیابی • و اول
عشق صفاتیله متصف • و لمعاتِ پاك و معانی لطیفه ده استادِ
مصنف • در کویا که بو شعرِ نازك و شیرین • و تر • انك
سوزدلندن بر اثر • و دردِ درونندن بر خبر در •

وله اطال الله بقائه فی دولة مشرقة الکواکب • و نعمة هاطلة السحایب

عشقله بر طالبِ جانانه اولدم عاقبت
شمع حسنه بیمغه پروانه اولدم عاقبت
بغلدم کوکلم صچی زنجیرنه دیوانه وش
عقل و صبر و هوشدن بیگانه اولدم
اوله کم کنج وصالکدن بولم دینو نشان
بو کوکل معمور ایکن ویرانه اولدم عاقبت
بر لبی شیرین بلاسیله بنی فرهاد ایدن
آه کیم عالملره افسانه اولدم عاقبت
ای محبی استریدم بن محبت جامنی
شکر کیم نوش ایلیوب مستانه اولدم

اول جهتدندر که • بر غزلِ بی بدل پرسوزِ دلفروزك مقطع
سعادت مطلعنده • بیورمشلردر • وله

ادام الله رفعته • و اطال بقاءه • و زاد دولته

محبی نظمنی کوروب دیر البته نظم اهلی • بو فکر بکری نظم شعرده انجو ظهیر ایتدی
و بونلردن ماعدا طوایف متقدمین فصحاسندن • و کروه پیشین

پر تمکین فضلاسندن • عشق و شوقله معروف • و حال و ذوقله
موصوف • اولان شعرا و بلغادر • رضی الله تعالی عنهم • و زمرهٔ
متاخریندن ارباب تضرع و نیازك • و اصحاب سوز و گدازك
پاك بازی • و عشق دیر فناسنده حقیقت باده سی ایله مستانه
رندلر همرازی • شمس الملة و الدین خواجه حافظ شیرازیدر که •
اشعارینی نقص و عیبدن • مطالعه ایدنلر اکا لسان الغیب
دیمشلردر • و بری برآه جهانکرازله ایکی عالمه آتش صلان پاك
عاشقلر امامی • و ملك و ملکوتده سایر اولنلرك شیخ الاسلامی
و طرق عشقك و سبل شوقك مرشد همامی • نور الملة و الدین عبد الرحمن
جامیدر • و انلرك دخی بر بیتك کلمات سعادت آیاتندن
بو غزل بی بدلك چاشنیسی النمغه قابلدر •

لهٔ اطال الله بقائه فی دولة لا یبلی جدیدها • و نعمة لا یفنی طارفها و تلیدها

سریر ملك حسن اوزره سنی کیمکه امیر ایتدی
بنی زنجیر عشقکله قیودك بر اسیر ایتدی
قومز سم طکمیده هردم عصای آهی بن الدن
جوان ایدم غم عشقك چو کردی بینی پیر ایتدی
اکر صبر صدر سینمده قرار ایتمادی مژکانك
ولی چکدکده ای قاشی کمان قلبمده یر ایتدی

بولكده مردم چشمم دوكندی كوهر اشكی — دیهیغا قلمدی وادم بنی غایت فقیر ایتدی
مكر باد صبا ایردی مجبی كوی دلداره — دماغن صبحدم دهركینه مسك وعبیر

وبرینك مقالات سیادت سماتندن ● بو شعر شعری رتبت ● وبو
نظم سینه سوز دلفروز پربلاغتك ● بوجی النموق جایزدر

وله ادام الله عمره — ورفع قدره

بوفنادیرنده صنمك ملك ومال اكلر بنی — بریوزی كون الینمه قاشی هلال اكلر بنی
هجرله اولمكمی واندر كرا بر رسم وصلنه — عالم ایچره دوستلر بو احتمال اكلر بنی
فلرمیده بونی میانك بیلدی بیچاره دل — بزم غمده روز وشب بو خیال اكلر بنی
تانه لندی بوی زلفندن مشام دلینه — اسدكنجه هر سحر باد شمال اكلر بنی
رونه هجر ایچره جایزدر مجبی اولمسم — آرزوی طلعت عید وصال اكلر بنی

اول اجلدن ذكر ● برغزله لا لامثال ● وبرمقاله رنكین خیالك
بنه مقطع پرلطافت وپرحالنده بیور مشلردر ●

وله لا زال بالسعادات مقرونا ● وعن الآفات مصونا

بو مجبی مست اولوب اچدی معانی درجنی ● باده حافظ مكر یا جام جامی ایتدی نوش
وبری عقل وكیاستی ● مفتاح ابواب بلاغت ● وفهم وفراستی مصباح

صباح فصاحت ● وكف كفایتی كامل ومكمل انام ● وبصر بصیرتی شامل
ومتناول مهمات كرام ● وزبان لسان بیدی كلستان فضیلتك طوطی
سخن سرایی ● میر علیشیر نوایی ● ذكر ● خامه دربارندن روان
وبراعه بلاغت براعه سندن جریان ● ایدن اشعار وآثاردن ● بو غزل
بی عدیلی ● وبو شعر بی مثیلدن مفاد ومستفاد اولان معانیه مشابه
ومماثلدر **وله خلد الله سلطانه ● واوضح برهانه**

كونم باشی روان اولدی كوره سن سرو بالانی — انكچو خاك پایكده اقر چغلاوی چغلانی
كتاب عشقكی بندن اوقوردم سرتسر ازبر — دخی اوكرنمدن وارو معلمدن الف بانی
كوره بلفك سوادینی كوكل سودایه دوشمشدی — عجبمی باكه دلرسه اكر مجنون شیدانی
طلوع ایتسك سحركهده طوقیبور شغلك اغیاری — دوشرمی ساكه هی افت دینه كون كبی هر جانی
غم خالكله ای دلبر بیلدن آتش هجره — مجبی لاله یه دوندی جكر داغلاوی داغلانی

وسایر شعرای زوبوم ● دیار روم ● سعادت مرسومدر ● كه هر برینك
نامی وشهرتی ● وصیت وصدای فضیلتی ● اقصای دیار عرب وعجم
وقصوای ممالك هند وسند وترك ودیلم ● بلكه ازقاف تا بقاف
جمله معموره عالمه منتشر ومشهور ● والسنه امم متخالفه ده معروف

ومذکور اولمشدر خصوصا شعرآء نبيرهٔ آل عثمان ابقی الله نسلهم
الی آخر الزمان که اشراف سلاطين جهان وکمل فضلای دورانلردر
وخصوصا انلرک ايچنده مرحوم ومغفور له سعيد الحيات وشهيد
الممات السلطان ابن السلطان السلطان سليم ابن السلطان بايزيد خان
طيب الله ثراه وجعل الجنة مثواه که ديوان سعادت عنوانی
شرقا وغربا ممالک جهانی وخطهٔ زمين وزمانی صيت وصدای
سلطنتی وطنطنهٔ نام ونشان علو همتی کبی احاطه ايلمشدر
نته کيم الولد سر ابيه مقتضاسنجه وجود شريف پادشاه عالمپناه
ادام الله علاه وبلغه الی ما يتمناه انک علو رتبت وجاه وسمو قدر جنابی
عرش اشتباهنه تمام دال وفضل الفرع يدل علی فضيلة الاصل
مبتغاسنجه بو غزل لطيف الابيات انک لطافت مقالات سعادت
اياتنه مبادی استدلالدندر اشتباه ايدن جوابدر همت وشک
ايلين نظره به عزيمت ايتسون ولـه متع الله
المسلمين بطول مدته وصرف مکاره الايام عن جنبات سدته

بوينمه زنجير زلفن دائما طقمقده در شمع حسنينه کوکل پروانه سن يقمقده در

سير ايدلدن باغ حسن ايچره او سرو خوش خرام جويبارينه کوزلرم ياشی بيم اقمقده در
تن کوزيله کورمز ايسم نوله ای دلبر سنی جان کوزی دائم جمالوکه سنک بقمقده در
نيلدم نيتدم رقيبه سنکله اهن کبی کويکه وارديدی بو خلقه بنی چقمقده در
دودا هندن محبتينک نوله طولسه جهان سينه سنده آتش عشقی چراون يقمقده در

وبو جمله نک ديانت موفور ومطاوعت مشکور وبحر کمال فضل
وتدبير وتفنن اصالت ادا وتقريرلری برمرتبه ده وبردايره ده
در که لهم ما يشاؤن عند ربهم ذلک هو الفضل الکبير قولنه منظرلردر
وهر برينک ضمير منير مرآت نظری دره غرر الهام ذی الجلال
والاکرام ايله شويله مشحوندر که اولئک علی هدی من ربهم
واولئک هم المفلحون مقاله سنه مظهرلردر وجمله سی نظمک
هر صنفنده بی نظيرلر وشعرک هر اسلوبنده جهانگيرلردر شعرلرنده
اولان سوز وحالت وکلاملرنده اولان شوق وحرارت چارسوی
عالمه وشش جهات بازار قلوب بنی آدمه آتش سوزان ونار
فروزان اولمشدر وجمله سنک اشتغال گفتاردن وترتيب
قيل وقال ونظم ابيات واشعاردن غرض قلوب بنی مرضلری

بو شعر اشتباردن فهم اولنان نار محبتی اظهار ● و بو غزل ابداردن
ادراك و اذعان اولنان درد و محنتی اشعار ● ایلمکدر
ولـه اطال الله بقاه وزاد علاه

عشق الندن سینه چاکم صنمه انجق پیرهن ‌ ‌ ‌ ‌ پنبهٔ داغم بیرچون مردهٔ عشقم کفن
اشك چشم ویرمسیدی غرقه ملك عالمی ‌ ‌ ‌ ‌ آتش عشقیله یاشدن شمع وش یازدی تن
سود کینك هر کیشی استر وفاسینه (ابره) ‌ ‌ ‌ ‌ بن جفاسن استرم هر کز وفاسن استمن
جوهری جوق بی یارسودم دیده کوکلمدن (طوتر) ‌ ‌ ‌ ‌ کوکلمه صوردم دیدی هب دیده دندر (دیده دن)
بردوا سز درد دایمش دیلر اکرچه درد (عشق) ‌ ‌ ‌ ‌ درده درمان بولمسون بو درده درمان (استین)
قنقی طاش قاییسه اورسون اکه باشن کوهکن ‌ ‌ ‌ ‌ اول لبی شیرین عشقن باشه التم چونکه بن
لبلری یادینه عشرت ایله کل هنکامی در ‌ ‌ ‌ ‌ چون کچن کچدی محبی بر دخی کلمز کیدن

و بازار کایناتك غوغاسی ● و چارسوی عنصریاتك علالاسی ●
معنای عشق و محبتدن ● منبی اولان تکلم ● و فحوای شوق و مودتدن
مخبر اولان ترنم در ● اول حالتسز کلام انسان ● بر تن بی جان ●
و الفاظ و عبارات بیان ● بر چمن بی کل و ریحاندر ● و بر نظمدن که
حرارت عشق اقتباس اولنمیه ● و استفاضهٔ حال و ذوق قلنمیه

اول محضا بر شمع بی نور ● و بر جمع بی سروردر ● و هر شاعردن
صادر اولان ترانه دن ● مقبول شعر عاشقانه ● و غزل مستانه
باقی کلماتی فسون و فسانه ● و اشعار و غزلیاتی ندکلو خیال
انکیز ایسه یا پست یا میانه در ● ولـه
ادام الله دولته ● وزاد سعادته
غصهٔ فرهادی قو افسانهٔ مجنون (قصه سی) ● اهل عشق اولان او قتسون کندونك دیوانینی
و قدوهٔ ارباب عشق و شوق ● و پیشوای اصحاب حال و ذوق ● اولوب
کندو دیوانن ● اوقدان بلغانك فرید و ممتازی ● و وحید سرافرازی
طومار اشعار دربار ● انظار اهل اعتبا زده ● و دست
اولی الابصار زده ● قطعه‌ئی شکر فصاحت ● و تعظیم ایله و یوب
باشه قویجق کوشهٔ دستار اصحاب عز و وقار ده ● غنچهٔ زنبق
باغ بلاغت ● و دیدهٔ عاشقان شعرای روزکارده ● رنك و لطافت
ایله ● نمونهٔ انکشت سیمین محبوبان ● و عین اصحاب مطلوبان
و نامهٔ خامه مثال ● و ورقهٔ سر بمهر براعه تمثالی ● درونده نالی
اولان قلم ● کبی تهی و خالی ● و لمیوب مانند قلم اعلی ● و مثال لوح محفوظ

حال و ذوق شهودیله انتعاش
ساعد بلعدیلی

انواع معانی ایله طلو • وسینهٔ فضلا کبی اصناف فضایل ایله
مملو • اولان سلطان شعراء جهان • وپادشاه بلغای دوران
خلیفة الله فی الارض • ومالك ممالك الدنیا بالطول والعرض
جعله الله حافظاً لمراسم السنة والفرض • حضرتلری ایدوکنه
بو شعر مقبول لطیف المدلول • عند الفحول شهود عدولدندر •

ولـه خلد الله خلافته • وابد دولته

جفا تیرینه طوت سینه بلا تیغینه صون گردن
جهانده گچمش محنت دلا هیچ قلمدی سردن

المده طوتشوب کاغذ یزدر دردلم برسم
مکر شمدن کرونام قلم پر سمندندن

یوزکه شویله عاشقدر سنك شمس وقمر جانا
کیجه کوندز یوزن سورکده می هیچ بری دردن

دلا سعیله دلدارك نه ممکن قلبنه کرمك
بلورسن کوکلی قاتیدر انك پولادی مرمردن

محبی سوزلرن طقسك نولا کوشکه ای دلبر
یك اولورلر انك قدرن بلنلر در وکوهردن

اخص خواص • واخلص ارباب اختصاص • اولان صدیقولر عشقیدر
وانلر بر طایفهٔ عارفه در که • بحر تجلیات خدای بی همتاده وقلزم
جذبات حق جل وعلاده • بر وجهله غرق • وبر طریقله مستغرق
لردر که جمیع ماسوا • وبیگانه وآشنا • ملاحظه سندن دللری

محجوبدر • ومشاهدهٔ جمال ذات کبریاده هشتیندن سایر ذرات کائنات
دکل • کندو نفسلرندن دخی شعورلری مسلوبدر • جمیع مرایای
مظاهرده • ودوکلی اعراض وجواهر • وبواطن وظواهرده • اثردن مؤثره
استدلال طریقیله جمال حقه ناظرلردر • نته کیم بو بیت رنگین مقال
دده کم معنایه دالدر • وله • ادام الله سروره • وزاد حبوره

تن کوزیله کورمزیسم غم دکل جانان یوزن • جان کوزیله قنده بقسم کورین جانانه در

انلرك شهودلری • بکمال استغراق یتمش • واول استغراقدن
استهلاك مقامنی حاصل اتمشلردر • بلی •

ولـه ایده الله عساکره • وزاد مآثره

وصل جانان استینلر غم یمزلر جان ایچون • یولنه بر جاندر بیك جان فدا جانان ایچون

وصال باده سندن کوکللری دائما • بیخود ومست • وتجلیات متعاقبه
سطواتندن اعضالری دائما پرشکست • بو جمله ایله صابر وشاکرلر
وحامد وذاکرلردر • واقعا • ولـه اسبغ الله علیه
نعمه ظاهرها وباطنها • کیمکه عاشقدر حبیبی جورینه صابر کرك
یوزن چویرمز هر نه کیم اندن کله شاکر کرك • انلر بر گروه پرشکوه در • که قنادیل

نجوم آسمان • مانند شهاب ثاقب سوزان • جمله زمینه دوكلسه پروا
یمزلر • واطباق سموات وارضین • باد حوادث ایله برگ خزان واوراق
نسرین كبی • هوایه صاچلسه • بونه حالدر دیمزلر • زیراكه انلر ملاحظهٔ
هوای غیردن غنی • وتصورات وجود وعدم شر وخیردن • مستغنیلردر
انكچون • اول طایفه نك مقتداسی وپیشواسی • بیوزركه
ولـه • لازال مقرونا بالسعد الموفور • ملحوظا بعين الملك الغفور

ذره كبی كون یوزوگك اولدی آواره سی ‌ ‌ ‌ ‌ كورنمه كورنمز اولمشدر ایكی عالم بنم
جنت فردوسه دگرسم كوكل اكلنجه سن ‌ ‌ ‌ ‌ بولمزای سرو خرامان سن اكلنجم بنم

مطلوب باللری • مشاهدهٔ جمال ذی الجلال • وطول آماللری اذكار
وافكار بدایع صنایع خدای بی مثالدر • انكچون اول زمره نك
اشرفی • بو نظم لطیفی • تمام حال ایدنمش • وذكر زبان مقال ایدنمشدر
ولـه • لازال محفوظا من حوادث الدهور • مخلدا على كرور الايام والعصور

غل وغشدن پاك ایدوب كیندن كوكلدن كینه یی ‌ ‌ ‌ ‌ ایچ شراب عشقی هردم صاف قیل آیینه یی
استر ایسك كم اوله قلبك منور هر زمان ‌ ‌ ‌ ‌ كیجه ذكر الله ایله تا صبح پرقیل سینه یی

طبیعت جسمانی خانه لرنده بیگانه • وعقل هیولانی كاشانه لرنده دیوانه در

نته كیم بو بیت خوب نظامدن • مفهوم كرام انامدر •
ولـه • دام للسرور • الى يوم النشور •
بو محبی چون ازل نوش ایتدی عشقك جرعه سن • كورنوسه طك دكل كرمست وكه شیدا كبی
وصال باده سندن اوزگه جانلرینك كامی یوق • وحق مشاهده سندن
غیریله دللرینك آرامی یوق • اولجهتدندركه دللری آیینهٔ خدا
وقلبلری مرآت مصفی اولمشدر • انا غمزك بو بیتی كوش • وبو ساغر عشقی
نوش ایله • ولـه • ادام الله عزته • وخلد دولته
ایلدی آیینه عاشق جاننده داغ سینه سن • كل تفرج ایله ای دلبر انك آیینه سن
عشقدن وصلدن كام الان انلر • وعند مليك مقتدر مقامنده آرام بولان انلر
بو عاشقلر حضور حقده قبول اهلی • وطریقت مشایخ اصطلاحاتی
اوزره وصول اهلیدر • بونك كبیلره محب حق دنلسه روا • بلكه محبوب
حق دخی • وطالب حق اطلاق اولنسه سزا • بلكه مطلوب حق دخی
ولـه • زاد الله عمره • وشرح صدره
ای محبی صادق دلم هم پاك مشرب اولیوری • كیم طریقن طوغرودر لابد انی خالق سور
والحاصل هم قوم وصلوا مدارجهم • وبلغوا معارجهم • هر كیمكه انلرك مطاوعتی

طریقندن اعراض ایلر • قد ضل ضلالا بعیدا • وهر کیمکه انلرك
متابعتی امرینه اعتراض ایلر • فقد خسر خسرانا مبینا • نظر ارادت
ایله سنك سیاهه نظر اتسه‌لر • یاقوت بدخشان کبی پردنك وطراوت
ایده‌لر • وزهر قاتله عین رغبت ایله ملتفت اولسه‌لر • عسل
مصفی کبی شفا وحلاوت ویره‌لر • وقند نباته غضب وحقارت ایله
التفات اتسه‌لر • زهر قاتل ایده‌لر • وآب حیاته چشم خشم وکراهت ایله
باقسه‌لر • سم هلاهل ایلرلر • انلرك علو طبقه‌سن • وسمو درجه‌سن
کشف وتعریف • بنم حد ومقدارم دکل • وشان سعادت نشان وعشق
سیادت عنوانلرینی بسط وتوصیف • مقدور خامهٔ دربارم دکل
بنم دیدکم بر اجمالدر • تفصیل احوال محبان ذی الجلاله • بو بیتك ناظمی
وبو نظمك راقمی • اولان عارف آگاه • وغواص لجهٔ بحر محبة الله • اولان
پادشاه عالمپناه • طال بقاه • اعلم‌در

وله طال بقاه • ونال مناه

ای محبی صور بکا عشقك رموزن نشر • سا کد تقریر ایلیم بر بر سراپا مشربن

الحمد لله تعالی ومنه که **بیت** • زمانك قطب اقطابی جهانك ركن ارکانی

خدا طالبلرینك مقتداسی شاهی سلطانی • اولان سعادتلو پادشاه
عالمپناه • ادام الله علاه • حضرتلری اول زمره‌نك یگانه وفریدی
واول گروهك ممتازی ووحیدیدر • خدای تعالی ایله اولان معامله‌سنه
نه شیخ عالم نه زاهد • وجناب حقله اولان مواصله‌سندن • نه
مرشد آگاه • نه مسترشد • نه کیم بو بیت حالت بخشا • اول سری افشا
واول رمزی انها وانبا ایلر

وله مد الله ظله الظلیل وزاد قدره الجلیل

نه اولدم مسجده طالب نه دیر و صحبته راغب • نه زاهد بلدی نه راهب بنم براوزکه حالم وار
وبو نظم مسرت فزا • ومضرت زدا • دخی اول باب رنگین خطاب
واول کتاب مستطاب • مقوله‌سندندر

وله ادام الله اقباله وزاد جلاله

ای محبی عالمك سیر وتماشاسینی قو	گل گوگل سیرینی قیل کورمدك عالملرز
عالمی که کشت ایلدوب که گلشن ایچره جا قلوب	رزمله اسکندرز بزمیله کاهی جمرز

بنم اعتقادم • ویقین ضمیر وفؤادم • بودر که باذن الله الملك العلام •
اول قطب اقطاب انام • اولان حافظ دین اسلامك • کلام آتش تأثیری
قلوب انس وجنه دکل دل جلی دخی تسخیر ایتمك جائزدر • نه کیم

بو بیت خالق بخشا • ومطلع غرا • ونظم حیات افزا • اول معنادن مخبر
واول نحوا ایله مشعردر • ولد • زاد الله عمره • وشرح صدره
وعده وصل ایلدی چونکم بزه جانانمز • ای اجل بر دم توقف ایله المه جانمز
لله دره • بیت • حشره دك حق اول شهی سلطان دوران ایلسون
عالمك خلقن انك یولینه قربان ایلسون • وبالجمله جمیع محاسن اخلاق
ومکارم اشفاقك • اجناس اربعه‌سی که • حکمت وشجاعت وعفت
وعدالتدر • ذات شریفینك چار عنصری • وارکان اربعه‌سی کبی
اجزاء ذاتیه‌لری • واقع اولمشدر • وفروع ۷ حکمت که
ذکا • وسرعت فهم • وصفاء ذهن • وسهولت تعلم • وحسن تعقل •
وکمال تحفظ • ولطف تذکردر • وفنون ۱۱ شجاعت که
کبر نفس • ونجدت شان • وعلو همت • وثبات • وحلم • وسکون
وشهامت • وتحمل • وتواضع • وحمیت • ورقتدر • وصنوف ۱۲
عفت که حیا • ورفق • وحسن هدی • ومسالمه • ودعت • وصبر •
وقناعت • ووقار • وورع • وانتظام • وحریت • وسخادر •
وسخانك ۸ توابعیله که کرم • وایثار • وعفو • ومروت

ونبل • ومواسات • وسماحت • ومسامحه‌در • وفصول ۱۲
عدالت که صداقت • والفت • ووفا • وشفقت • وصلهٔ رحم • ومکافات
وحسن الشرکه • وحسن قضا • وتودد • وتسلیم • وتوکل • وعبادتدر
که مجموعی اللی خصلتدر • وکتب اخلاقده جمله‌سنك معناسی وتحدیدی
وتعریفی • ونحواسی ورسم وتوصیفی • علی التفصیل • معین ومبیندر
وبونلرله متصف اولان مؤمنك رتبه‌سی • مساوی رتبهٔ ملك
بلکه دخی اعلی • وقدری ورفعتی مساوی ذروهٔ اوج فلك • بلکه دخی
معلادر • بحمد الله تعالی ومنه • جمله‌سنی نقیر وقطمیر • ملکات
صفاتیه‌لری جامع اولمشدر • وجمیعسی کندولرینك اشعار
وگفتارلرندن • مفاد ومستفاددر • کمی باعتبار التصریح • وکمی
بالتأمل بالنظر الصحیح • بیت
ذا بعض اوصافه وقد بقیت • له صفات لم یحوها العدد
بیت • رسالم نوله وصفی بیك مجلدده تمام اولمز
کشی یازسه تواریخ کمال آل عثمانی • لکن آثار مذکوره‌یه منبع ومنشا
اولان ابکار افکار • واسرار مزبوره‌یه معدن ومبدا • اولان ابیات

واشعارك • كه كميسى محبوبان رومى كبى لباس تركيده عرض ديدار
وكميسى مطلوبان درى كبى دثار وشعار فارسيده نمودار اولمشدر
لكلّ مقام مقال • بلكه لكلّ مقالٍ مقام • مقتضاسنجه كميسى

لـــه **زاد الله عمره**

بس كه صحرا مى شود دريا ز آب چشم من — در جنون هر روز ميكردم بصحراى دگر
اى محبّى يار تو گر نى وفايى ميكند — باش عارف همچو من جاى دگر جاى دگر

موجبنجه • زمان ثبوت قرار • وهنكام سكون واصطبارده • برطرفا ولور
راه دور ودرازه اسفارده • واثناى گشت دشت ووادى وكوهساره ده
وكميسى **ولـــه** **رفع الله قدره**

يارنا پيدا و من هم كم شدم در جستنش — گاه ميكردم بياد او وگر با ياد خود
چون محبّى داد كويان دوش رفتم بر درش — در طريق عشقبازى دادم آخر داد خود

مقتضاسنجه • هنكام سير وكذارده • وايام صيد وشكارده • ووقت
جستوجوى مطلوب دلنى صبر وقرارده • وكميسى •

ولـــه **خلد الله خلافته**

بيا اى ساقى گلرخ بهار سبزپوش آمد — غنيمت دان اين دم را كه بلبل در خروش آمد

مراد ساقيا ساغر درونم درد پر درد است — علاج علّت دل را درين دم عيش ونوش آمد
محبّى عشق مهرويان ترا سرمست وشيدا كرد — بزهد وزرق نى حاصل نخواهد دل بجوش آمد

اقتضاسى اوزره • اوايل عنفوان جوانيده • واقع اولان جوش وخروش
دملرنده • وكميسى **وله عمر الله دنياه وعقباه**

اين دم چو گل شگفته تمناى مى كنم — زاهد كجاست توبه و من توبه كى كنم
اين جام دست ماست چو جام جهان نما — خواهى خبر ز خسرو وكاووس وكى كنم
چون جلوه كرد شاخ رياحين بباغ وراغ — آن به كه استماع دف وچنك ونى كنم

ابتغاسى اوزره • اشرف اوقات زندكانى • والطف ساعات ذوق
وصفاى روحانى وجسمانيده • واقع اولان عيش ونوش عالملرنده
وكميسى اوقات غلبۀ صلاح وسداده • وازمنۀ استيلاى فلاح
ورشادده • ليالئ قصيره ده بيدار وسحرخيز • وايام طويله ده
روزه دار واهل پرهيز • اولوب • **ولـــه**
جعل الله اخراه خيراً من اولاه

دار دنياده دلا برلقمه يه كل قانع اول — برمكسلدنيه كيم ايلر قناعت عنكبوت
چونكه بلدك دار دنيا كمسه يه ايتمز وفا — غافلسك خواننده با قمه دلك اندن صووت

دیو بیوردقلری آنلرده • وکمی اثناء تحصیل کمالده • وصدد تکمیل
فضیلت وافضالده • واحیان تضرع ونیازله • عبادت وطاعت ذی الجلاله
اولوب کاه

ولـه ✽ زید قدره

جرمی چوق کلدی محبی قاپکه ردایلمه • قنده وارسون پادشاهم ساکه طوتمشدر امید

وکاه ولـه ✽ طول عمره

مصطفینک حرمتینه یا اله	سن میسر ایله جنات نعیم
روز محشرده محبی بنده کی	ایرمه لطف ایت رحمتکدن یا کریم

دیو مناجات ایتدکلری زمانلرده • وعلی هذا • کیمیسی ازمنهٔ مصادمهٔ
رجال ضرب وقتالده • وآونهٔ مقاوهرهٔ خصماء جنک وجدالده
کاه شرقده کاه غربده • کاه جنوبده کاه شمالده • کاه آلامانده • کاه
قراقانده • کاه کورفوزده لهده • کاه تبریزده وانده • کاه کوچده
کاه اوتراقده • کاه قشلاقده کاه یایلاقده • کاه بونلره بکزر اوقات
مختلفده • وازمان متباینه ده • هر بری علی حده • لا علی طریق واحد
قلم زبان شریف وزبان قلم منیفلرندن • لوح بیان • وصحیفهٔ تبیانه
جریان • وآب حیات وار سواد جوییاد خامهٔ مسکین عمامه دن

بشقه بشقه کیف ما اتفق • علی ما یقتضیه الهام الحق • بیاض نامهٔ
نورانی خامه یه • فیضان ایلمش ولکن •

ولـه ✽ • اعز الله انصاره

جانی که درد باشد واندوه عاشقی	نی درد باشد انکه دوا آرزو کند
زاهد ره صلاح وسلامت کند هوس	مجنون صفت محبی بلا آرزو کند

دیو بلای نظام احوال اشراف واوباش عالمی • وعنای حسن انتظام
معاش وانتعاش بنی آدمی • التزام ایلمک ایله • عنان توجه سمند
ضمیر منیرلری • وزمام اقبال کمیت خاطر خطیرلری کاه •

ولـه ✽ • عمر الله داره ودیاره

چون من کسی مباد اسیر بلای غم	با صد هزار کونه ستم مبتلای غم
هرکز ندید دهر چو من دلشکسته	بیکانه از نشاط وطرب آشنای غم

بیتلرینک فحواسندن مفاد اولدوغی اوزره • عموم غموم روابط
حفظ وصیانت بلاد الله • وهجوم هموم رعایت وحمایت عباد الله • وکاه

ولـه حمی الله حماء سلطنته • وحفظ افنیة اطراف مملکته

غم بهتر از نشاط بود پیش عاشقان	کفتن توان بیار اکر ماجرای غم

نی آرزوی باغ نه میل چمن کنیم   ماخو کرفته ایم بمحنت سرای غم
یاری نمیشود ز محبی دمی جدا   یا ذا هزار رحمت حق بر وفای غم

ابیاتنك معناسندن مستفاد اولدوغی اوزره • اندیشهٔ
مطالعهٔ سد ثغور ممالك اسلام • و اندوه ملاحظهٔ دفع شرور
بغاة و طغاة اعدای شریعت ملك علام • و آلام تتبع و سائل نظم
و نظام احوال عالم • و مشاق تجسس دواعی حضور و حبور بنی آدم
و بونلره بکزر درلو درلو امور مهمهٔ بی حد • سمتنه مصروف
و کونه کونه اوضاع و اطوار لازمهٔ لا یعد • طرفنه معطوف و ملغی
و اندن ماعدا اقامهٔ لوازم طاق کردون نطاق دیوان سعادت
ایوان عثمانیدن • و اجرای آداب مراسم و مهمات محکمهٔ عدل و داد جهان
بانیدن • تمام تفرقهٔ خاطر عاطر • و تفرق و تشوش بال مرضی الخصال
عارض و طاری اولوب جمع و ترتیب دیوان اشعاره • توجیه
قوی و قدر • و تدوین تهذیب کتب و اشعاره • تصریف انظار و فکر
ایلمکه مجال محال و ملغی • اول ابیات و اشعار سحر آثار • که لآلی آبدار
بحر افکاردر • درر غرر منثوره • و جواهر زواهر منثوره کبی

الی یومنا هذا • که هجرت نبویدن طقوز یوز یتمش برینه مصادفدر
بعضسی متفرق اوراقده • و بعضسی صحایف کتب اهل آفاقده •
و بعضسی خاطر شعراده • و بعضسی سفاین و دفاتر ظرفاده • و بعضسی
صدور اهالی ده • و بعضسی السنهٔ موالیده • دل عاشق مشوش الحال
کبی پریشان • و وصف کاکل معشوق پر غنج و دلال کبی الکده
و دللرده داستان داستان • اولوب سلك جمع و ترتیب و سمط
تدوین و ترکیب و تهذیبه • منتظم اولمغه مجال اولمامش • و عوایق
دور زمان • و بوایق مرور و عبور حدثان • مرتفع و مندفع
اولوب فرصت مساعده ایلمامش • حالا حق سبحانه و تعالی
ترادف انعامه و توالی • مزید لطف و عنایت و فرط کرم و هدایتیدن

افقر رحمت اله وری   احوج شفقت حبیب خدا
طالب و راغب عنایت حق   آمل و راجی هدایت حق
خاک راه کروه آل عظام   رو یمال طریق صحب کرام
علمانک اقل خدامی   فضلانک تراب اقدامی

یعنی که آستانهٔ سعادت آشیانهٔ جناب حضرت سلیمانک

ابدالله دولته • موضعیف بی روزی وکمینهٔ داعی • کثیر القصور
پرفتوری • لکن برکت خدمت رکاب همایون سعادت مقرونلری
ایله منظور اعیان دهور • ومقبول اشراف اهالی عصوری سدهٔ
سنیهٔ خاقان جهانک • کمترین خدام سدک مقامی • لکن شرف
التفات سیادت سماتلری ایله • زمانک محسود و مغبوط اشراف
انامی • یعنی که کروه عباد خالص الفؤاد • وزمرهٔ عبید صافی
الاعتقادلرینک کمینهٔ اخلص الودادی • وبندهٔ ازید الانقیادی
بیت سلیمان زمانک قاپوسنده مومنقادی
جناب خسرو دهرک قولی قربانی فرهادی • اولان بنده لرینک خاطر فاترلرینه
الهام ربانی • وافاضهٔ رحمانی • والقاء یزدانی • اولدیکه
سعادتلو پادشاه عالمپناه • خلدالله ملکه • حضرتلرینک اول
ایکی زباندن • واقع اولان دیوان سعادت عنوانلرینک جمع وترتیب
واستکتاب وتهذیب وتذهیب لری • خدمتنده بوبندهٔ کمینه لری
اقدام • وبوداعی کمترینه لری • سعی واهتمام ایلیه • خاک پای کیمیا
سایلرینه • که کحل جلای دیدهٔ جان • وتوتیای نورافزای عیون •

اعیان زماندن • استجازه واستشاره اولنجق • کمال لطف
ونهایت کرملرندن • تواضع زکردن فرازان نکوست
دیوب اول آفتاب ذروهٔ فلک اقبال • وماهتاب منزل برج
عظمت وجلال • پرتو مهر جهان • وضیای ماه آسمان • کبی
روی زمینه نازل • وکمینه لرینک مقالنی استماعه مایل •
اولوب اول خاطرنی تصویب • واوله رأی رزینده • قوللرینه
تحسین ایدوب بشارت اجازت ایلد • کمینهٔ کثیر القصورلرینی
فرحناک ومسرور • ایلدیلر • حقیر داعی دخی • واطیعوا الله
واطیعوا الرسول واولی الامر منکم حکمنجه اول امر مشروعه
شروع ایدیجک • بیاض روی معارف • ونور وجوه عوارف
اولان مسوداتک • کمی کمینه لری خاک پای اکسیر تأثیرلرندن واصل
وکمی صحایف کتب غیردن • وکمی السنهٔ عزیز وزهیردن • وکمی صدور
نصیر وجبیردن • حاصل اولوب زبان ترکیده که آبا واجداد سعادت
نژادلرینک قدس الله سرهم دللریدر • واقع اولان غزلیاتندن
بعون الله عز وجل • تمام بیک دانه غزلنی بدلد • دست رس بولوب

ولسان فارسیده که منشاء نشاء ظرافت ومنبع زلال لطافت
وسلاستدر • واقع اولان غزلیاتکه • هر بیتی بر کتاب کامل
وهر غزلی بیکه معادلدر • جمع اولنوب حروف تهجی اوزره •
بشقه بشقه • ایکی دیوان عالیشان • بغلندی که سلاطین
پیشین • بونک کبی دیوانلردن محروم وبی خبر • وپادشاهان
لاحقین • ان شاء الله تعالی بو دیوانلردن کلی مستفید وبهره ور
اولمق مقرردر • واکرچه کیم بو امر عسیر • وکار خطیرک که صعوبتی
مانند علم اکسیر • اولمغن یا وظیفهٔ فرزدق وجریر • ویا لطیفهٔ
شاعر نحریر • ویا کار عالم فاضل خوب تدبیردر • بو خاک فرسوده
وغبار آلوده • کمینهٔ بی وجود ونابود • وحقیر کثیر التقصیر
موازی النقیردن • صدور وظهوری • کار سهل وامر یسیر دکلدر
لکن بحمد الله الملک الخبیر • بیندجملهٔ تأثیر • اول پادشاه عالمگیر
وشهریار کردون سریر • خلد الله خلافته • وابد دولته • حضرتلرینکدر
نسته کیم شیخ سعدی شیرازی بو معنانک بو قطعه
ایله کاشف رازیدر • قطعه

یکی خوشبوی در حمام روزی	رسید از دست محبوبی بدستم
بدو کفتم که مشکی یا عبیری	که از بوی دلاویز تو مستم
بکفتا من کلی ناچیز بودم	ولیکن مدتی با کل نشستم
کمال همنشین در من اثر کرد	وکرنه من همان خاکم که هستم

مرجو ومأمولدرکه • بو ایکی دیوان عالیشان • بلاغت بیان
وفصاحت تبیان • بو ظل یزدان • ولطف سبحانک • مد الله ظله
الظلیل • وضاعف قدره الجلیل • ومد عمره الطویل حضرتلرینک
علو شاننه • وسمو مکاننه • تا انقطاع الاعوام والشهور • واختلاف
الدهور والعصور • سائر آثار جمیلهٔ سعادت مداری کبی
ایکی کواه عادل • وایکی شاهد بی مماثل • اولوب حق جل وعلا
اول سلطان عالی نژادی • جمیع سلسلهٔ آبا واجدادی لطافت نهادلری
ایله مانند جناب خلیل الرحمن • علیه وعلی نبینا صلوات الملک المنان
واجعل لی لسان صدق فی الآخرین • مفهومنجه مصداق ایلیوب
وبو کمینهٔ بی مقدار • وذرهٔ خاکسار • دخی بو جمع وترتیب
تقریبی ایله • زبان بلغای اهل اسلام • ولسان فضلای اشراف

آنامده • مذكور اولمغله • مظهر رحمت واحسان خداى غفور •
ومنظر عفو وصفح وغفران مفيض شكور • واول سلطان
عادل • وپادشاه دريادل • حضرتلرينك يمن ركاب همايونندن
محشور • اولمغى ميسر ومقدر • ايليه • وما ذلك على الله بعزيز •
عليه توكلت واليه انيب • انه سميع الدعا وانه قريب مجيب •
وبو ديباجهٔ زيبا • وخطبهٔ غرا • اول سعادتكانى • ولطف
ومروتمعانى مصراع غنيه فضل ربانى فقيره ظل يزدانى •
حضرتلرينك اخلاق جميله سنك كنشدن ذره سن شامل • واوصاف
جزيله سنك دكزدن قطره سن مشتمل • اولدوغى اجلدن نامى
اخلاق سليمانى قونلدى • مرجودركه ارباب معانى • واصحاب فضل
ومبانى • اولان اهالى واعالى • نظر رغبت • وكوشهٔ عين عنايت ايله
نظر ايدوب قصورن معذور • ومنشى سينك عيبن دامن عفو ايله
مستور • ايدوب مظهر اسم عفو وغفور اولمغه عنايت ايليه لر •
والحمد لله رب العالمين • والصلوة والسلام على سيدنا محمد
وعلى آله الطيبين الطاهرين اجمعين • تمت